

διεθνής αμνηστία

Ετήσια Έκθεση 2007

Δημοσιογραφικό υλικό

ΕΜΠΑΡΓΚΟ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΕΧΡΙ:
ΤΕΤΑΡΤΗ, 23 ΜΑΪΟΥ 2007, ώρα 1:00 μ.μ.

23 Μαΐου 2007

Ελληνικό Τμήμα, Σίνα 30, 106 72 Αθήνα, τηλ. 210-3600628, φαξ 210-3638016

<http://www.amnesty.org.gr/>, email: info@amnesty.org.gr

ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΜΝΗΣΤΙΑ - ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2007

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. Διεθνές Δελτίο Τύπου	
Η πολιτική του φόβου δημιουργεί έναν επικίνδυνα διχασμένο κόσμο	1-3
B. Ευρωπαϊκό Δελτίο Τύπου	
Η ΕΕ αρνείται τα προβλήματα που έχει στα ανθρώπινα δικαιώματα	1-2
Γ. Γεγονότα και αριθμοί	1-7
Δ. Ελλάδα (αναλυτικά)	1-3
Ε. Πρόλογος Ετήσιας Έκθεσης: Ελευθερία από το φόβο <i>(μήνυμα από την Αϊρίν Χαν, Γενική Γραμματέα)</i>	1-12
ΣΤ. Παγκόσμια επισκόπηση:	
Ο κόσμος τη χρονιά που πέρασε – Γεωγραφική και Θεματική σύνοψη της Ετήσιας Έκθεσης 2007.....	1-27

*Σημείωση: τα παραπάνω κείμενα είναι αυτοτελή,
γι' αυτό το καθένα έχει δική του αρίθμηση σελίδων*

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ετήσια Έκθεση 2007: Η πολιτική του φόβου δημιουργεί έναν επικίνδυνα διχασμένο κόσμο

(Λονδίνο) Ισχυρές κυβερνήσεις και ένοπλες ομάδες υποδαυλίζουν εσκεμμένα το φόβο για να διαβρώσουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και να δημιουργήσουν έναν όλο και πιο πολωμένο και επικίνδυνο κόσμο, δήλωσε η Διεθνής Αμνηστία παρουσιάζοντας σήμερα την Ετήσια Έκθεση 2007, την ετήσια αποτίμηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε ολόκληρο τον κόσμο.

«Με κοντόφθαλμες, φοβικάπηλες και διχαστικές πολιτικές, οι κυβερνήσεις υπονομεύουν το κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα, τροφοδοτούν το ρατσισμό και την ξενοφοβία, διχάζουν κοινότητες, ενισχύουν τις ανισότητες και σπέρνουν τους σπόρους για περισσότερη βία και συγκρούσεις», υπογράμμισε η Αϊρίν Χαν, Γενική Γραμματέας της Διεθνούς Αμνηστίας.

«Η πολιτική του φόβου τροφοδοτεί μια δίνη καταπατήσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στην οποία κανένα δικαίωμα δεν είναι απαραβίαστο και κανένας άνθρωπος δεν είναι ασφαλής».

«Ο 'πόλεμος κατά της τρομοκρατίας' και ο πόλεμος στο Ιράκ, με μακρύ κατάλογο καταπατήσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, έχουν δημιουργήσει βαθιές διαχωριστικές γραμμές που ρίχνουν βαριά σκιά στις διεθνείς σχέσεις και δυσκολεύουν έτσι ακόμη περισσότερο την επίλυση των συγκρούσεων και την προστασία των αμάχων».

Σημαδεμένη από τη δυσπιστία και το διχασμό, η διεθνής κοινότητα υπήρξε συχνά το 2006 ανίκανη ή άβουλη μπροστά σε μεγάλες κρίσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τόσο σε ξεχασμένες συγκρούσεις όπως αυτές στην Κολομβία, τη Σρι Λάνκα και την Τσετσενία, όσο και στις πασιγνωστες συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή.

Ο ΟΗΕ χρειάστηκε εβδομάδες να βρει τη θέληση να ζητήσει κατάπαυση πυρός στη σύρραξη του Λιβάνου, όπου έχασαν τη ζωή τους περίπου 1.200 άμαχοι. Η διεθνής κοινότητα δεν είχε το κουράγιο να αντιμετωπίσει την καταστροφική για τα ανθρώπινα δικαιώματα κατάσταση που οφείλεται στους σοβαρούς περιορισμούς της ελευθερίας μετακίνησης των Παλαιστινίων στα Κατεχόμενα Εδάφη, στις απερίσκεπτες επιθέσεις του ισραηλινού στρατού και στις φατριαστικές μάχες ανάμεσα σε παλαιστινιακές ομάδες.

«Το Νταρφούρ του Σουδάν είναι ανοιχτή πληγή στην παγκόσμια συνείδηση. Το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ πάσχει από έλλειψη εμπιστοσύνης και από τη διπροσωπία των πιο ισχυρών μελών του. Η κυβέρνηση του Σουδάν εμποιάζει τον ΟΗΕ με συνεχείς υπεκφυγές. Στο μεταξύ, 200.000 άνθρωποι έχουν χάσει τη ζωή τους,

περισσότεροι από δεκαπλάσιοι έχουν εκτοπιστεί, ενώ οι επιθέσεις των πολιτοφυλακών εξαπλώνονται πλέον στο Τσαντ και την Κεντροαφρικανική Δημοκρατία», τόνισε η κυρία Χαν.

Οι ένοπλες ομάδες, που ανθούν σε αυτό το τόξο της αστάθειας, που εκτείνεται από τα σύνορα του Πακιστάν μέχρι το Κέρας της Αφρικής, έκαναν επίδειξη δύναμης και διέπραξαν τεράστιες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου.

«Αν οι κυβερνήσεις δεν αντιμετωπίσουν τις αδικίες που τρέφουν αυτές τις ομάδες, αν δεν δείξουν αποτελεσματικές ηγετικές ικανότητες ώστε να κάνουν τις ομάδες αυτές να λογοδοτήσουν για τις καταπατήσεις που έχουν διαπράξει και αν δεν είναι έτοιμες να λογοδοτήσουν και οι ίδιες, τότε η πρόγνωση για τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι ολέθρια», είπε η κυρία Χαν.

Στο Αφγανιστάν, η διεθνής κοινότητα και η αφγανική κυβέρνηση χαράμισαν την ευκαιρία να δημιουργήσουν ένα αποτελεσματικό κράτος που να είναι βασισμένο στα ανθρώπινα δικαιώματα και στο κράτος δικαίου, εγκαταλείποντας έτσι τους ανθρώπους στη χρόνια ανασφάλεια, τη διαφθορά και τους αναγεννημένους Ταλιμπάν. Στο Ιράκ, οι δυνάμεις ασφαλείας υποκίνησαν τη σεχταριστική βία αντί να τη συγκρατήσουν, το δικαστικό σύστημα αποδείχτηκε οικτρά ανεπαρκές, ενώ οι χειρότερες πρακτικές του καθεστώτος του Σαντάμ –τα βασανιστήρια, οι άδικες δίκες, η θανατική ποινή και οι ατιμώρητοι βιασμοί– ζουν και βασιλεύουν.

«Σε πολλές χώρες, οι πολιτικές αποφάσεις που οδηγούνται από το φόβο τροφοδοτούν τις διακρίσεις, μεγαλώνουν το χάσμα ανάμεσα στους φτωχούς και τους πλούσιους, σε 'αυτούς' και 'εμάς' και αφήνουν απροστάτευτους τους πιο περιθωριοποιημένους ανθρώπους», υπογράμμισε η κυρία Χαν.

Στην Αφρική και μόνο, εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι εκδιώχτηκαν από τα σπίτια τους χωρίς τις οφειλόμενες διαδικασίες, χωρίς αποζημίωση και χωρίς να τους δοθεί εναλλακτικό κατάλυμα – συχνά στο όνομα της προόδου και της οικονομικής ανάπτυξης.

Οι πολιτικοί εκμεταλλεύτηκαν το φόβο της ανεξέλεγκτης μετανάστευσης για να δικαιολογήσουν αυστηρότερα μέτρα εναντίον των προσφύγων και όσων ζητούν άσυλο στη Δυτική Ευρώπη, ενώ οι μετανάστες εργαζόμενοι έμειναν απροστάτευτοι και έγιναν αντικείμενο εκμετάλλευσης σε ολόκληρο τον κόσμο, από τη Νότια Κορέα ως τη Δομινικανή Δημοκρατία.

Το χάσμα μεταξύ μουσουλμάνων και μη βάρυνε, καθώς τροφοδοτείται από τις γεμάτες διακρίσεις αντιτρομοκρατικές στρατηγικές των δυτικών χωρών. Αυξήθηκαν σε ολόκληρο τον κόσμο τα κρούσματα ισλαμοφοβίας, αντισημιτισμού, μισαλλοδοξίας και επιθέσεων εναντίον θρησκευτικών μειονοτήτων.

Την ίδια στιγμή, ήταν πολύ διαδεδομένα στη Ρωσία τα εγκλήματα μίσους εναντίον αλλοδαπών, ενώ ο διαχωρισμός και αποκλεισμός της κοινότητας των Ρομά ήταν ανεξέλεγκτος σε ολόκληρη την Ευρώπη, γεγονότα που δείχνουν την κραυγαλέα παράλειψη των ηγεσιών να καταπολεμήσουν το ρατσισμό και την ξενοφοβία.

«Η αυξανόμενη πόλωση και οι οξυμένοι φόβοι για την εθνική ασφάλεια συρρίκνωσαν τα περιθώρια για ανεκτικότητα και έκφραση αντίθετης άποψης. Σε ολόκληρο τον κόσμο, από το Ιράν ως τη Ζιμπάμπουε, το 2006 φιμώθηκαν πολλές ανεξάρτητες φωνές για τα ανθρώπινα δικαιώματα», ανέφερε η κυρία Χαν.

Η ελευθερία της έκφρασης φιμώθηκε με διάφορους τρόπους, με την ποινική δίωξη συγγραφέων και υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Τουρκία, με τους φόνους πολιτικών ακτιβιστών στις Φιλιππίνες, με τις συνεχείς παρενοχλήσεις, την παρακολούθηση και συχνά τη φυλάκιση υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κίνα, με τη δολοφονία της δημοσιογράφου Άννας Πολιτόφσκαγια και νέους νόμους που εμποπτεύουν τις μη κυβερνητικές οργανώσεις στη Ρωσία. Το Διαδίκτυο έγινε το νέο πεδίο μάχης στον αγώνα για την ελεύθερη έκφραση αντίθετων απόψεων, καθώς ακτιβιστές συνελήφθησαν και εταιρίες συνέπραξαν με κυβερνήσεις για να περιορίσουν την πρόσβαση στην ηλεκτρονική πληροφορία σε χώρες όπως η Κίνα, το Ιράν, η Συρία, το Βιετνάμ και η Λευκορωσία.

Η παλιομοδίτικη καταστολή πήρε παράταση ζωής κάτω από το μανδύα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας σε χώρες όπως η Αίγυπτος, ενώ γενικόλογοι αντιτρομοκρατικοί νόμοι αποτέλεσαν πιθανή απειλή για την ελευθερία της έκφρασης στη Βρετανία.

Πέντε χρόνια μετά την 11^η Σεπτεμβρίου, το 2006 ήρθαν στο φως νέα στοιχεία για τον τρόπο με τον οποίο η κυβέρνηση των ΗΠΑ μεταχειρίζεται τον κόσμο σαν ένα γιγάντιο πεδίο μάχης για τον

«πόλεμό» της «κατά της τρομοκρατίας», απάγοντας, συλλαμβάνοντας, κρατώντας αυθαίρετα, βασανίζοντας και μετάνοντας υπόπτους από τη μία μυστική φυλακή στην άλλη σε ολόκληρο τον κόσμο χωρίς να τιμωρείται, μια τακτική που οι ΗΠΑ ονομάζουν «έκτακτες αποδόσεις».

«Τίποτε άλλο δεν έχει δείξει πιο εύστοχα την παγκοσμιοποίηση των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όσο ο 'πόλεμος κατά της τρομοκρατίας' υπό την ηγεσία των ΗΠΑ και το πρόγραμμά τους των 'έκτακτων αποδόσεων', στο οποίο ενέχονται χώρες τόσο μακρινές μεταξύ τους όσο η Ιταλία και το Πακιστάν ή η Γερμανία και η Κένυα», υπογράμμισε η κυρία Χαν.

«Οι ασύνετες αντιτρομοκρατικές στρατηγικές έχουν κάνει ελάχιστα για να μειώσουν την απειλή της βίας ή να εξασφαλίσουν δικαιοσύνη για τα θύματα της τρομοκρατίας, έχουν όμως κάνει πολλά για να βλάψουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου παγκοσμίως».

Η Διεθνής Αμνηστία κάλεσε τις κυβερνήσεις να απορρίψουν την πολιτική του φόβου και να επενδύσουν σε θεσμούς ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στο κράτος δικαίου, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

«Υπάρχουν σημάδια ελπίδας. Οι ευρωπαϊκοί θεσμοί δρομολόγησαν μια πορεία με προορισμό τη διαφάνεια και τη λογοδοσία για τις έκνομες μεταγωγές. Χάρη στην πίεση της κοινωνίας των πολιτών, ο ΟΗΕ συμφώνησε να εκπονήσει μια συνθήκη για τον έλεγχο των συμβατικών όπλων. Σε μια σειρά χωρών, νέοι ηγέτες και νέα κοινοβούλια έχουν την ευκαιρία να αποκαταστήσουν την έλλειψη ηγεσίας που μαστίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα τα τελευταία χρόνια. Το νέο αμερικανικό Κογκρέσο θα μπορούσε να πρωτοστατήσει και να δείξει το δρόμο, αποκαθιστώντας το σεβασμό για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τόσο στο εσωτερικό των ΗΠΑ όσο και στο εξωτερικό», τόνισε η κυρία Χαν.

«Ακριβώς όπως το φαινόμενο του θερμοκηπίου απαιτεί παγκόσμια δράση βασισμένη στη διεθνή συνεργασία, η αλυσωτή αντίδραση που απειλεί με έκρηξη τα ανθρώπινα δικαιώματα μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με παγκόσμια αλληλεγγύη και σεβασμό για το διεθνές δίκαιο».

☞ Η Ετήσια Έκθεση 2007 σε ηλεκτρονική μορφή: <http://thereport.amnesty.org>

☞ Δημοσιογραφικό υλικό για την Ετήσια Έκθεση σε ηλεκτρονική μορφή στα ελληνικά: <http://www.amnesty.org.gr>

☞ Δημοσιογραφικό υλικό στα αγγλικά, περιλαμβανομένου του οπτικοακουστικού ειδησεογραφικού υλικού: <http://news.amnesty.org>

☞ Για περισσότερες πληροφορίες και συνεντεύξεις επικοινωνήστε με την Υπεύθυνη Τύπου και Προβολής του Ελληνικού Τμήματος της Διεθνούς Αμνηστίας, Άννα Μπότσογλου, τηλ. 210 3600628 (εσωτ. 2).

Βρυξέλες, 23 Μαΐου 2007

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ετήσια Έκθεση 2007:

Η ΕΕ αρνείται τα προβλήματα που έχει στα ανθρώπινα δικαιώματα

(Βρυξέλες) Ισχυρές κυβερνήσεις και ένοπλες ομάδες υποδαυλίζουν εσκεμμένα τον φόβο για να διαβρώσουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και να δημιουργήσουν έναν όλο και πιο πολωμένο και επικίνδυνο κόσμο, δήλωσε η Διεθνής Αμνηστία παρουσιάζοντας σήμερα την Ετήσια Έκθεσή της για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον κόσμο.

«Η Ευρώπη σε καμία περίπτωση δεν είναι απαλλαγμένη από αυτά τα προβλήματα και η ΕΕ δεν δικαιολογείται να εφησυχάζει», τόνισε ο Ντικ Όστινγκ, Διευθυντής του Ευρωπαϊκού Γραφείου της Διεθνούς Αμνηστίας.

Το 2006 οι παραβιάσεις συνεχίστηκαν σε ολόκληρη την Ευρώπη, ιδίως σε ζητήματα αντιτρομοκρατίας, ρατσισμού και διακρίσεων, καθώς και ασύλου και μετανάστευσης. Είναι χαρακτηριστικό ότι όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ, εκτός από ένα, περιλαμβάνονται στη φετινή Έκθεση.

Πέντε έτη μετά την 11^η Σεπτεμβρίου, η Ευρώπη συνεχίζει να μην διαθέτει οποιαδήποτε σωστή απάντηση στην πρόκληση της καταπολέμησης της τρομοκρατίας με ταυτόχρονο σεβασμό στα δικαιώματα. Η συνενοχή ευρωπαϊκών κρατών στις απαγωγές της CIA και οι παράνομες εκδόσεις ανθρώπων ισοδυναμούν με κατάρρευση του κράτους δικαίου στην Ευρώπη.

«Σχεδόν εξ ίσου κακό με το ότι οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις επέτρεψαν να συμβούν στην Ευρώπη τέτοιες πράξεις, είναι ότι δεν τις αναγνωρίζουν και δεν λαμβάνουν μέτρα ώστε να εμποδίσουν την επανάληψη τέτοιων καταπατήσεων», υπογράμμισε ο Ντικ Όστινγκ.

«Η Ευρώπη προδίδει τις ίδιες της τις αξίες όσο παραμένει παγιδευμένη σε αυτήν την άρνηση. Έχει να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο, αλλά για να δώσει ένα αξιόπιστο παράδειγμα στο εξωτερικό πρέπει πρώτα να τακτοποιήσει τα του οίκου της», πρόσθεσε.

Οι βάνουσσες πρακτικές στον αγώνα κατά της παράτυπης μετανάστευσης συνέχισαν να αποτελούν έναν άλλο σημαντικό τομέα ανησυχίας που αφορά πολλά κράτη-μέλη της ΕΕ. Η ανταπόκρισή τους ήταν απογοητευτική, εμφανίζοντας για μια ακόμη φορά ένα μοτίβο άρνησης.

Η έλλειψη μακροπρόθεσμων βιώσιμων λύσεων και η ρητορική του φόβου, που κυριαρχεί στις πολιτικές εξελίξεις, έχουν οδηγήσει σε ανησυχητικές εκδηλώσεις ρατσισμού και διακρίσεων στην Ευρώπη. Το υπάρχον κλίμα ενθαρρύνει τον στιγματισμό των αλλοδαπών και την καχυποψία για τους μουσουλμάνους και τα μέλη άλλων θρησκευτικών κοινοτήτων.

Την ίδια στιγμή, δεν βοηθά στον να ξεπεραστούν οι χρόνιες διακρίσεις κατά των Ρομά, ούτε το κύμα ομοφοβίας που σε μερικές χώρες συναντάται ακόμα και στα υψηλότερα δημόσια αξιώματα. Η ανικανότητα να λυθούν αυτά τα σοβαρά προβλήματα έχει δημιουργήσει στην πράξη χιλιάδες «πολίτες δευτέρας κατηγορίας» στην Ευρώπη.

«Ακριβώς όπως το φαινόμενο του θερμοκηπίου απαιτεί παγκόσμια δράση βασισμένη στη διεθνή συνεργασία, η αλυσωτή αντίδραση που απειλεί με έκρηξη τα ανθρώπινα δικαιώματα μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με παγκόσμια αλληλεγγύη και σεβασμό για το διεθνές δίκαιο», υπογράμμισε η Αϊρίν Χαν, Γενική Γραμματέας της Διεθνούς Αμνηστίας.

Για περισσότερες πληροφορίες, σχολιασμό και συνεντεύξεις:

Ευρωπαϊκό Γραφείο της Διεθνούς Αμνηστίας (Βρυξέλες)

Τηλ: 0032 2 5021499

Φαξ: 0032 2 5025686

Email: AmnestyIntl@aieu.be

Website: <http://www.amnesty-eu.org>

Ετήσια Έκθεση 2007 της Διεθνούς Αμνηστίας

Γεγονότα και αριθμοί

Η κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον κόσμο το 2006

Τα Γεγονότα και οι Αριθμοί που ακολουθούν υπογραμμίζουν την κατάσταση το 2006 σε ορισμένους από τους κυριότερους τομείς, για τους οποίους εργάζεται η Διεθνής Αμνηστία:

- Βία Κατά των Γυναικών
- Ελέγξτε τα Όπλα
- Θανατική ποινή
- Βασανιστήρια και Τρομοκρατία
- Διεθνής δικαιοσύνη

Δεν δίνουν και δεν μπορούν να δώσουν την πλήρη εικόνα για όλες τις καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπράχθηκαν το 2006 ανά τον κόσμο. Αντιπροσωπεύουν τις υποθέσεις που γνωρίζει η Διεθνής Αμνηστία, αλλά δεν αποτελούν εξαντλητικό κατάλογο. Όπως δείχνουν τα στατιστικά στοιχεία για τη Θανατική Ποινή, ο αληθινός αριθμός κρουσμάτων καταπατήσεων και αποστέρησης δικαιωμάτων είναι οπωσδήποτε πάρα πολύ μεγαλύτερος απ' όσο μπορεί να δείξει αυτό εδώ το στιγμιότυπο.

Για λεπτομερέστερες μελέτες περιπτώσεων, πληροφορίες ειδικές κατά χώρα ή ανάλυση ορισμένων ζητημάτων, παρακαλούμε επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας για την Έκθεση 2007 και χρησιμοποιήστε τις «ετικέτες» στο κάτω μέρος των λημμάτων κάθε χώρας ή πληκτρολογήστε λέξεις-κλειδιά στη μηχανή αναζήτησης. Παραδείγματα: Belarus, ή Forced Evictions, ή Migration, ή Zimbabwe.

<http://thereport.amnesty.org>

Η Διεθνής Αμνηστία το 2006

Έχει **2,2 εκατομμύρια** μέλη ή υποστηρικτές σε περισσότερες από **150** χώρες και εδαφικές περιοχές.

Συνεργάστηκε με **5.000** ανθρώπους, κοινότητες, οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οικογένειες ανά τον κόσμο

Έλαβαν εκπαίδευση **700** Υπερασπιστές των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων παγκοσμίως.

Εξέδωσε **473** περιληπτικές και αναλυτικές εκθέσεις.

Εξέδωσε **330** Επείγουσες Εκκλήσεις για ανθρώπους που κινδυνεύουν.

153 χώρες περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση 2007 της Διεθνούς Αμνηστίας.

Ξεκίνησε **121** προγράμματα δράσης.

Πραγματοποίησε **120** επισκέψεις σε **77** χώρες και εδαφικές περιοχές.

Κατέγραψε **57** χώρες που κρατούν κρατούμενους συνείδησης ή πιθανούς κρατούμενους συνείδησης.

Πηγή: Διεθνής Αμνηστία

Βία Κατά των Γυναικών

185 κράτη έχουν επικυρώσει τη Σύμβαση για την Εξάλειψη Κάθε Μορφής Διακρίσεων κατά των Γυναικών.

62 κράτη έχουν εκφράσει επιφυλάξεις για συγκεκριμένες διατάξεις της Σύμβασης.

9 κράτη δεν την έχουν υπογράψει.

1 κράτος την έχει υπογράψει αλλά δεν την έχει επικυρώσει: οι ΗΠΑ.

Ενδοοικογενειακή Βία

1 στις **3** γυναίκες υποβάλλεται σε κακοποίηση από τον σύντροφό της κάποια στιγμή στη ζωή της.

Για το **50%** των δολοφονημένων γυναικών ο δολοφόνος είναι ο νυν ή πρώην σύντροφός τους.

Εμπορία Ανθρώπων

2 εκατομμύρια άνθρωποι ετησίως γίνονται αντικείμενο εμπορίας – στην πλειονότητά τους γυναίκες και κορίτσια.

137 χώρες τους δέχονται, κυρίως της Δυτικής Ευρώπης, της Ασίας και της Βόρειας Αμερικής.

127 χώρες τους στέλνουν, κυρίως της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, της Ασίας, της Δυτικής Αφρικής, της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής.

Γυναίκες σε Συρράξεις

Το **70%** των θυμάτων στις πρόσφατες συρράξεις ήταν άμαχοι.

Το **50%** από αυτούς ήταν γυναίκες και κορίτσια.

Δεκάδες χιλιάδες γυναίκες και κορίτσια υπέστησαν βιασμό και άλλες μορφές σεξουαλικής βίας από το ξέσπασμα της κρίσης στο Νταρφούρ (Δυτικό Σουδάν) το 2003 μέχρι σήμερα.

0: Ο αριθμός των ανθρώπων που γνωρίζει η Διεθνής Αμνηστία ότι καταδικάστηκαν στο Νταρφούρ για αυτές τις αγριότητες.

Πηγές: Διεθνής Αμνηστία, UNICF, UNIFEM, ΟΗΕ, ΠΟΥ, Γιατροί Χωρίς Σύνορα.

Η Εκστρατεία «Ελέγξτε τα Όπλα» το 2006

1.250.000 άνθρωποι συμμετέχουν στο φωτογραφικό ψήφισμα του Ενός Εκατομμυρίου Προσώπων, απαιτώντας αυστηρότερους ελέγχους στο εμπόριο όπλων.

153 κυβερνήσεις ψήφισαν τον Δεκέμβριο να ξεκινήσει η εκπόνηση διεθνούς Συνθήκης για το Εμπόριο Όπλων.

24 χώρες απείχαν από την ψηφοφορία.

1 κυβέρνηση καταψήφισε τη Συνθήκη: οι ΗΠΑ.

Εμπόριο

22 δισεκατομμύρια δολάρια κατά μέσο όρο δαπανώνται κάθε χρόνο για όπλα από χώρες της Ασίας, της Μέσης Ανατολής, της Λατινικής Αμερικής και της Αφρικής.

Με **22 δισεκατομμύρια δολάρια** αυτές οι χώρες θα είχαν τη δυνατότητα να εξασφαλίσουν σε κάθε παιδί μια θέση στο σχολείο και να μειώσουν την παιδική θνησιμότητα κατά τα δύο τρίτα μέχρι το 2015.

Στο **85%** των φόνων που κατέγραψε η Διεθνής Αμνηστία έγινε χρήση όπλων μικρού διαμετρήματος και ελαφρών όπλων.

Το **60%** των πυροβόλων όπλων στον κόσμο βρίσκονται στα χέρια ιδιωτών.

2 σφαίρες παράγονται ετησίως για κάθε άνδρα, γυναίκα και παιδί στον πλανήτη.

Πηγές: Διεθνής Αμνηστία, Small Arms Survey 2002, 2003, 2004, 2005, Έκθεση του ΟΗΕ για την Ανθρώπινη Ανάπτυξη 2005, στοιχεία Comtrade του ΟΗΕ, πρόταση Διεθνούς Χρηματοδοτικής Ευκολίας του βρετανικού Υπουργείου Οικονομικών τον Ιανουάριο 2003, Παγκόσμια Έκθεση UNAIDS 2004, Κογκρέσο των ΗΠΑ.

Η Εκστρατεία «Ελέγξτε τα Όπλα» πραγματοποιείται από κοινού από τη Διεθνή Αμνηστία, το Διεθνές Δίκτυο Δράσης για τα Όπλα Μικρού Διαμετρήματος (IANSA) και την Oxfam: www.controlarms.org

Η Θανατική Ποινή το 2006*

20.000 άνθρωποι στον κόσμο υπολογίζεται ότι περιμένουν την εκτέλεσή τους.

3.861 άνθρωποι καταδικάστηκαν σε θάνατο σε **55** χώρες.

1.591** κρατούμενοι εκτελέστηκαν σε **25** χώρες, μείωση σε σύγκριση με τους **2.148** κρατουμένους που εκτελέστηκαν σε **22** χώρες το 2005.

128 χώρες δεν εκτελούν ανθρώπους (έχοντας καταργήσει τη θανατική ποινή στον νόμο ή στην πράξη).

Οι **99** από αυτές έχουν καταργήσει τη θανατική ποινή νομοθετικά για όλα τα κοινά εγκλήματα – οι Φιλιππίνες έγιναν το 2006 η 99^η.

Το **91%** του συνόλου των γνωστών εκτελέσεων πραγματοποιήθηκαν σε **6** χώρες: την Κίνα, το Ιράν, το Ιράκ, το Σουδάν, το Πακιστάν και τις ΗΠΑ.

69 χώρες συνεχίζουν να χρησιμοποιούν τη θανατική ποινή.

65 άνθρωποι γνωρίζουμε ότι εκτελέστηκαν στο Ιράκ το 2006.

3 είχαν εκτελεστεί το 2005.

** Τα στοιχεία που παρουσιάζονται για τις εκτελέσεις και τις θανατικές καταδίκες είναι αυτά που γνωρίζει η Διεθνής Αμνηστία. Οι πραγματικοί αριθμοί είναι μεγαλύτεροι.*

*** Αυτός ο αριθμός είναι μεγαλύτερος από εκείνον που δημοσιεύεται στην Ετήσια Έκθεση 2007, γιατί περιλαμβάνει πληροφορίες που λάβαμε τις τελευταίες εβδομάδες.*

Πηγή: Διεθνής Αμνηστία

Βασανιστήρια και Τρομοκρατία το 2006

144 κράτη έχουν επικυρώσει τη Σύμβαση κατά των Βασανιστηρίων και Άλλης Σκληρής, Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας.

102 χώρες είχαν κρούσματα βασανισμού και κακομεταχείρισης από τις δυνάμεις ασφαλείας, την αστυνομία και άλλες κρατικές αρχές, όπως τεκμηριώνεται στην Ετήσια Έκθεση 2007 της Διεθνούς Αμνηστίας.

«Πόλεμος κατά της Τρομοκρατίας»

1.245 πτήσεις μέσω του ευρωπαϊκού εναέριου χώρου ή προσγειώσεις σε ευρωπαϊκά αεροδρόμια από αεροσκάφη που είναι γνωστό ότι χρησιμοποιήθηκαν για έκνομες μεταγωγές.

400 κρατούμενοι από περισσότερες από **30** εθνικότητες συνέχιζαν στα τέλη του 2006 να κρατούνται στον **Κόλπο του Γουαντάναμο** – το δημόσιο σύμβολο των αδικιών του «πολέμου κατά της τρομοκρατίας».

200 έχουν πραγματοποιήσει απεργίες πείνας, από τότε που άνοιξε το στρατόπεδο μέχρι σήμερα.

40 έχουν αποπειραθεί να αυτοκτονήσουν.

3 πέθαναν τον Ιούνιο του 2006, κατά τα φαινόμενα από αυτοκτονία.

Άγνωστος αριθμός κρατουμένων παραμένουν σε άλλα, μυστικά κέντρα κράτησης, γνωστά ως «μαύρους τόπους», ανά τον κόσμο.

Πηγή: Διεθνής Αμνηστία

Διεθνής Δικαιοσύνη*

Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (ΔΠΔ)

104 χώρες έχουν επικυρώσει το Καταστατικό της Ρώμης του ΔΠΔ.

100 κράτη έχουν συνάψει με τις **ΗΠΑ** «συμφωνία ασυλίας» – που εξαιρεί τους πολίτες των ΗΠΑ από την ποινική δίωξη.

Έχουν εκδοθεί εντάλματα σύλληψης για **6** ανθρώπους.

Για **3** καταστάσεις διεξάγονται ανακρίσεις: **Βόρεια Ουγκάντα, Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, και Νταρφούρ (Δυτικό Σουδάν)**.

Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την Πρώην Γιουγκοσλαβία (ICTY)

161 άνθρωποι έχουν παραπεμφθεί σε δίκη για σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου.

Ειδικό Δικαστήριο για τη Σιέρα Λεόνε

10 άνθρωποι δικάζονται, μεταξύ αυτών και ο **Τσαρλς Τέιλορ** που μεταφέρθηκε στο Ειδικό Δικαστήριο τον Μάρτιο του 2006.

Όλοι έχουν δηλώσει αθώοι. Κατηγορούνται για εγκλήματα πολέμου, εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και άλλες παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου.

Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για τη Ρουάντα

27 δικαστικές αποφάσεις έχουν εκδοθεί για **33** ανθρώπους.

**Οι πληροφορίες είναι ενημερωμένες και για το διάστημα 1^η Ιανουαρίου – 1^η Μαΐου 2007.*

Ετήσια Έκθεση 2007 της Διεθνούς Αμνηστίας

ΕΛΛΑΔΑ

Γεγονότα που καταγράφηκαν κατά το 2006

Θανατική ποινή: Έχει καταργηθεί για όλα τα εγκλήματα

Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο: Έχει κυρωθεί

Σε δύο πράκτορες της ΕΥΠ απαγγέλθηκαν κατηγορίες σε σχέση με την καταγγελλείσα απαγωγή επτά ανθρώπων στο πλαίσιο του «πολέμου κατά της τρομοκρατίας». Μετανάστες υποβλήθηκαν σε κακομεταχείριση, ενώ υπήρξαν ανησυχίες για βίαιη επαναπροώθηση. Παιδιά-μετανάστες τέθηκαν υπό κράτηση σε τουλάχιστον δύο περιπτώσεις. Στο τέλος του έτους ήταν στο στάδιο της οριστικοποίησης, αλλά δεν είχε ακόμη ψηφιστεί, νομοσχέδιο με στόχο την εναρμόνιση της διαδικασίας ασύλου με τα διεθνή θεσμικά κείμενα. Οι αντιρροήσεις συνειδήσης εξακολούθησαν να αντιμετωπίζουν διωγμό. Δεν παρέχόταν η απαραίτητη προστασία στις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας ή εμπορίας ανθρώπων και καταναγκαστικής πορνείας.

Απαγωγές και κράτηση χωρίς επαφή με τον έξω κόσμο στο πλαίσιο του «πολέμου κατά της τρομοκρατίας»

Τον Μάιο, σε δύο πράκτορες της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών απαγγέλθηκαν κατηγορίες σε σχέση με τις καταγγελλείσες απαγωγές ενός Ινδού και έξι Πακιστανών υπηκόων στην Αθήνα τον Ιούλιο του 2005. Δεν ήρθαν στο φως στοιχεία στις υποθέσεις έξι άλλων πρακτόρων, που βαρύνονταν αρχικά με υποψίες για ανάμιξη στις απαγωγές. Οι έρευνες για τους οκτώ πράκτορες συνεχίζονταν. Οι απαγωγές φαίνεται να πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο διεθνών ερευνών για τις βομβιστικές επιθέσεις του Ιουλίου 2005 στο Λονδίνο. Η κυβέρνηση δήλωσε αρχικά ότι οι μυστικές και άλλες υπηρεσίες της δεν είχαν ανάμιξη. Τον Νοέμβριο ο Τζαβέντ Ασλάμ, Πακιστανός υπήκοος που είχε υποβάλει στον εισαγγελέα μηνυτήρια αναφορά εκ μέρους των συμπατριωτών του, συνελήφθη από την ελληνική αστυνομία και κρατήθηκε στις φυλακές Κορυδαλλού εν όψει απέλασης, μετά την έκδοση από τις πακιστανικές αρχές εντάλματος σύλληψης, που τον κατηγορούσε για παράνομη μετανάστευση και λαθραία διακίνηση ανθρώπων.

Μεταχείριση μεταναστών και προσφύγων

Η κυβέρνηση παρέλειψε να επιτρέψει σε αιτούντες άσυλο την πρόσβαση στη χώρα και συνέχισε να τους επιστρέφει στη χώρα προέλευσής τους, χωρίς νομική βοήθεια ή πρόσβαση στις διαδικασίες ασύλου.

- Τον Σεπτέμβριο απελάθηκαν στην Αίγυπτο 118 άνθρωποι που είχαν ναυαγήσει στην Κρήτη δύο εβδομάδες νωρίτερα, χωρίς να τους δοθεί πρόσβαση σε δικηγόρους και εκπροσώπους της Διεθνούς Αμνηστίας που είχαν ζητήσει να τους συναντήσουν.
- Τον Σεπτέμβριο, 40 άνθρωποι που προσπαθούσαν να φτάσουν στη Χίο με βάρκα αναχαιτίστηκαν από Έλληνες λιμενοφύλακες, οι οποίοι φέρονται να τους επιβίβασαν στο δικό τους σκάφος αφού η βάρκα τους βυθίστηκε, να τους έδεσαν με χειροπέδες, να τους μετέφεραν προς την κατεύθυνση της Τουρκίας και να τους ανάγκασαν να πέσουν στη θάλασσα. Τα πτώματα έξι ανθρώπων βρέθηκαν στις τουρκικές ακτές, 31 άνθρωποι διασώθηκαν από τις τουρκικές αρχές, ενώ τρεις αναφέρθηκαν ως αγνοούμενοι. Οι ελληνικές αρχές αρνήθηκαν τους ισχυρισμούς.

Οι συνθήκες κράτησης αναφέρεται ότι ισοδυναμούσαν με κακομεταχείριση. Αναφέρθηκε επίσης η κράτηση ανηλίκων.

- Αναφέρθηκε ότι έξι ανήλικοι συγκαταλέγονταν στους πρόσφυγες και μετανάστες που κρατούνταν στο κέντρο κράτησης της Χίου. Υπήρξαν επίσης αναφορές για υπερβολικό συνωστισμό και έλλειψη αποχωρητηρίων στο κέντρο.
- Πέντε ανήλικοι τέθηκαν υπό κράτηση στον Βόλο επί 45 ημέρες προτού μεταφερθούν στην Αθήνα, όπου τέθηκαν εκ νέου υπό κράτηση.

Υπήρξαν επίσης αναφορές για κακομεταχείριση μεταναστών και αιτούντων άσυλο.

- Σαράντα μετανάστες, μεταξύ των οποίων και ανήλικοι, οι οποίοι προσπαθούσαν να επιβιβαστούν σε πλοία με προορισμό την Ιταλία από το λιμάνι της Πάτρας, αναφέρθηκε ότι τέθηκαν υπό κράτηση στο Γραφείο Ασφαλείας Πατρών και ορισμένοι ξυλοκοπήθηκαν.

Άρνηση στράτευσης για λόγους συνείδησης

Οι περισσότεροι από τους αντιρρησίες συνείδησης που αναμενόταν να ωφεληθούν από τον νόμο για τη στρατιωτική θητεία αρνήθηκαν να επανακαταθέσουν τις αιτήσεις τους, διαμαρτυρόμενοι για την τιμωρητική διάρκεια της εναλλακτικής θητείας. Τον Οκτώβριο, απορρίφθηκε αίτηση για την αναγνώριση της ιδιότητας του αντιρρησία συνείδησης επειδή οι λόγοι του αιτήματος δεν ήταν θρησκευτικοί.

- Τον Μάιο, επιβλήθηκε στον Λάζαρο Πετρομελίδη από το Αναθεωρητικό Στρατοδικείο Αθηνών ποινή φυλάκισης πέντε μηνών με αναστολή. Υπέβαλε αίτηση αναίρεσης της απόφασης.
- Τον Ιούνιο, το Αναθεωρητικό Στρατοδικείο Αθηνών εξέδωσε απόφαση για τις υποθέσεις δύο αντιρρησιών συνείδησης που κατηγορούνταν για ανυπακοή. Ο Μπόρις Σωτηριάδης αθώωθηκε, ενώ ο Γιώργος Κουτσομανωλάκης καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης δέκα μηνών με αναστολή.
- Τον Οκτώβριο, το Αναθεωρητικό Στρατοδικείο Αθηνών ελάττωσε την ποινή φυλάκισης 40 μηνών του Γιώργου Μοναστηριώτη για λιποταξία σε φυλάκιση 24 μηνών με τριετή αναστολή. Καταδικάστηκε μετά την άρνησή του να ακολουθήσει τη μονάδα του στο Ιράκ.

Ενδοοικογενειακή βία

Τον Οκτώβριο, η Βουλή θέσπισε νόμο για την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας, ο οποίος δίνει έμφαση στη διατήρηση της οικογένειας και όχι στα δικαιώματα των θυμάτων, τα οποία στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων είναι γυναίκες. Σύμφωνα με τον νόμο, η δικαστική διαμεσολάβηση γίνεται με πρωτοβουλία εισαγγελέα και όχι με αίτημα του θύματος, απουσιάζει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για την άμεση εφαρμογή των εντολών περιορισμού του δράστη, ενώ μέχρι το τέλος του έτους δεν είχαν κατανεμηθεί κονδύλια στον προϋπολογισμό για να διασφαλιστεί η εφαρμογή του νόμου.

Εμπορία ανθρώπων

Τον Φεβρουάριο, η Αλβανία και η Ελλάδα υπέγραψαν συμφωνία για την προστασία των ανήλικων Αλβανών που πέφτουν θύματα εμπορίας προς την Ελλάδα. Μέχρι το τέλος του έτους η συμφωνία δεν είχε ακόμη επικυρωθεί από τη Βουλή. Η συμφωνία διατυπώνει διαδικασίες για την παροχή τροφής, στέγης και ιατρικής και ψυχοκοινωνικής στήριξης, τον διορισμό προσωρινών επιμελητών, διευθετήσεις για οικειοθελή επαναπατρισμό, τη διεργασία επανένταξης μετά τον επαναπατρισμό τους, και την απαγόρευση της κράτησης και της ποινικής δίωξης παιδιών.

Η συμφωνία, ωστόσο, δεν προσδιορίζει όρους για τον οικειοθελή επαναπατρισμό παιδιών, περιλαμβανομένης της διαδικασίας προσδιορισμού κατά πόσον ο επαναπατρισμός είναι όντως οικειοθελής. Ούτε και προσδιορίζει διατάξεις για την προστασία των παιδιών κατά τη διαδικασία της ποινικής ανάκρισης ή για τις περιπτώσεις παιδιών που πέφτουν θύματα εμπορίας από τους γονείς τους.

- Τον Απρίλιο, μία Βουλγάρα υπήκοος τέθηκε υπό κράτηση στη Ρόδο για παράνομη είσοδο, ενώ απαγγέλθηκαν κατηγορίες για εμπορία ανθρώπων και μαστροπεία σε δύο άνδρες, που είχαν κανονίσει τη μεταφορά της από την Κρήτη στη Ρόδο. Η γυναίκα κατήγγειλε ότι, αφού τέθηκε υπό κράτηση, ένας αστυνομικός τη μετέφερε στην κατοικία του όπου τη βίασε και, όταν μεταφέρθηκε

στο αστυνομικό τμήμα, βιάστηκε από άλλον αστυνομικό. Κινήθηκε ποινική ανάκριση, στους δύο αστυνομικούς απαγγέλθηκαν κατηγορίες για βιασμό, ενώ στον αξιωματικό υπηρεσίας στο αστυνομικό τμήμα κατά τον χρόνο εκείνο και στον διοικητή του τμήματος απαγγέλθηκαν κατηγορίες για παραμέληση καθήκοντος.

Υπήρξαν ανησυχίες για το γεγονός ότι, για να χορηγηθεί προστασία στα θύματα εμπορίας ανθρώπων, απαιτείται να καταθέσουν εναντίον των εμπόρων.

Ελευθερία της έκφρασης

Τον Ιούλιο, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αποφάνθηκε ομόφωνα ότι η Ελλάδα παραβίασε το Άρθρο 9 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου στην υπόθεση του Μεχμέτ Αγκά, εκλεγμένου αλλά ανεπίσημου Μουφτή του νομού Ξάνθης, ο οποίος είχε καταδικαστεί το 1997 από ελληνικό δικαστήριο για αντιποίηση άσκησης υπηρεσίας θρησκευτικού λειτουργού «γνωστής θρησκείας» με βάση το Άρθρο 175 του Ποινικού Κώδικα.

Νεότερες εξελίξεις: Ο φόνος του Μαρίνου Χριστόπουλου

Τον Νοέμβριο, ο Γιώργος Τυλιανάκης, ο αστυνομικός που είχε φονεύσει τον 22χρονο Ρομά Μαρίνο Χριστόπουλο τον Οκτώβριο του 2001, καταδικάστηκε από το Εφετείο σε ποινή κάθειρξης 10 ετών και τριών μηνών.

Εκθέσεις / επισκέψεις της Διεθνούς Αμνηστίας

Έκθεση

Greece: High time to comply fully with European standards on conscientious objection (Ελλάδα: Καιρός να συμμορφωθεί πλήρως με τα ευρωπαϊκά θεσμικά κείμενα για την αντίρρηση συνείδησης, AI Index: EUR 25/003/2006)

Επισκέψεις

Ερευνητικές αποστολές της Διεθνούς Αμνηστίας επισκέφθηκαν την Ελλάδα τον Ιούλιο και τον Σεπτέμβριο. Τον Σεπτέμβριο, η Γενική Γραμματέας της Διεθνούς Αμνηστίας συναντήθηκε με ανώτερα στελέχη της κυβέρνησης.

Ετήσια Έκθεση 2007 της Διεθνούς Αμνηστίας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μήνυμα από την Αϊρίν Χαν, Γ.Γ. της Διεθνούς Αμνηστίας

Ελευθερία από το φόβο

Στις 10 Δεκεμβρίου 2006, ενώ η υφήλιος γιόρταζε την Παγκόσμια Ημέρα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, βρισκόμουν στο Τζαγιούς στη Δυτική Όχθη. Το χωριουδάκι είναι πλέον διαιρεμένο από το Τείχος – ή, ακριβέστερα, από έναν ψηλό σιδερένιο φράχτη. Το Τείχος χτίστηκε αφηφώντας το διεθνές δίκαιο, υποτίθεται για να κάνει το Ισραήλ ασφαλέστερο. Όμως το κυριότερο αποτέλεσμα του ήταν ότι απέκοψε τον τοπικό παλαιστινιακό πληθυσμό από τους οπωρώνες και τους ελαιώνες του. Μια αγροτική κοινότητα που κάποτε ευημερούσε, έχει πλέον βυθιστεί στη φτώχεια.

«Καθημερινά αναγκάζομαι να υποστώ την ταπείνωση των σημείων ελέγχου, των μικροεμποδίων και νέων περιορισμών που δεν με αφήνουν να φτάσω στο χωράφι μου στην άλλη πλευρά. Αν δεν μπορώ να καλλιεργήσω τις ελιές μου, πώς θα επιζήσω;», φώναζε ένας οργισμένος Παλαιστίνιος αγρότης.

Καθώς τον άκουγα, έβλεπα στο βάθος τις τακτοποιημένες κόκκινες στέγες και τους άσπρους τοίχους ενός μεγάλου και εύπορου ισραηλινού οικισμού. Αναρωτήθηκα αν οι άνθρωποι που ζουν εκεί πιστεύουν πως ένα Τείχος που απειλεί το μέλλον των γειτόνων τους θα μπορούσε πραγματικά να βελτιώσει την ασφάλειά τους.

Νωρίτερα την ίδια εβδομάδα, είχα επισκεφθεί τη Σντερότ, μια μικρή πόλη στο νότιο Ισραήλ, που είχε υποστεί επιθέσεις με ρουκέτες από παλαιστινιακές ομάδες στη Γάζα. *«Είμαστε τρομαγμένες»,* μου είπε μια νεαρή κάτοικος. *«Όμως γνωρίζουμε ότι υπάρχουν στην άλλη πλευρά γυναίκες σαν εμάς που κι εκείνες υποφέρουν, που κι εκείνες φοβούνται, και που είναι σε κατάσταση χειρότερη απ' ό τι εμείς. Τις νιώθουμε, θέλουμε να ζήσουμε ειρηνικά μαζί τους, όμως αντί γι' αυτό οι ηγέτες μας προωθούν τις διαφορές μας και δημιουργούν κι άλλη δυσπιστία. Έτσι, ζούμε στον φόβο και την ανασφάλεια».*

**Ο ΦΟΒΟΣ
ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΕΙ
ΤΗΝ ΑΛΛΗΛΟ-
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ
ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΚΟΙΝΗ ΜΑΣ
ΑΝΘΡΩΠΙΑ**

Αυτή η γενναία Ισραηλινή καταλάβαινε αυτό, που πολλοί ηγέτες στον κόσμο δεν καταφέρνουν να κατανοήσουν: ότι ο φόβος καταστρέφει την αλληλοκατανόησή μας και την κοινή μας ανθρωπιά. Όταν βλέπουμε τους άλλους ως απειλή και είμαστε έτοιμοι να διαπραγματευθούμε τα δικά τους ανθρώπινα δικαιώματα για τη δική μας ασφάλεια, παίζουμε ένα παιχνίδι όπου όλοι χάνουμε.

Το μήνυμά της αφυπνίζει, σε μια εποχή που ο κόσμος είναι τόσο πολωμένος όσο ήταν στο αποκορύφωμα του Ψυχρού Πολέμου και, από πολλές πλευρές, πολύ πιο επικίνδυνος. Τα ανθρώπινα δικαιώματα –εκείνες οι παγκόσμιες αξίες, οι οικουμενικές αρχές και τα κοινά πρότυπα που υπάρχουν για να μας ενώνουν– ξεπουλιούνται σήμερα, όπως και τότε, στο όνομα της ασφάλειας. Όπως στον καιρό του Ψυχρού Πολέμου, τις εξελίξεις τις οδηγεί ο φόβος – τον οποίο υποκινούν, ενθαρρύνουν και συντηρούν ηγέτες χωρίς αρχές.

Ο φόβος μπορεί να αποτελεί θετική προσαγή για αλλαγές, όπως στην περίπτωση του περιβάλλοντος, όπου ο συναγερμός για το φαινόμενο του θερμοκηπίου αναγκάζει τους πολιτικούς να κινητοποιηθούν, έστω και καθυστερημένα. Όμως ο φόβος μπορεί επίσης να είναι επικίνδυνος και διχαστικός όταν εκτρέφει τη μισαλλοδοξία και δικαιολογεί τη διάβρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το 1941, ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Φραγκλίνος Ρούζβελτ διατύπωσε το όραμά του για μια άλλη παγκόσμια τάξη πραγμάτων, θεμελιωμένη σε «τέσσερις ελευθερίες»: ελευθερία του λόγου και της θρησκείας, ελευθερία από τον φόβο και την ανέχεια. Πρόσφερε ηγεσία που έδινε έμπνευση, που

ξεπερνούσε τις αμφιβολίες και ένωνε τους ανθρώπους. Σήμερα πάρα πολλοί ηγέτες ποδοπατούν την ελευθερία και διαλαλούν όλο και περισσότερους φόβους: φόβο μήπως κατακλυστούμε από μετανάστες· φόβο για «τον άλλο» και μήπως χάσουμε την ταυτότητά μας· φόβο μήπως μας ανατινάξουν τρομοκράτες· φόβο για «κράτη-παρίες» με όπλα μαζικής καταστροφής.

Ο φόβος ευδοκιμεί όπου υπάρχει μυωπική και δειλή ηγεσία. Υπάρχουν, πράγματι, πολλές πραγματικές πηγές φόβου, όμως η προσέγγιση που υιοθετούν πολλοί ηγέτες στον κόσμο είναι κοντόφθαλμη, θεσπίζοντας πολιτικές και στρατηγικές που διαβρώνουν το κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα, αυξάνουν τις ανισότητες, τροφοδοτούν τον ρατσισμό και την ξενοφοβία, διαιρούν και φθείρουν τις κοινότητες, και σπέρνουν τους σπόρους που φέρνουν βία και περισσότερες συγκρούσεις.

**Ο ΦΟΒΟΣ
ΕΥΔΟΚΙΜΕΙ
ΟΠΟΥ
ΥΠΑΡΧΕΙ
ΜΥΩΠΙΚΗ ΚΑΙ
ΔΕΙΛΗ ΗΓΕΣΙΑ**

Η πολιτική του φόβου έχει γίνει πιο πολύπλοκη με την εμφάνιση ένοπλων ομάδων και μεγάλων επιχειρήσεων που διαπράττουν ή παραβλέπουν καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Και οι δύο –με διαφορετικούς τρόπους– αμφισβητούν την ισχύ των κυβερνήσεων σε έναν κόσμο όπου τα σύνορα έχουν όλο και λιγότερη σημασία. Οι αδύναμες κυβερνήσεις και οι αναποτελεσματικοί διεθνείς θεσμοί δεν είναι σε θέση να τις καταστήσουν υπόλογες, αφήνοντας έτσι τους ανθρώπους ευάλωτους και γεμάτους φόβο.

Η ιστορία διδάσκει ότι η πρόοδος επιτυγχάνεται, όχι μέσα από τον φόβο, αλλά μέσα από την ελπίδα και την αισιοδοξία. Γιατί, λοιπόν, μερικοί ηγέτες προάγουν τον φόβο; Διότι τους επιτρέπει να παγιώσουν τη δική τους ισχύ, να δημιουργήσουν ψεύτικες βεβαιότητες και να γλιτώσουν τη λογοδοσία.

Η κυβέρνηση Χάουαρντ στην Αυστραλία παρουσίασε τους απελπισμένους αιτούντες άσυλο, με τα πλεούμενα που έμπαζαν νερά, ως απειλή για την εθνική ασφάλεια της Αυστραλίας και κήρυξε ψευδώς συναγερμό για εισβολή προσφύγων. Αυτό συνέβαλε στην εκλογική της νίκη το 2001. Μετά τις επιθέσεις της 11^{ης} Σεπτεμβρίου 2001, ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Τζορτζ Γ. Μπους επικαλέστηκε τον φόβο της τρομοκρατίας για να ενισχύσει την εκτελεστική του εξουσία, χωρίς επίβλεψη από το Κογκρέσο ή δικαστικό έλεγχο. Ο Πρόεδρος Ομάρ αλ-Μπασίρ του Σουδάν ξεσήκωσε μεταξύ των υποστηρικτών του και στον αραβικό κόσμο φόβους ότι η αποστολή ειρηνευτικών δυνάμεων του ΟΗΕ στο Νταρφούρ θα αποτελούσε πρόσχημα για εισβολή τύπου Ιράκ υπό την ηγεσία των ΗΠΑ. Στο μεταξύ, οι ένοπλες δυνάμεις του και οι σύμμαχοί του πολιτοφύλακες συνέχισαν να σκοτώνουν, να βιάζουν και να λεηλατούν ατιμώρητοι. Ο Πρόεδρος Ρόμπερτ Μουγκάμπε της Ζιμπάμπουε εκμεταλλεύθηκε τους φυλετικούς φόβους για να προωθήσει τους δικούς του πολιτικούς στόχους, να αρπάξει γη για τους υποστηρικτές του.

Μόνο μια κοινή δέσμευση, βασισμένη σε κοινές αξίες, μπορεί να οδηγήσει σε βιώσιμη λύση. Σε έναν αλληλεξαρτώμενο κόσμο, οι παγκόσμιες προκλήσεις, της φτώχειας ή της ανασφάλειας, της μετανάστευσης ή της περιθωριοποίησης, απαιτούν απαντήσεις βασισμένες στις παγκόσμιες αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που ενώνουν τους ανθρώπους και προάγουν τη συλλογική μας ευημερία. Τα ανθρώπινα δικαιώματα παρέχουν τη βάση για ένα βιώσιμο μέλλον. Όμως, προτεραιότητα σήμερα μοιάζει να είναι η προστασία της ασφάλειας των κρατών και όχι η βιωσιμότητα της ζωής και του βιοπορισμού των ανθρώπων.

Φόβος για τη μετανάστευση και την περιθωριοποίηση

Στις ανεπτυγμένες χώρες, καθώς και στις αναδυόμενες οικονομίες, ο φόβος της εισβολής από ορδές φτωχών χρησιμοποιείται για να δικαιολογήσει ολοένα αυστηρότερα μέτρα εναντίον των μεταναστών, των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο, παραβιάζοντας τα διεθνή πρότυπα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ανθρώπινης μεταχείρισης.

Με κινητήριο δύναμη τις επιταγές, πολιτικές και ασφαλείας, του ελέγχου των συνόρων, οι διαδικασίες ασύλου έχουν γίνει μέσο αποκλεισμού και όχι προστασίας. Σε όλη την Ευρώπη, τα ποσοστά αναγνώρισης προσφύγων έχουν μειωθεί δραματικά τα τελευταία χρόνια, παρ' όλο που οι λόγοι για αναζήτηση ασύλου –βία και διωγμός– παραμένουν έντονοι όσο ποτέ.

Είναι τέτοια η υποκρισία της πολιτικής του φόβου, που οι κυβερνήσεις καταγγέλλουν ορισμένα καθεστώτα αλλά αρνούνται να προστατεύσουν όσους προσπαθούν να ξεφύγουν από αυτά. Οι δυτικές κυβερνήσεις έχουν καταδικάσει τις βάνουαυες πολιτικές της κυβέρνησης της Βόρειας

Κορέας, όμως οι ίδιες αυτές κυβερνήσεις σχεδόν σιωπούν για την τύχη των περίπου 100.000 Βορειοκορεατών που αναφέρεται ότι κρύβονται στην Κίνα, από τους οποίους οι κινεζικές αρχές απελαύνουν κάθε εβδομάδα εκατοντάδες προς τη Βόρεια Κορέα διά της βίας.

Οι μετανάστες εργαζόμενοι είναι η κινητήρια δύναμη της παγκόσμιας οικονομίας – κι όμως, κυβερνήσεις σε ολόκληρο τον κόσμο, από τα κράτη του Κόλπου και τη Νότια Κορέα μέχρι τη Δομινικανή Δημοκρατία, τους αποδιώχνουν με την ωμή βία, τους εκμεταλλεύονται, κάνουν διακρίσεις σε βάρος τους και τους αφήνουν απροστάτευτους.

Έξι χιλιάδες Αφρικανοί πνίγηκαν ή καταγράφηκαν ως αγνοούμενοι κατά το 2006 στην απεγνωσμένη τους προσπάθεια να φτάσουν στην Ευρώπη. Άλλοι 31.000 –έξι φορές περισσότεροι απ’ ότι το 2005– έφτασαν στα Κανάρια Νησιά. Ακριβώς όπως το Τείχος του Βερολίνου δεν μπόρεσε να σταματήσει εκείνους που ήθελαν να ξεφύγουν από την κομμουνιστική καταπίεση, η σκληρή αστυνόμευση στα σύνορα της Ευρώπης δεν κατορθώνει να εμποδίσει εκείνους που προσπαθούν να ξεφύγουν από την ακραία φτώχεια.

Μακροπρόθεσμα, η απάντηση δεν είναι να χτίσουμε τείχη για να κρατήσουμε έξω ανθρώπους, αλλά να προωθήσουμε συστήματα που προστατεύουν τα δικαιώματα των ευάλωτων ανθρώπων, σεβόμενα παράλληλα το προνόμιο των κρατών να ελέγχουν τη μετανάστευση. Τα διεθνή νομικά κείμενα προσφέρουν αυτήν την ισορροπία. Είναι αντιπαραγωγικές οι απόπειρες να αποδυναμωθεί η Σύμβαση του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες ή να αγνοηθεί η σύμβαση του ΟΗΕ για τους Μετανάστες Εργαζόμενους – την οποία καμία δυτική χώρα δεν έχει κυρώσει.

Αν η ακανόνιστη μετανάστευση είναι ο φόβος των πλουσίων, ο αχαλίνωτος καπιταλισμός, με κινητήρια δύναμη την παγκοσμιοποίηση, είναι ο φόβος των φτωχών. Οι ακμάζουσες αγορές δημιουργούν τεράστιες ευκαιρίες για μερικούς, αλλά συγχρόνως διευρύνουν το χάσμα μεταξύ εχόντων και μη εχόντων. Τα κέρδη της παγκοσμιοποίησης κατανέμονται πολύ άνισα, τόσο ανά τον κόσμο όσο και στο εσωτερικό των χωρών. Η Λατινική Αμερική βαρύνεται με επίπεδα ανισότητας από τα υψηλότερα στον κόσμο. Στην Ινδία την τελευταία τριετία ο μέσος όρος οικονομικής ανάπτυξης είναι 8%, όμως πάνω από το ένα τέταρτο του πληθυσμού της συνεχίζει να ζει κάτω από το όριο φτώχειας.

**ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ
ΑΝΘΡΩΠΟΙ
ΕΚΔΙΩΚΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ
ΒΙΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΠΙΤΙΑ
ΤΟΥΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ
ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΗ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ
ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ Ή
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΣΤΕΓΗ**

Αυτοί οι αριθμοί αποκαλύπτουν το σκοτεινό υπογάστριο της παγκοσμιοποίησης. Η περιθωριοποίηση τεράστιων κομματιών της ανθρωπότητας δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως το αναπόφευκτο κόστος της παγκόσμιας ευμάρειας. Δεν είναι ούτε στο ελάχιστο αναπόφευκτες οι πολιτικές και οι αποφάσεις που στερούν από ανθρώπους τα οικονομικά και κοινωνικά τους δικαιώματα.

Το πρόγραμμα δουλειάς, που αναπτύσσει η Διεθνής Αμνηστία για τα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα, αποκαλύπτει γυμνά πόσο πραγματικοί είναι οι φόβοι των ανθρώπων: ότι σε πολλά μέρη του κόσμου, άνθρωποι ωθούνται στη φτώχεια και παγιδεύονται εκεί από διεφθαρμένες κυβερνήσεις και άπληστες επιχειρήσεις.

Καθώς οι απαιτήσεις για εξόρυξη πρώτων υλών, αστική ανάπτυξη και τουρισμό ασκούν πιέσεις στις εκτάσεις γης, από άκρη σε άκρη της Αφρικής, της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής, ολόκληρες κοινότητες –εκατομμύρια άνθρωποι– εκδιώκονται με τη βία από τα σπίτια τους χωρίς την οφειλόμενη διαδικασία, χωρίς αποζημίωση ή εναλλακτική στέγη. Συχνά χρησιμοποιείται υπέρμετρη βία για να ξεριζωθούν. Ο εκτοπισμός που οφείλεται στην ανάπτυξη δεν είναι καινούργιο πρόβλημα, κι όμως ελάχιστα διδάγματα φαίνεται να έχουν εξαχθεί από την εμπειρία του παρελθόντος. Στην Αφρική και μόνο, περισσότεροι από 3 εκατομμύρια άνθρωποι έχουν πληγεί από το 2000 μέχρι σήμερα, με αποτέλεσμα οι αναγκαστικές αποβολές να είναι μία από τις πιο εκτεταμένες και λιγότερο αναγνωρισμένες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε αυτήν την ήπειρο. Πραγματοποιούνται στο όνομα της οικονομικής προόδου, όμως στην πραγματικότητα αφήνουν τους φτωχότερους των φτωχών άστεγους και συχνά χωρίς πρόσβαση σε καθαρό νερό, υγεία, αποχέτευση, δουλειά ή εκπαίδευση.

Η Αφρική είναι από καιρό θύμα της απληστίας δυτικών κυβερνήσεων και εταιρειών. Τώρα αντιμετωπίζει νέα πρόκληση από την Κίνα. Η κινεζική κυβέρνηση και οι κινεζικές εταιρείες έχουν δώσει ελάχιστη σημασία στο «αποτύπωμά τους στα ανθρώπινα δικαιώματα» σε αυτήν την ήπειρο. Ο σεβασμός της προς την εθνική κυριαρχία, η αντιπάθειά της για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην εξωτερική πολιτική και η ετοιμότητά της να συνεργαστεί με καταπιεστικά καθεστώτα καθιστούν την Κίνα αγαπητή στις αφρικανικές κυβερνήσεις. Όμως, για τους ίδιους αυτούς λόγους, η αφρικανική κοινωνία των πολιτών δεν την καλωσορίζει τόσο. Οι προδιαγραφές υγείας και ασφαλείας και η μεταχείριση των εργαζομένων από τις κινεζικές εταιρείες υπολείπονται των διεθνών θεσμικών κειμένων. Ως ο μεγαλύτερος καταναλωτής του πετρελαίου του Σουδάν και ένας από τους μεγαλύτερους προμηθευτές του σε όπλα, η Κίνα έχει προφυλάξει τη σουδανική κυβέρνηση από τις πιέσεις της διεθνούς κοινότητας – αν και υπάρχουν κάποιες ενδείξεις ότι ίσως αλλάζει στάση.

Αδύναμα, πάμφτωχα και συχνά βαθιά διεφθαρμένα κράτη έχουν δημιουργήσει ένα κενό ισχύος, στο οποίο εισέρχονται εταιρείες και άλλοι οικονομικοί δρώντες. Σε μερικές από τις πλουσιότερες σε φυσικούς πόρους χώρες με τους φτωχότερους πληθυσμούς, οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν χρησιμοποιήσει την αχαλίνωτη ισχύ τους για να αποσπάσουν από τις κυβερνήσεις παραχωρήσεις που στερούν από τους ντόπιους τα οφέλη των φυσικών πόρων, καταστρέφουν τα μέσα βιοπορισμού τους, τους εκτοπίζουν από τα σπίτια τους και τους εκθέτουν σε υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Η οργή για την αδικία και τη στέρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων οδηγεί σε διαμαρτυρίες, οι οποίες στη συνέχεια καταστέλλονται βάνουσα. Το πλούσιο σε πετρέλαιο Δέλτα του Νίγηρα στη νότια Νιγηρία, που σπαράσσεται από τη βία την τελευταία εικοσαετία, είναι εύγλωττο παράδειγμα.

Οι εταιρείες αντιστέκονται πολύ καιρό στη θέσπιση δεσμευτικών διεθνών προτύπων. Τα Ηνωμένα Έθνη πρέπει να αντιμετωπίσουν αυτήν την πρόκληση και να αναπτύξουν πρότυπα και να προωθήσουν μηχανισμούς που να καθιστούν τις μεγάλες επιχειρήσεις υπόλογες για τον αντίκτυπό τους στα ανθρώπινα δικαιώματα. Η ανάγκη παγκόσμιων προτύπων και αποτελεσματικής λογοδοσίας καθίσταται ακόμη επιτακτικότερη καθώς εμφανίζονται σε μια παγκόσμια αγορά πολυεθνικές εταιρείες από ποικίλα νομικά και πολιτισμικά συστήματα.

**ΟΙ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ
ΑΝΤΙΣΤΕΚΟΝΤΑΙ
ΠΟΛΥ ΚΑΙΡΟ
ΣΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ
ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΩΝ
ΔΙΕΘΝΩΝ
ΠΡΟΤΥΠΩΝ**

Η πίεση των μεγάλων εταιρικών συγκροτημάτων για γη, ξυλεία και ορυκτούς πόρους απειλεί την πολιτισμική ταυτότητα και την καθημερινή επιβίωση πολλών Αυτοχθόνων κοινοτήτων στη Λατινική Αμερική. Υποβαλλόμενες σε φυλετικές διακρίσεις και εξωθημένες σε ακραία φτώχεια και κακή υγεία, μερικές ομάδες βρίσκονται στο χείλος της κατάρρευσης.

Απέναντι σε αυτήν την εικόνα, η αποτυχία της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ το 2006 να υιοθετήσει τη Διακήρυξη για τα Δικαιώματα των Αυτοχθόνων Λαών ήταν άλλη μία ατυχής μαρτυρία για τα ισχυρά συμφέροντα που υπαρπάζουν την ίδια την επιβίωση των ευάλωτων.

Παρ' όλο που οι πλούσιοι γίνονται καθημερινά πλουσιότεροι, δεν αισθάνονται απαραίτητα ασφαλέστεροι. Η αυξανόμενη εγκληματικότητα και ένοπλη βία αποτελούν πηγή διαρκούς φόβου, οδηγώντας πολλές κυβερνήσεις να υιοθετήσουν πολιτικές που αντιμετωπίζουν, υποτίθεται, αυστηρά την εγκληματικότητα, αλλά στην πραγματικότητα ποινικοποιούν τους φτωχούς, εκθέτοντάς τους στον διπλό κίνδυνο της βίας των συμμοριών και της βάνουσης αστυνόμευσης. Τα ολοένα υψηλότερα επίπεδα εγκληματικής και αστυνομικής βίας στο Σάο Πάολο και η παρουσία του στρατού στους δρόμους του Ρίο ντε Τζανέιρο το 2006 κατέδειξαν την αποτυχία των πολιτικών δημόσιας ασφάλειας της Βραζιλίας.

Η παροχή ασφάλειας σε μια ομάδα ανθρώπων εις βάρος των δικαιωμάτων μιας άλλης, δεν λειτουργεί. Η πείρα διδάσκει ότι η δημόσια ασφάλεια ενισχύεται με τον καλύτερο τρόπο μέσα από μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, που συνδυάζει καλύτερη αστυνόμευση παράλληλα με την παροχή στις φτωχές κοινότητες βασικών υπηρεσιών όπως η υγεία, η παιδεία και η στέγαση, έτσι ώστε να αισθάνονται ότι έχουν και οι ίδιες συμφέρον σε μια ασφαλή και σταθερή κοινωνία.

Τελικά, η προαγωγή των οικονομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων για όλους είναι η καλύτερη προσέγγιση για να αντιμετωπιστούν οι φόβοι, τόσο των πλουσίων, όσο και των φτωχών.

Ο φόβος καλλιεργεί διακρίσεις

Ο φόβος τροφοδοτεί τη δυσaráσκεια και οδηγεί σε διακρίσεις, ρατσισμό, διωγμούς εθνοτικών και θρησκευτικών μειονοτήτων και ξενοφοβικές επιθέσεις εναντίον αλλοδαπών και πολιτών που γεννήθηκαν στο εξωτερικό.

Όταν οι κυβερνήσεις κάνουν τα στραβά μάτια στη ρατσιστική βία, αυτή μπορεί να γίνει ενδημική. Στη Ρωσία είναι συνηθισμένα τα εγκλήματα μίσους εναντίον αλλοδαπών και μειονοτήτων, όμως μέχρι πρόσφατα σπάνια οδηγούσαν σε ποινικές διώξεις, διότι ταίριαζαν με την εθνικιστική προπαγάνδα των αρχών.

Καθώς η Ευρωπαϊκή Ένωση επεκτείνεται προς τα ανατολικά, το πραγματικό τεστ για την αφοσίωσή της στην ισότητα και τη μη διάκριση θα είναι η μεταχείριση των Ρομά πολιτών της.

Από το Δουβλίνο μέχρι τη Μπρατισλάβα παραμένουν παγιωμένες οι συμπεριφορές κατά των Ρομά: σε ορισμένες χώρες έχουν μόνιμο χαρακτήρα ο διαχωρισμός των εθνοτήτων και οι διακρίσεις στην εκπαίδευση, την υγεία και τη στέγαση, καθώς και ο αποκλεισμός από τη δημόσια ζωή.

Σε πολλές δυτικές χώρες οι φόβοι για την ανεξέλεγκτη μετανάστευση έχουν γεννήσει διακρίσεις και, μετά την 11^η Σεπτεμβρίου, οι διακρίσεις έχουν επιδεινωθεί από τις αντιπρομοκρατικές στρατηγικές που βάζουν στο στόχαστρο τους Άραβες, τους Ασιάτες και τους Μουσουλμάνους. Ο φόβος και η εχθρότητα της μίας πλευράς έχουν οδηγήσει στην αποξένωση και τον θυμό της άλλης.

Η αυξανόμενη πόλωση έχει ενισχύσει το παιχνίδι των εξτρεμιστών στα δύο άκρα του φάσματος, συρρικνώνοντας τον χώρο για την ανεκτικότητα και τη διαφωνία. Τα κρούσματα ισλαμοφοβίας και αντισημιτισμού είναι όλο και πιο εμφανή. Σε πολλά μέρη του κόσμου, τα αντιδυτικά και αντιαμερικανικά αισθήματα είναι εντονότερα παρά ποτέ, όπως δείχνει η ευκολία με την οποία ορισμένες ομάδες υπέθαλψαν βίαιες αντιδράσεις μετά τη δημοσίευση στη Δανία σκίτσων, τα οποία πολλοί Μουσουλμάνοι βρήκαν προσβλητικά.

Η δανική κυβέρνηση ορθώς στήριξε την ελευθερία του λόγου, αλλά παρέλειψε να επιβεβαιώσει έντονα και αμέσως τη δέσμευσή της να προστατεύσει από τις διακρίσεις και τον κοινωνικό αποκλεισμό τους Μουσουλμάνους που ζουν στη Δανία. Ο Ιρανός Πρόεδρος ζήτησε να πραγματοποιηθεί συζήτηση για να προαχθεί η άρνηση του ιστορικού γεγονότος του Ολοκαυτώματος. Το γαλλικό κοινοβούλιο ψήφισε νομοσχέδιο που καθιστά έγκλημα να αρνείται κανείς ότι οι Αρμένιοι υπέστησαν γενοκτονία στα χέρια των Οθωμανών. Πού πρέπει να τεθεί το όριο ανάμεσα στην προστασία της ελευθερίας του λόγου και στο σταμάτημα της υποκίνησης φυλετικού μίσους;

Το κράτος έχει υποχρέωση να προαγάγει τη μη διάκριση και να προλάβει τα φυλετικά εγκλήματα, όμως μπορεί να το πράξει χωρίς να περιορίσει την ελευθερία του λόγου. Η ελευθερία της έκφρασης δεν πρέπει να περιορίζεται ελαφρά τη καρδιά. Όντως, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να διαδώσει ψέματα όσο και αλήθειες, όμως χωρίς αυτήν δεν υπάρχει τρόπος να επιχειρηματολογήσει κανείς ενάντια στα ψέματα, δεν υπάρχει τρόπος να αναζητήσει κανείς την αλήθεια και τη δικαιοσύνη. Γι' αυτό ο λόγος πρέπει να περιστέλλεται μόνο εκεί όπου υπάρχει σαφής πρόθεση να υποκινηθεί φυλετικό ή θρησκευτικό μίσος, όχι εκεί όπου ο σκοπός είναι να εκφραστεί μια γνώμη, όσο απεχθής και αν είναι αυτή.

Στην υπόθεση Albert-Engelman-Gesellschaft MBH κατά Αυστρίας (Ιανουάριος 2006), το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων περιέγραψε την ελευθερία της έκφρασης ως «ένα από τα ζωτικά θεμέλια μιας δημοκρατικής κοινωνίας και έναν από τους βασικούς όρους για την πρόοδό της και για την αυτοεκπλήρωση κάθε ατόμου... η ελευθερία έχει εφαρμογή όχι μόνο στην 'πληροφόρηση' ή τις 'ιδέες' [που θεωρούνται αποδεκτές], αλλά και σε εκείνες που προσβάλλουν, σοκάρουν ή ενοχλούν: αυτές είναι οι απαιτήσεις του πλουραλισμού, της ανεκτικότητας και της ευρύνοιας, χωρίς τις οποίες δεν υφίσταται 'δημοκρατική κοινωνία'».

**Ο ΛΟΓΟΣ
ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ
ΠΕΡΙΣΤΕΛΛΕΤΑΙ
ΜΟΝΟ ΟΠΟΥ
ΥΠΑΡΧΕΙ
ΣΑΦΗΣ
ΠΡΟΘΕΣΗ ΝΑ
ΥΠΟΚΙΝΗΘΕΙ
ΦΥΛΕΤΙΚΟ Ή
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ
ΜΙΣΟΣ**

Φόβος για τη διαφωνία

Η ελευθερία της έκφρασης είναι θεμελιώδης για το δικαίωμα στη διαφωνία. Όπου δεν υπάρχει δυνατότητα διαφωνίας, το δικαίωμα στην ελευθερία του λόγου τίθεται σε κίνδυνο. Όπου δεν υπάρχει δυνατότητα διαφωνίας, η δημοκρατία καταπνίγεται. Όπου δεν υπάρχει δυνατότητα διαφωνίας, η τυραννία σηκώνει κεφάλι. Κι όμως, η ελευθερία της έκφρασης και της διαφωνίας συνεχίζουν να καταστέλλονται με διάφορους τρόπους, από την ποινική δίωξη συγγραφέων, δημοσιογράφων και υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Τουρκία, μέχρι τους πολιτικούς φόνους αριστερών ακτιβιστών στις Φιλιππίνες. Στο κέντρο κράτησης των ΗΠΑ στον Κόλπο του Γουαντάναμο, η μόνη μορφή διαμαρτυρίας που μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι έχει απομείνει για τους κρατούμενους είναι η απεργία πείνας. Το 2006, περίπου 200 κρατούμενοι που κατέφυγαν σε αυτήν υποβλήθηκαν σε αναγκαστική σίτιση με σωλήνες που εισήχθησαν από τη μύτη – μέθοδος ιδιαίτερα επώδυνη και εξευτελιστική. Όταν τρεις άνδρες αναφέρθηκε ότι αυτοκτόνησαν, ο διοικητής του Γουαντάναμο περιέγραψε την πράξη ως «ασύμμετρο πόλεμο».

Οι κυβερνήσεις έχουν χρησιμοποιήσει συχνά την εθνική ασφάλεια ως δικαιολογία για να καταστείλουν τη διαφωνία. Τα τελευταία χρόνια, οι οξυμένοι φόβοι για την τρομοκρατία και η ανασφάλεια έχουν ενισχύσει την καταπίεση –ή τον κίνδυνο καταπίεσης– με διάφορους τρόπους.

Οι «παλιομοδίτικες» καταπατήσεις της ελευθερίας της έκφρασης, του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι πήραν νέα παράταση ζωής στη Βόρεια Αφρική και τη Μέση Ανατολή. Στις φιλελεύθερες δημοκρατίες, το δίκτυο των αντιτρομοκρατικών νόμων και πολιτικών, που ολοένα διευρύνεται, αποτελεί δυνητική απειλή για την ελευθερία του λόγου. Το 2006, για παράδειγμα, η Βρετανία δημιούργησε νομοθετικά το ακαθόριστο έγκλημα της «ενθάρρυνσης της τρομοκρατίας», ενσωματώνοντας την ακόμα πιο συγκεκριμένη έννοια του «εκθειασμού της τρομοκρατίας».

**ΟΙ ΟΞΥΜΕΝΟΙ
ΦΟΒΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΚΑΙ Η
ΑΝΑΣΦΑΛΕΙΑ
ΕΧΟΥΝ
ΕΝΙΣΧΥΣΕΙ ΤΗΝ
ΚΑΤΑΠΙΕΣΗ**

Στις ΗΠΑ, οι αρχές έδειξαν μεγαλύτερο ενδιαφέρον να καταδιώξουν την πηγή της διαρροής πίσω από το δημοσίευμα της *Ουάσιγκτον Ποστ* για τους «μαύρους τόπους» της CIA, παρά να διερευνήσουν πρώτα απ' όλα τις πολιτικές που οδήγησαν στην ίδρυση αυτών των μυστικών φυλακών κατά παράβαση του διεθνούς δικαίου και των νόμων των ΗΠΑ.

Η αυταρχική διολίσθηση στη Ρωσία έχει υπάρξει καταστροφική για τους δημοσιογράφους και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αφού εκφόβισε ή κατέλαβε μεγάλο μέρος του ρωσικού Τύπου, ο Πρόεδρος Βλαντιμίρ Πούτιν έστρεψε την προσοχή του το 2006 στις ρωσικές και τις ξένες μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) με έναν αμφιλεγόμενο νόμο για τη ρύθμιση της χρηματοδότησης και των δραστηριοτήτων τους. Σε μια κίνηση δημοσίων σχέσεων ακριβώς πριν τη σύνοδο των G8, συναντήθηκε με μια ομάδα διεθνών ΜΚΟ, συμπεριλαμβανομένης της Διεθνούς Αμνηστίας. Όταν τον πληροφόρησαν για τον βλαπτικό αντίκτυπο που έχει ο νόμος του περί ΜΚΟ για την κοινωνία των πολιτών στη Ρωσία και τον παρότρυναν να τον αναστείλει εν όψει νέων διαβουλεύσεων για τροποποιήσεις, απάντησε: «Δεν θεσπίσαμε αυτόν τον νόμο για να τον καταργήσουμε». Τρεις μήνες αργότερα, ο Σύνδεσμος Ρωσο-Τσετσενικής Φιλίας, μια ΜΚΟ ανθρωπίνων δικαιωμάτων που εργάζεται για την αποκάλυψη παραβιάσεων στην Τσετσενία, έκλεισε εξ αιτίας του νέου νόμου.

Δυστυχώς, η Ρωσία δεν είναι η μόνη χώρα που επιδιώκει να φιμώσει τις ανεξάρτητες φωνές για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Από την Κολομβία μέχρι την Καμπότζη, από την Κούβα μέχρι το Ουζμπεκιστάν, κυβερνήσεις έχουν θεσπίσει νόμους για να περιορίσουν τις οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το έργο των ακτιβιστών, χαρακτηρίζοντάς τους αποστάτες ή ανατροπείς, διώκοντας ποινικά όσους τολμούν να αποκαλύψουν παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εξαπολύοντας εκστρατείες λάσπης με τη βοήθεια αδίστακτων μέσων ενημέρωσης σε μια προσπάθεια να ενσταλάξουν τον φόβο και να εμφανίσουν ως αθέμιτο το έργο των ακτιβιστών.

Στην εποχή της τεχνολογίας, το Διαδίκτυο έχει γίνει το νέο μέτωπο στον αγώνα για το δικαίωμα στη διαφωνία. Με τη βοήθεια μερικών από τις μεγαλύτερες εταιρείες πληροφορικής στον κόσμο, κυβερνήσεις όπως εκείνες της Αιγύπτου, του Ιράν, της Κίνας, της Λευκορωσίας, της Σαουδικής Αραβίας και της Τυνησίας παρακολουθούν chat rooms, διαγράφουν blogs, θέτουν περιορισμούς στις μηχανές αναζήτησης και μπλοκάρουν ιστοσελίδες. Άνθρωποι έχουν κλειστεί στις φυλακές

στην Αίγυπτο, το Βιετνάμ, την Κίνα, το Ουζμπεκιστάν και τη Συρία επειδή δημοσίευσαν και αντάλλαξαν πληροφορίες στο Διαδίκτυο.

Καθένας έχει το δικαίωμα να αναζητά και να λαμβάνει πληροφορίες και να εκφράζει τις ειρηνικές του πεποιθήσεις χωρίς φόβο ή παρεμβάσεις. Η Διεθνής Αμνηστία, με την υποστήριξη της βρετανικής εφημερίδας *The Observer* (που δημοσίευσε την πρώτη έκκληση της Διεθνούς Αμνηστίας το 1961), ξεκίνησε το 2006 εκστρατεία για να δείξει ότι οι ακτιβιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν θα φιμωθούν, στο Διαδίκτυο ή αλλού, από κυβερνήσεις ή μεγάλες επιχειρήσεις.

**ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ, ΤΟ
ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΕΧΕΙ
ΓΙΝΕΙ ΤΟ ΝΕΟ
ΜΕΤΩΠΟ ΣΤΟΝ
ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΟ
ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ
ΔΙΑΦΩΝΙΑ**

Ελευθερία για τις γυναίκες

Η ολέθρια σχέση μεταξύ διακρίσεων και διαφωνίας φαίνεται πιο ζωντανά στον στίβο του φύλου. Ακτιβίστριες συνελήφθησαν επειδή απαιτούσαν ισότητα των φύλων στο Ιράν, δολοφονήθηκαν επειδή προωθούσαν την εκπαίδευση των κοριτσιών στο Αφγανιστάν, υποβλήθηκαν σε σεξουαλική βία και κατασπίλωση σε κάθε γωνιά του κόσμου. Γυναίκες που εργάζονται για ζητήματα σεξουαλικού προσανατολισμού και αναπαραγωγικών δικαιωμάτων έχουν τεθεί ιδιαίτερα στο στόχαστρο, έχουν περιθωριοποιηθεί και έχουν δεχτεί επιθέσεις.

Οι υπερασπίστριες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων διατρέχουν διπλό κίνδυνο: ως ακτιβίστριες και ως γυναίκες – για το έργο τους όσο και για την ταυτότητά τους. Δέχονται επιθέσεις τόσο από το κράτος, όσο και από την κοινωνία, όχι μόνο επειδή αποκαλύπτουν καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά και επειδή αμφισβητούν πατριαρχικές δομές ισχύος και κοινωνικές και πολιτισμικές συμβάσεις που καθυποτάσσουν τις γυναίκες, παραβλέπουν τις διακρίσεις και διευκολύνουν τη βία λόγω φύλου.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα των γυναικών έχουν υποφέρει τα τελευταία χρόνια από δύο παράλληλες τάσεις, της αντίδρασης και της υπαναχώρησης. Η αντίδραση ενάντια στα ανθρώπινα δικαιώματα στο πλαίσιο της αντιπρομοκρατίας έχει πλήξει τις γυναίκες όσο και τους άνδρες. Και σε ένα περιβάλλον φόβου και θρησκευτικού φονταμενταλισμού, οι κυβερνήσεις έχουν υπαναχωρήσει στην υπόσχεσή τους να προωθήσουν την ισότητα των φύλων.

Η βία κατά των γυναικών –σε όλες τις κοινωνίες ανά τον κόσμο– παραμένει σήμερα μία από τις σοβαρότερες και συνηθέστερες καταπατήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ευδοκιμεί εξ αιτίας της ατιμωρησίας, της απάθειας και της ανισότητας. Ένα από τα πιο κραυγαλέα παραδείγματα ατιμωρησίας είναι η σύγκρουση στο Νταρφούρ, όπου τα κρούσματα βιασμών αυξήθηκαν το 2006, καθώς οι ένοπλες συρράξεις αυξήθηκαν και εξαπλώθηκαν στις γειτονικές περιοχές του Τσαντ. Ένα από τα πιο ύπουλα παραδείγματα απάθειας είναι η Γουατεμάλα, όπου από το 2001 έχουν δολοφονηθεί περισσότερες από 2.200 γυναίκες και κορίτσια, αλλά ελάχιστες υποθέσεις έχουν διερευνηθεί και σε ακόμα λιγότερες έχει ασκηθεί ποινική δίωξη. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα για τον αντίκτυπο της ανισότητας, όμως ένα από τα πιο λυπηρά είναι ίσως τα υψηλά επίπεδα μητρικής και βρεφικής θνησιμότητας –για παράδειγμα στο Περού– εξ αιτίας διακρίσεων στις υπηρεσίες υγείας.

Δισεκατομμύρια δολάρια δαπανώνται στον «πόλεμο κατά της τρομοκρατίας» – πού είναι όμως η πολιτική βούληση και οι πόροι για να καταπολεμηθεί η σεξουαλική τρομοκρατία εναντίον των γυναικών; Ήταν καθολική η κατακραυγή κατά του φυλετικού διαχωρισμού, του απαρτχάιντ, στη Νότια Αφρική – πού είναι η κατακραυγή κατά του απαρτχάιντ των δύο φύλων, που ισχύει σήμερα σε μερικές χώρες;

Είτε ο δράστης είναι κάποιος στρατιώτης είτε ο ηγέτης μιας κοινότητας, είτε η βία έχει την επίσημη έγκριση των αρχών είτε συγχωρείται από τη νοοτροπία και το έθιμο, το κράτος δεν μπορεί να απεκδυθεί της ευθύνης του να προστατεύει τις γυναίκες.

Το κράτος έχει την υποχρέωση να διαφυλάττει την ελευθερία επιλογής της γυναίκας, όχι να την περιορίζει. Για να πάρουμε ένα παράδειγμα, το πέπλο και η μαντίλα των Μουσουλμάνων γυναικών έχουν γίνει μήλο της έριδας μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών, το ορατό σύμβολο της καταπίεσης

σύμφωνα με τη μία πλευρά, ζωτικής σημασίας γνώρισμα της θρησκευτικής ελευθερίας σύμφωνα με την άλλη. Είναι λάθος να εξαναγκάζονται οι γυναίκες στη Σαουδική Αραβία να φορέσουν το πέπλο. Είναι εξ ίσου λάθος οι γυναίκες ή τα κορίτσια στην Τουρκία ή τη Γαλλία να απαγορεύεται διά νόμου να φορούν τη μαντίλα. Και είναι ανόητο οι δυτικοί ηγέτες να ισχυρίζονται ότι ένα ρούχο αποτελεί μείζονα φραγμό για την κοινωνική αρμονία.

Κατά την άσκηση του δικαιώματός της στην ελευθερία της έκφρασης και της θρησκείας, μια γυναίκα πρέπει να είναι ελεύθερη να επιλέγει τι θέλει να φορά. Οι κυβερνήσεις και οι θρησκευτικοί ηγέτες έχουν καθήκον να δημιουργήσουν ασφαλές περιβάλλον, στο οποίο κάθε γυναίκα μπορεί να κάνει αυτήν την επιλογή χωρίς την απειλή βίας ή καταναγκασμού.

Η οικουμενικότητα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σημαίνει ότι ισχύουν εξ ίσου για τις γυναίκες όσο και για τους άνδρες. Αυτή η οικουμενικότητα των δικαιωμάτων –οικουμενικότητα τόσο στην κατανόηση, όσο και στην εφαρμογή τους– είναι το ισχυρότερο εργαλείο κατά της έμφυλης βίας, της μισαλλοδοξίας, του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και της τρομοκρατίας.

Φόβος της τρομοκρατίας

Στη σφαίρα της τρομοκρατίας και της αντιτρομοκρατίας είναι που ευδοκιμούν οι πιο επιβλαβείς εκδηλώσεις του φόβου. Στη Βομβάη όσο και στο Μανχάταν, οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα να είναι ασφαλείς και οι κυβερνήσεις έχουν το καθήκον να προσφέρουν αυτήν την ασφάλεια. Όμως οι εσφαλμένες σύλληψης στρατηγικές αντιτρομοκρατίας έχουν κάνει ελάχιστα για ελαττώσουν την απειλή της βίας ή για να διασφαλίσουν τη δικαιοσύνη για τα θύματα επιθέσεων, ενώ έχουν κάνει πολλά για να βλάψουν τα ανθρωπίνια δικαιώματα και το κράτος δικαίου.

Η βρετανική κυβέρνηση, αφού το 2004 τα δικαστήρια ανέτρεψαν την πολιτική της να θέτει ανθρώπους υπό κράτηση επ' αόριστον χωρίς κατηγορία ή δίκη, καταφεύγει όλο και περισσότερο στην απέλαση, ή σε «διαταγές ελέγχου» που επιτρέπουν ουσιαστικά στον Υπουργό Εσωτερικών να θέτει ανθρώπους σε κατ' οίκον περιορισμό χωρίς ποινική δίωξη. Έτσι, οι ύποπτοι καταδικάζονται χωρίς ποτέ να κριθούν ένοχοι. Ανατρέπεται η ουσία του κράτους δικαίου ενώ διατηρούνται οι τύποι.

Η Ιαπωνία θέσπισε το 2006 έναν νόμο για να επισπεύδεται η απέλαση οποιουδήποτε θεωρείται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης «πιθανός τρομοκράτης». Η μοίρα των ανθρώπων δεν θα καθορίζεται πλέον με βάση τι έχουν κάνει, αλλά με βάση την ικανότητα παντογνωσίας των κυβερνήσεων να προβλέπουν τι θα μπορούσαν ενδεχομένως να κάνουν!

Η κυβέρνηση των ΗΠΑ επιδιώκει αμείλικτα να αποκτήσει αχαλίνωτη εκτελεστική εξουσία στην απόλυτη διακριτική της ευχέρεια, αντιμετωπίζοντας την υφήλιο ως ένα μεγάλο πεδίο μάχης για τον «πόλεμό» της «κατά της τρομοκρατίας»: απάγοντας, συλλαμβάνοντας, θέτοντας υπό κράτηση ή βασανίζοντας υπόπτους, είτε απ' ευθείας, είτε με τη βοήθεια χωρών τόσο μακρινών μεταξύ τους όσο το Πακιστάν και η Γκάμπια, ή το Αφγανιστάν και η Ιορδανία. Τον Σεπτέμβριο του 2006, ο Πρόεδρος Μπους τελικά παραδέχτηκε αυτό που η Διεθνής Αμνηστία γνώριζε από καιρό – ότι η CIA διευθύνει μυστικά κέντρα κράτησης σε συνθήκες που ισοδυναμούν με διεθνή εγκλήματα.

Τίποτα δεν αποτυπώνει τόσο εύστοχα την παγκοσμιοποίηση των παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων όσο το πρόγραμμα «κατ' εξαίρεση αποδόσεων» (έκνομων μεταγωγών) της κυβέρνησης των ΗΠΑ. Οι έρευνες του Συμβουλίου της Ευρώπης, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και μια Δημόσια Έρευνα στον Καναδά έχουν προσφέρει πειστικά στοιχεία που επιβεβαιώνουν τα παλαιότερα πορίσματα της Διεθνούς Αμνηστίας για τη συνενοχή, τη συμπαιγνία ή τη συναίνεση αρκετών ευρωπαϊκών και άλλων κυβερνήσεων – είτε δημοκρατικών όπως του Καναδά, είτε αυταρχικών όπως του Πακιστάν. Τα τελευταία λίγα χρόνια, εκατοντάδες άνθρωποι έχουν μεταχθεί παράνομα από τις ΗΠΑ και τους συμμάχους τους σε χώρες όπως η Συρία, η Ιορδανία και η Αίγυπτος. Σε αυτό το σκιώδες σύστημα κινδυνεύουν από αναγκαστική εξαφάνιση, βασανιστήρια και άλλες μορφές κακομεταχείρισης. Μερικοί έχουν καταλήξει στο Γουαντάναμο, σε φυλακές υπό αμερικανική διεύθυνση στο Αφγανιστάν ή σε «μαύρους τόπους» της CIA.

ΣΤΗ ΣΦΑΙΡΑ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΙ-ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΕΙΝΑΙ ΠΟΥ ΕΥΔΟΚΙΜΟΥΝ ΟΙ ΠΙΟ ΕΠΙΒΛΑΒΕΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΦΟΒΟΥ

Οι δικηγόροι δεν έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν αιτήματα στις αρχές, να επιδιώξουν δικαστική επανεξέταση ή να απαιτήσουν δίκαιη δίκη για όσους κρατούνται μυστικά, για τον απλούστατο λόγο ότι κανείς δεν γνωρίζει πού και από ποιον κρατούνται. Η διεθνής επίβλεψη είναι αδύνατη για τους ίδιους λόγους.

Η διπροσωπία της αμερικανικής κυβέρνησης υπήρξε απίστευτα ξεδιάντροπη. Έχει καταδικάσει τη Συρία ως μέρος του «άξονα του κακού», κι όμως μετέφερε έναν Καναδό υπήκοο, τον Μαχέρ Αράρ, στις συριακές δυνάμεις ασφαλείας για να τον ανακρίνουν, γνωρίζοντας πολύ καλά ότι κινδύνευε να υποβληθεί σε βασανιστήρια. Το Πακιστάν είναι άλλο ένα κράτος με το οποίο η κυβέρνηση των ΗΠΑ ερωτοτροπεί και το οποίο θεωρεί σύμμαχο στον «πόλεμό» της «κατά της τρομοκρατίας» – παρ' όλες τις ανησυχίες για τις επιδόσεις του στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Ευτυχώς, φαίνεται ότι σε πολλές χώρες εντείνεται η συνειδητοποίηση ότι η ασφάλεια με οποιοδήποτε κόστος είναι μια επικίνδυνη και επιζήμια στρατηγική. Οι ευρωπαϊκοί θεσμοί γίνονται πιο στιβαροί στην απαίτησή τους για λογοδοσία και τα δικαστήρια λιγότερο πρόθυμα να ενδώσουν στους ισχυρισμούς των κυβερνήσεων. Η Δημόσια Έρευνα στον Καναδά ζήτησε απολογία και αποζημίωση από τις канаδικές αρχές για τον Μαχέρ Αράρ, καθώς και τη διερεύνηση άλλων παρόμοιων υποθέσεων. Οι εκθέσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου οδηγούν σε εκκλήσεις για εξονυχιστικότερο έλεγχο των υπηρεσιών ασφαλείας. Στην Ιταλία και τη Γερμανία εκδόθηκαν εντάλματα για τη σύλληψη πρακτόρων της CIA.

Έχει χαραχτεί μια ξεκάθαρη πορεία υπέρ της διαφάνειας, της λογοδοσίας και του τερματισμού της ατιμωρησίας.

ΕΧΕΙ ΧΑΡΑΧΤΕΙ ΜΙΑ
ΞΕΚΑΘΑΡΗ ΠΟΡΕΙΑ
ΥΠΕΡ ΤΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ, ΤΗΣ
ΛΟΓΟΔΟΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΤΟΥ ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΤΗΣ ΑΤΙΜΩΡΗΣΙΑΣ

Όμως οι ΗΠΑ δεν έχουν ακόμη ασπαστεί αυτήν την πορεία. Ο Πρόεδρος Μπους έπεισε το Κογκρέσο, που βρισκόταν σε προεκλογικό πυρετό, να υιοθετήσει τον Νόμο περί Στρατιωτικών Επιτροπών, εκμηδενίζοντας τις συνέπειες της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση *Χαμντάν κατά Ράμσφελντ*, το 2006, και νομιμοποιώντας μια πρακτική, την οποία η παγκόσμια γνώμη θεωρεί ανήθικη. Η *New York Times* τον περιέγραψε ως «έναν τυραννικό νόμο που θα καταγραφεί ανάμεσα στα ταπεινότερα ορόσημα της αμερικανικής δημοκρατίας».

Η κυβέρνηση των ΗΠΑ εξακολουθεί να κωφεύει στις παγκόσμιες εκκλήσεις για το κλείσιμο του Γουαντάναμο. Παραμένει αμετανόητη για τον παγκόσμιο ιστό καταπατήσεων που έχει υφάνει στο όνομα της αντιτρομοκρατίας. Αδιαφορεί για τη δεινή κατάσταση χιλιάδων κρατουμένων και των οικογενειών τους, για τη ζημιά στο κράτος δικαίου και στα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και για την καταστροφή του ίδιου της του ηθικού κύρους, που έχει πέσει στο χαμηλότερο σημείο όλων των εποχών ανά την υφήλιο – ενώ τα επίπεδα της ανασφάλειας παραμένουν υψηλά όσο ποτέ.

Ο Δικαστής Μπρέναν του Ανωτάτου Δικαστηρίου έγραψε το 1987: «Μετά τη λήξη κάθε υποτιθέμενης κατάστασης κρίσης από πλευράς ασφαλείας, οι Ηνωμένες Πολιτείες συνειδητοποιούσαν με τύψεις ότι η κατάργηση ατομικών ελευθεριών ήταν αχρείαση. Όμως αποδείχθηκαν ανίκανες να αποφύγουν να επαναλάβουν το ίδιο λάθος με την εμφάνιση της επόμενης κρίσης».

Το νέο Κογκρέσο των ΗΠΑ δημιουργεί ελπίδες ότι τα πράγματα μπορεί ακόμα να πάρουν άλλο δρόμο, και ότι οι Δημοκρατικοί και οι Ρεπουμπλικάνοι θα καταφέρουν να δουν διακομματικό συμφέρον στην αποκατάσταση του σεβασμού για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο εσωτερικό και το εξωτερικό, απαιτώντας λογοδοσία, δημιουργώντας εξεταστική επιτροπή και καταργώντας ή αλλάζοντας ουσιαστικά τον Νόμο περί Στρατιωτικών Επιτροπών σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

Ελευθερία από τη βία

Όταν οι παγκόσμιες αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παραμερίζονται ατιμώρητα, υψώνουν το κεφάλι στενά συμφέροντα, που συχνά έχουν ως κινητήριο δύναμη φατριαστικές, εθνοτικές και θρησκευτικές ομάδες, μερικές φορές με τη χρήση βίας. Παρ' όλο που οι πρακτικές τους συχνά αντιβαίνουν στα ανθρώπινα δικαιώματα, σε αρκετές χώρες κερδίζουν υποστήριξη μεταξύ των απλών ανθρώπων, γιατί θεωρείται ότι προσπαθούν να επανορθώσουν τις αδικίες, τις οποίες αγνοούν οι κυβερνήσεις και η διεθνής κοινότητα.

Στο μεταξύ οι κυβερνήσεις παραλείπουν να εκπληρώσουν τον ηγετικό τους ρόλο ώστε να καταστήσουν υπόλογες αυτές τις ομάδες για τις καταπατήσεις τους και αντιθέτως μοιάζουν να τροφοδοτούν τους παράγοντες ακριβώς που τις υποθάλλουν.

Στο Αφγανιστάν, η κυβέρνηση και η διεθνής κοινότητα έχουν κατασπαταλήσει την ευκαιρία να οικοδομήσουν ένα αποτελεσματικό, λειτουργικό κράτος βασισμένο στα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου. Η ασυγκράτητη ανασφάλεια, η ατιμωρησία και οι διεφθαρμένοι και αναποτελεσματικοί κυβερνητικοί θεσμοί, σε συνδυασμό με την υψηλή ανεργία και φτώχεια, έχουν απομυζήσει την εμπιστοσύνη του κοινού, ενώ οι χιλιάδες θάνατοι αμάχων εξ αιτίας των στρατιωτικών επιχειρήσεων υπό τη διεύθυνση των ΗΠΑ έχουν τροφοδοτήσει απέχθεια. Οι Ταλιμπάν έχουν αξιοποιήσει το κενό –πολιτικό, οικονομικό και ασφαλείας– για να αποκτήσουν τον έλεγχο μεγάλων περιοχών στα νότια και ανατολικά της χώρας.

**ΟΙ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ
ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΥΝ ΝΑ ...
ΚΑΤΑΣΤΗΣΟΥΝ
ΥΠΟΛΟΓΕΣ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ
ΟΜΑΔΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ
ΚΑΤΑΠΑΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ,
ΚΑΙ ΑΝΤΙΘΕΤΩΣ
ΜΟΙΑΖΟΥΝ ΝΑ
ΤΡΟΦΟΔΟΤΟΥΝ
ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ
ΑΚΡΙΒΩΣ ΠΟΥ ΤΙΣ
ΥΠΟΘΑΛΠΟΥΝ**

Η ασύνετη στρατιωτική περιπέτεια στο Ιράκ έχει προκαλέσει βαρύ τίμημα στα ανθρώπινα δικαιώματα και το ανθρωπιστικό δίκαιο, αφήνοντας τον πληθυσμό εξοργισμένο, τις ένοπλες ομάδες ενδυναμωμένες και την υψηλή πολύ λιγότερο ασφαλή. Η ανταρσία έχει μεταμορφωθεί σε μια βάνουση και αιματηρή φατριαστική σύγκρουση. Η κυβέρνηση έχει επιδείξει ελάχιστη αφοσίωση στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των Ιρακινών. Οι ιρακινές αστυνομικές δυνάμεις, στις οποίες έχουν εισχωρήσει σε μεγάλο βαθμό φατριαστικές πολιτοφυλακές, τροφοδοτούν τις παραβιάσεις αντί να τις συγκρατούν. Το ιρακινό σύστημα δικαιοσύνης είναι οικτρά ανεπαρκές, όπως επιβεβαίωσε η προβληματική δίκη και η τερατώδης εκτέλεση του πρώην Προέδρου Σαντάμ Χουσεΐν.

Αν πρόκειται να υπάρξει οποιαδήποτε ελπίδα να αλλάξει η ζοφερή πρόγνωση για το Ιράκ, η ιρακινή κυβέρνηση και εκείνοι που τη στηρίζουν στρατιωτικά πρέπει να θέσουν ορισμένους σαφείς μετρήσιμους στόχους για τα ανθρώπινα δικαιώματα: να αφοπλίσουν τις πολιτοφυλακές, να αναμορφώσουν την αστυνομία, να επανεξετάσουν το σύστημα δικαιοσύνης, να σταματήσουν τις φατριαστικές διακρίσεις και να διασφαλίσουν τα ίσα δικαιώματα των γυναικών.

Στα παλαιστινιακά Κατεχόμενα Εδάφη, ο σωρευτικός αντίκτυπος των μέτρων των ισραηλινών αρχών, περιλαμβανομένων των ολοένα αυστηρότερων περιορισμών της ελευθερίας της μετακίνησης, της επέκτασης των εποικισμών και της οικοδόμησης του Τείχους μέσα στη Δυτική Όχθη, έχουν στραγγαλίσει την τοπική οικονομία. Οι απλοί Παλαιστίνιοι είναι παγιδευμένοι ανάμεσα στις μάχες φατριών της Χαμάς και της Φατάχ και στους απερίσκεπτους βομβαρδισμούς του ισραηλινού στρατού. Χωρίς ίχνος δικαιοσύνης και χωρίς τέλος της κατοχής εν όψει, ο κατ' εξοχήν νεαρός παλαιστινιακός πληθυσμός ριζοσπαστικοποιείται. Καμία εκχειρία δεν θα επιβιώσει και καμία πολιτική διαδικασία δεν θα επιτύχει στη Μέση Ανατολή αν δεν αντιμετωπιστεί η ατιμωρησία και αν δεν τεθούν σε προτεραιότητα τα ανθρώπινα δικαιώματα και η ασφάλεια των ανθρώπων.

Στον Λίβανο, οι διαιρέσεις μεταξύ των φατριών έχουν βαθύνει ακόμη περισσότερο μετά τον πόλεμο μεταξύ Ισραήλ και Χεζμπολάχ. Η έλλειψη λογοδοσίας για τις τρέχουσες και τις παλαιότερες καταπατήσεις –μεταξύ των άλλων για εκείνες του πρόσφατου πολέμου, καθώς και για τις πολιτικές δολοφονίες και τις εξαναγκασμένες εξαφανίσεις κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου (1975-1990)– αποτελεί πηγή παραπόνων, την οποία εκμεταλλεύονται όλες οι πλευρές. Η κυβέρνηση δέχεται πιέσεις να παραχωρήσει κι άλλο χώρο στη Χεζμπολάχ. Είναι πραγματικός ο κίνδυνος να βυθιστεί η χώρα για μια ακόμη φορά στη φατριαστική βία.

Κάποιος σχολιαστής προβλέπει ένα εφιαλτικό σενάριο κρατών υπό κατάρρευση από το Χίντου Κους μέχρι το Κέρας της Αφρικής, με το Πακιστάν, το Αφγανιστάν και τη Σομαλία ως ορόσημα και με το Ιράκ, τα Κατεχόμενα Εδάφη και τον Λίβανο στον πυρήνα αυτής της ζώνης αστάθειας. Άλλοι μιλούν για αναβίωση μιας ψυχροπολεμικής νοοτροπίας τύπου «εκείνοι κι εμείς», κατά την οποία ισχυρά κράτη επιζητούν να πολεμήσουν τους εχθρούς τους μέσω πολέμων δι' αντιπροσώπου στην αυλή κάποιου άλλου. Η πρόγνωση για τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι δυσοίωνη.

Μέλλον ελεύθερο από φόβο

Μπορεί κανείς να απορροφηθεί στο σύνδρομο του φόβου ή μπορεί να υιοθετήσει ριζικά διαφορετική προσέγγιση: μια προσέγγιση βασισμένη στη βιωσιμότητα και όχι στην ασφάλεια.

Ο όρος βιωσιμότητα μπορεί να είναι πιο οικείος στους αναπτυξιακούς οικονομολόγους και τους υπερασπιστές του περιβάλλοντος, όμως έχει επίσης ζωτική σημασία για τους ακτιβιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Μια βιώσιμη στρατηγική προάγει την ελπίδα, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία, ενώ μια στρατηγική ασφαλείας ασχολείται με φόβους και κινδύνους. Ακριβώς όπως η ενεργειακή ασφάλεια παρέχεται με τον καλύτερο τρόπο μέσω της αειφόρου ανάπτυξης, η ανθρώπινη ασφάλεια επιδιώκεται με τον καλύτερο τρόπο μέσω θεσμών που προάγουν τον σεβασμό για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Η βιωσιμότητα προϋποθέτει να απορρίψουμε την ψυχροπολεμική παράδοση που θέλει την κάθε υπερδύναμη να πατρώνει τη δική της ομάδα δικτατοριών και καταπιεστικών καθεστώτων. Βιωσιμότητα σημαίνει να προαγάγουμε ηγεσία βάσει αρχών και φωτισμένες πολιτικές.

Η βιωσιμότητα απαιτεί να ενισχύσουμε το κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα – σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Οι εκλογές έχουν δημιουργήσει μεγάλο διεθνές ενδιαφέρον, από τη Βολιβία μέχρι το Μπαγκλαντές, από τη Χιλή ως τη Λιβερία. Όμως, όπως έδειξαν η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό και το Ιράκ, δεν αρκεί η δημιουργία των συνθηκών που επιτρέπουν στους ανθρώπους να ρίξουν την ψήφο τους. Μεγαλύτερη πρόκληση είναι να προαχθεί η καλή διακυβέρνηση, που περιλαμβάνει μια αποτελεσματική νομική και δικαστική δομή, το κράτος δικαίου βασισμένο στα ανθρώπινα δικαιώματα, ελεύθερο τύπο και ζωντανή κοινωνία των πολιτών.

**Η ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΑΠΑΙΤΕΙ ΝΑ
ΕΝΙΣΧΥΣΟΥΜΕ ΤΟ
ΚΡΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΚΑΙ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ – ΣΕ
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ
ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ**

Ένα σύστημα κράτους δικαίου που λειτουργεί σωστά σε εθνικό επίπεδο αποτελεί την υπέρτατη εγγύηση για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Όμως ένα τέτοιο σύστημα δικαίου, αν πρόκειται να είναι αληθινά δίκαιο, πρέπει να αγκαλιάζει τις γυναίκες και τους φτωχούς. Η πλειονότητα των φτωχών ανθρώπων σήμερα ζουν έξω από την προστασία του νόμου. Για να συμπεριληφθούν με ουσιαστικό τρόπο απαιτείται να δώσουμε σάρκα και οστά στα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα στη δημόσια πολιτικά και τα δημόσια προγράμματα. Σε υπερβολικά πολλές χώρες οι γυναίκες συνεχίζουν να στερούνται την ισότητα ενώπιον του νόμου. Η ίση πρόσβαση των γυναικών σε όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν αποτελεί προϋπόθεση μόνο για τη διατήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά και για την οικονομική ευμάρεια και την κοινωνική σταθερότητα.

Η βιωσιμότητα απαιτεί να δώσουμε νέα ζωντάνια στις μεταρρυθμίσεις του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η αξιοπιστία του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, που ταπεινώθηκε και παραμερίστηκε από τα ισχυρότερα μέλη του και αγνοήθηκε από κυβερνήσεις όπως του Σουδάν και του Ιράν, έχει υποστεί μεγάλη βλάβη. Όμως, όταν αποτυγχάνει ο ΟΗΕ, διαβρώνεται επίσης το κύρος των ισχυρών κρατών-μελών του. Είναι προς το συμφέρον των ίδιων των ΗΠΑ να απορρίψουν την επιλεκτική προσέγγισή τους προς τον ΟΗΕ και να αναγνωρίσουν την αξία της πολυμερούς προσέγγισης ως ζωτικού μέσου για την προαγωγή της ευρύτερης σταθερότητας και ασφαλείας μέσω των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ μοιάζει να επιδεικνύει ορισμένα ανησυχητικά σημάδια φατριασμού που θυμίζουν τον προκάτοχο θεσμό του. Όμως δεν είναι πολύ αργά για να αλλάξει. Τα κράτη-μέλη μπορούν να διαδραματίσουν εποικοδομητικό ρόλο –και ορισμένα, όπως η Ινδία και το Μεξικό, το πράττουν όντως– για να καταστήσουν το Συμβούλιο προθυμότερο να αντιμετωπίσει τις καταστάσεις κρίσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και λιγότερο ανοικτό σε πολιτική επιλεκτικότητα και χειραγώγηση.

Ο νέος Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ πρέπει και αυτός να επιβεβαιώσει τον ρόλο του και να επιδείξει ηγετική ικανότητα ως υπέρμαχος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η ευθύνη του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι μοναδική και καμία άλλη οντότητα δεν μπορεί να τη σφετεριστεί. Όλα τα όργανα και οι αξιωματούχοι του ΟΗΕ πρέπει να σταθούν στο ύψος αυτής της ευθύνης.

Βιωσιμότητα από πλευράς ανθρωπίνων δικαιωμάτων σημαίνει να καλλιεργήσουμε την ελπίδα. Από τα πολλά παραδείγματα του 2006 μπορούμε να αντλήσουμε διδάγματα για το μέλλον. Ο

τερματισμός της σύγκρουσης δεκαετιών στο Νεπάλ και των συνακόλουθων καταπατήσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ήταν ένα ξεκάθαρο παράδειγμα για το τι μπορεί να επιτευχθεί με συλλογική προσπάθεια. Ο ΟΗΕ και οι ενδιαφερόμενες κυβερνήσεις, συνεργαζόμενες με τους πολιτικούς ηγέτες της χώρας και με ακτιβιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο εσωτερικό και το εξωτερικό της, ανταποκρίθηκαν στην έντονη έκκληση του λαού του Νεπάλ.

Η διεθνής δικαιοσύνη έχει κρίσιμη σημασία για τη διατήρηση του σεβασμού για τα ανθρώπινα δικαιώματα, και το 2006 η Νιγηρία παρέδωσε επιτέλους τον πρώην Πρόεδρο της Λιβερίας Τσαρλς Τέιλορ στο Ειδικό Δικαστήριο για τη Σιέρα Λεόνε για να δικαστεί για εγκλήματα πολέμου και εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας. Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (ΔΠΔ) άσκησε την πρώτη του ποινική δίωξη σε βάρος ενός πολεμάρχου από τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό για τη στρατολόγηση παιδιών-στρατιωτών. Σειρά στον κατάλογο του ΔΠΔ έχουν ο Στρατός Αντίστασης του Κυρίου, μια ομάδα ανταρτών της Ουγκάντα, καθώς και οι δράστες των αγριοτήτων στο Νταρφούρ (δυτικό Σουδάν). Πιέζοντας για τη λογοδοσία ενόπλων ομάδων καθώς και κυβερνητικών οργάνων, το ΔΠΔ δημιουργεί ένα σημαντικό προηγούμενο σε μια εποχή που οι ένοπλες ομάδες δοκιμάζουν τις δυνάμεις τους με φρικτές συνέπειες για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Μια μαζική εκστρατεία οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών ώθησε το 2006 τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ να υιοθετήσει ψήφισμα ώστε να ξεκινήσει η σύνταξη Συνθήκης για το Εμπόριο Όπλων. Η διάδοση των όπλων αποτελεί μείζονα απειλή για τα ανθρώπινα δικαιώματα και η προθυμία των κυβερνήσεων να τα θέσουν υπό έλεγχο αποτελεί σημαντικό βήμα προς την επίτευξη της «ελευθερίας από τον φόβο».

Αυτές οι θετικές εξελίξεις –και πολλές άλλες– έγιναν πραγματικότητα χάρη στο θάρρος και την αφοσίωση της κοινωνίας των πολιτών. Μάλιστα, το σημαντικότερο από όλα τα σημάδια ελπίδας προκειμένου να μεταμορφωθεί το τοπίο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι το ίδιο το κίνημα για τα ανθρώπινα δικαιώματα – εκατομμύρια υπερασπιστές, ακτιβιστές και απλοί άνθρωποι, μεταξύ τους και τα μέλη της Διεθνούς Αμνηστίας, που απαιτούν αλλαγή.

Οι πορείες, οι συλλογές υπογραφών, η καταρακτώδης διάδοση της πληροφορίας με ηλεκτρονικά μηνύματα από γνωστό σε γνωστό, τα μπλουζάκια και τα περιβραχιόνια, μπορεί από μόνα τους να μη φαντάζουν σημαντικά, όμως ενώνοντας τους ανθρώπους απελευθερώνουν μια δυναμική αλλαγής που δεν πρέπει να υποτιμάται. Το Νταρφούρ έφτασε να σηματοδοτεί για πάρα πολύ κόσμο τη διεθνή αλληλεγγύη χάρη στις προσπάθειες της κοινωνίας των πολιτών. Οι φόνοι, δυστυχώς, δεν έχουν σταματήσει, όμως η κοινωνία των πολιτών δεν θα επιτρέψει στους ηγέτες του κόσμου να ξεχάσουν το Νταρφούρ όσο οι άνθρωποι εκεί δεν είναι ασφαλείς. Η δικαιοσύνη για τα δύο φύλα έχει ακόμη πολύ δρόμο, όμως η εκστρατεία της Ιρανής ακτιβίστριας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τιμημένης με Νόμπελ Ειρήνης, Σιρίν Έμπαντι, για την ισότητα των γυναικών στο Ιράν ανάβει μια φλόγα που δεν θα σβήσει μέχρις ότου κερδηθεί η μάχη. Η εκστρατεία για την κατάργηση της θανατικής ποινής γίνεται ολοένα ισχυρότερη χάρη στην κοινωνία των πολιτών.

**Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ
ΔΕΝ ΘΑ
ΕΠΙΤΡΕΨΕΙ
ΣΤΟΥΣ ΗΓΕΤΕΣ
ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ
ΝΑ ΞΕΧΑΣΟΥΝ
ΤΟ ΝΤΑΡΦΟΥΡ
ΟΣΟ ΟΙ
ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΚΕΙ
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ
ΑΣΦΑΛΕΙΣ**

Η δύναμη των ανθρώπων θα αλλάξει την όψη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον 21^ο αιώνα. Η ελπίδα ζει και βασιλεύει.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΜΝΗΣΤΙΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2007

Παγκόσμια επισκόπηση:
Ο κόσμος τη χρονιά που πέρασε

Γεωγραφική και θεματική σύνοψη της Ετήσιας Έκθεσης
Γεγονότα που καταγράφηκαν κατά το 2006

☞ Η Ετήσια Έκθεση 2007 σε ηλεκτρονική μορφή: <http://thereport.amnesty.org> & <http://www.amnesty.org/ailib/aireport/index.html>

☞ Δημοσιογραφικό υλικό για την Ετήσια Έκθεση σε ηλεκτρονική μορφή, περιλαμβανομένου του οπτικοακουστικού ειδησεογραφικού υλικού: <http://news.amnesty.org>

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΗ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ

Κυριότερα σημεία της Ετήσιας Έκθεσης 2007 της Διεθνούς Αμνηστίας
Γεγονότα που καταγράφηκαν κατά το 2006

Μέρος 1^ο: Παγκόσμια Γεωγραφική Επισκόπηση

ΒΟΡΕΙΑ, ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΤΙΑ ΑΜΕΡΙΚΗ

Η αμερικανική ήπειρος συνέχισε να είναι μια περιοχή με εξαιρετικά μεγάλες εσωτερικές αντιθέσεις. Περιλαμβάνει από τη μια πλευρά, στη Βόρεια Αμερική, κάποιους από τους πιο προνομιούχους οικονομικά πληθυσμούς του κόσμου, ενώ από την άλλη, στη Λατινική Αμερική, κάποιες από τις πιο φτωχές χώρες του πλανήτη. Όμως το κοινό χαρακτηριστικό ολόκληρης της περιοχής ήταν μια σειρά από σύνθετες και πιεστικές πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές προκλήσεις που φαλκιδεύουν την εκπλήρωση θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οι ΗΠΑ, ασυναγώνιστες από οικονομικής και στρατιωτικής άποψης, τόσο στην περιοχή όσο και παγκοσμίως, εξακολούθησαν να χρησιμοποιούν διγλωσσία για τα ανθρώπινα δικαιώματα καθώς συνέχισαν τον «πόλεμό» τους «κατά της τρομοκρατίας». Ισχυρίζονται ότι είναι η δύναμη που πρωτοστατεί στην προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου, ενώ ταυτόχρονα εφαρμόζουν πολιτικές και πρακτικές που αφηρούν ακόμα και τις πιο βασικές αρχές του διεθνούς δικαίου. Με αυτόν το τρόπο υπονομεύουν, όχι μόνο τη μακροπρόθεσμη ασφάλεια, για την οποία το κράτος δικαίου είναι βασικός πυλώνας, αλλά και την ίδια τους τη αξιοπιστία στη διεθνή σκηνή.

Η διάβρωση της αξιοπιστίας και της επιρροής των ΗΠΑ δεν είναι πουθενά πιο εμφανής απ' ό,τι στη Λατινική Αμερική. Όλο και περισσότερες χώρες της Νοτίου Αμερικής προσπαθούν να απομακρυνθούν από πολιτικές που προωθούν οι ΗΠΑ στους τομείς της πολιτικής, της οικονομίας και της ασφάλειας και η σχέση ανάμεσα στις κυβερνήσεις τους και τις ΗΠΑ γίνονται όλο και πιο εριστικές. Οξύτερες ήταν οι πολιτικές εντάσεις και οι αμοιβαίες επικρίσεις ανάμεσα στις ΗΠΑ και στη Βενεζουέλα.

Καίριο χαρακτηριστικό του 2006 ήταν η συνεχιζόμενη ενίσχυση των δημοκρατικών διαδικασιών και η εδραίωση των δημοκρατικών θεσμών. Διεξήχθησαν προεδρικές εκλογές σε έντεκα χώρες, κάποιες σε συνδυασμό με κοινοβουλευτικές και τοπικές εκλογές. Η μετάβαση της εξουσίας ήταν ειρηνική, παρά κάποιες νομικές αμφισβητήσεις του αποτελέσματος από ηττημένους υποψηφίους, όπως έγινε στο Μεξικό. Σε γενικές γραμμές, οι εκλογές θεωρήθηκαν δίκαιες από τους παρατηρητές.

Στην Κούβα, τη μόνη χώρα με μονοκομματισμό στην περιοχή, επίσης υπήρξε μεταφορά της εξουσίας από τον Φιντέλ Κάστρο στον αδερφό του Ραούλ, ο οποίος χρίστηκε προσωρινά Πρόεδρος.

Η ειρηνική μετάβαση της εξουσίας σε τόσες πολλές χώρες υπήρξε σημαντικό επίτευγμα σε μια περιοχή που στο παρελθόν μαστιζόταν από πολιτική αστάθεια και βίαιες εκλογικές αναμετρήσεις. Πολλές από τις νέες κυβερνήσεις εκλέχθηκαν με πρόγραμμα κατά της φτώχειας, που το επέβαλαν εκλογικά σώματα που έχουν αγανακτήσει από την αδυναμία των κυρίαρχων οικονομικών πολιτικών να μειώσουν τη φτώχεια. Η εδραίωση των δημοκρατικών διαδικασιών πρόσφερε πρωτόγνωρη ευκαιρία στις κυβερνήσεις της περιοχής να αντιμετωπίσουν τις επίμονες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη γενικευμένη φτώχεια.

Πράγματι, μετά από δεκαετίες παραμέλησης των βαθιά ριζωμένων κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων, διαφαίνονται ενθαρρυντικά σημάδια ότι κάποιες κυβερνήσεις, ιδίως της Λατινικής Αμερικής, ξεπερνούν τις ρητορικές υποσχέσεις για ανθρώπινα δικαιώματα και προχωρούν στην υιοθέτηση και εφαρμογή κοινωνικών και οικονομικών πολιτικών που μπορούν να αποτελέσουν το πρώτο βήμα για να αντιμετωπιστούν οι πολύχρονες ανισότητες της περιοχής.

Ανάμεσα στις υποσχέσεις κάποιων νέων κυβερνήσεων ήταν μεταρρυθμίσεις που θα αντιμετωπίσουν διαρθρωτικές αδυναμίες του συστήματος, όπως οι ανισότητες στην ιδιοκτησία γης, οι παγιωμένες διακρίσεις στο δικαστικό σύστημα και η έλλειψη πρόσβασης σε στοιχειώδεις υπηρεσίες, αδυναμίες που όλες μαζί στηρίζουν τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Παρ' όλα αυτά, η πρόοδος ήταν αργή και η Λατινική Αμερική εξακολούθησε να είναι μια από τις περιοχές με την πιο ανισότιμη κατανομή πλούτου στον κόσμο. Η φτώχεια και η ελλιπής ή ανύπαρκτη πρόσβαση σε στοιχειώδεις υπηρεσίες όπως η υγεία και η παιδεία εξακολούθησαν να αποτελούν πραγματικότητα για τους περισσότερους ανθρώπους. Ιδίως οι φτωχοί αγροτικοί πληθυσμοί στερούνταν την πρόσβαση στη δικαιοσύνη και σε στοιχειώδεις υπηρεσίες: τεράστιες αγροτικές περιοχές ήταν παραμελημένες από το κράτος, με αποτέλεσμα μεγάλος αριθμός ανθρώπων να είναι απομονωμένοι και ανασφαλείς.

Υπάρχει κίνδυνος οι υψηλές προσδοκίες να συντριβούν, καθώς η δημοκρατία και η χρηστή διοίκηση απειλούνται από τους χρονίως ανίσχυρους θεσμούς και υπονομεύονται από την έλλειψη ανεξαρτησίας του δικαστικού σώματος, την ατιμωρησία και την ενδημική διαφθορά.

Η κοινωνία των πολιτών στην αμερικανική ήπειρο εξακολούθησε να παίζει όλο και πιο σημαντικό ρόλο στην αμφισβήτηση της έλλειψης λογοδοσίας των κυβερνήσεων και της έλλειψης πρόσβασης των φτωχών της περιοχής σε κοινωφελείς υπηρεσίες και στο δικαστικό σύστημα. Οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έπαιξαν καίριο ρόλο στον αγώνα για πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα. Το έργο τους συνέβαλε στην ανάδειξη των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων στην περιοχή και έπαιξαν ζωτικό ρόλο στη νομιμοποίηση του αγώνα των πιο ευάλωτων μελών της κοινωνίας, όπως οι αυτόχθονες πληθυσμοί, οι γυναίκες, οι λεσβίες, οι ομοφυλόφιλοι, οι αμφιφυλόφιλοι και οι τρανσεξουαλικοί (ΛΟΑΤ).

Η δημόσια αντίθεση στις κυβερνήσεις συχνά οδήγησε σε τεράστιες και παρατεταμένες διαδηλώσεις και δημόσιες διαμαρτυρίες που πολλές φορές αντιμετωπίστηκαν με κατασταλτικά μέτρα από τις δυνάμεις ασφαλείας. Για παράδειγμα, η πολιτική κρίση στην Οαχάκα (Oaxaca) του Μεξικό, που πυροδοτήθηκε από μαζική απεργία των καθηγητών και των δασκάλων, είχε ως αποτέλεσμα τεράστιες διαδηλώσεις επί πολλούς μήνες κατά του κυβερνήτη της πολιτείας. Παρ' όλο που έγινε χρήση βίας από μερικούς μόνο διαδηλωτές, οι αρχές της πολιτείας και οι φιλικά προσκείμενοί τους, σύμφωνα με αναφορές, απάντησαν βάζοντας στο στόχαστρο όλα τα άτομα και τις οργανώσεις που θεώρησαν ότι συμπαθούσαν αυτό το αντιπολιτευτικό κίνημα.

ΑΣΙΑ – ΕΙΡΗΝΙΚΟΣ

Το 2006 ήταν μια χρονιά με δραματικά γεγονότα και πολλές αλλαγές στην περιοχή της Ασίας και του Ειρηνικού. Πολιτικές αναστατώσεις ζωγράφισαν το σκηνικό για ιστορίες φόβου, στέρξης και διακρίσεων. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι πολιτικές αναταραχές στο Ανατολικό Τιμόρ (Τιμόρ-Λέστε), στην Τόνγκα και στις Νήσους του Σολόμωντα και η κήρυξη κατάστασης έκτακτης ανάγκης στις Φιλιππίνες, που πυροδότησαν φόβους για αύξηση των πολιτικών φόνων.

Στο Μπανγκλαντές, πολιτικά υποκινούμενη βία αμαύρωσε την καθυστερημένη προεκλογική περίοδο και στη Μιανμάρ, οι αρχές συνέχισαν την πολιτική της φυλάκισης και καταπίεσης των πολιτικών τους αντιπάλων.

Στη Σρι Λάνκα, κατάρρευσαν οι ειρηνευτικές συνομιλίες και μόλις που διατηρήθηκε η εκεχειρία. Επίσης, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, διαπράχθηκαν χιλιάδες φόνοι ενώ άνθρωποι αναγκάστηκαν να εκτοπιστούν μαζικά εγκαταλείποντας τα σπίτια τους και τελικά τον Νοέμβριο, η αντικυβερνητική ένοπλη ομάδα Τίγρεις για την Απελευθέρωση του Ταμίκ Ιλάμ (LTTE) δήλωσε ότι η εκεχειρία ήταν πλέον «νεκρή».

Στην Ταϊλάνδη και στα Φίτζι έγιναν πραξικοπήματα.

Μαζί με την αγωνία, τον πόνο και την απελπισία έλαμψαν η ελπίδα και οι ευκαιρίες στο Νεπάλ όπου, μετά από χρόνια συγκρούσεων και πολιτικού αδιεξόδου, οι πολίτες ενώθηκαν και απαίτησαν ειρήνη, ανθρώπινα δικαιώματα και μετάβαση στη δημοκρατία. Οι φωνές τους ακούστηκαν και φάνηκε ότι η ευκαιρία για ειρηνική μετάβαση αξιοποιείται όταν ο Βασιλιάς και τα πολιτικά κόμματα συμφώνησαν μια διαδικασία που κατέληξε σε συνολική ειρηνευτική συμφωνία, που υπογράφηκε τον Νοέμβριο.

Στην περιοχή της Ασίας και του Ειρηνικού βρίσκονται έξι από τις δέκα πιο πολυπληθείς χώρες του κόσμου, έξι χώρες που αντιστοιχούν στον μισό πληθυσμό του πλανήτη. Αρκετά γεγονότα μέσα στη χρονιά ανέδειξαν τον αυξανόμενο ρόλο που παίζει η περιοχή αυτή στην παγκόσμια σκηνή. Αυξήθηκε η παγκόσμια εμπορική και πολιτική επιρροή της Κίνας, ενώ οι προετοιμασίες της για

τους θερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες του 2008 έχουν γεννήσει κλίμα εθνικής υπερηφάνειας αλλά και ως ένα βαθμό μια δημόσια συζήτηση. Τον Ιανουάριο του 2007, το Βιετνάμ έγινε το 150^ο μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) μετά την έγκριση της αίτησης του από το Γενικό Συμβούλιο του ΠΟΕ στο τέλος του 2006. Ένας Νότιο-κορεάτης, ο Μπαν Κι Μουν, εκλέχθηκε νέος Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ.

Όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα λόγια και τα έργα των κυβερνήσεων δεν συνέπεσαν πάντοτε. Δέκα χώρες της περιοχής έγιναν μέλη του νέου Συμβουλίου του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και έκαναν αξιοθαύμαστες δηλώσεις για αυτά. Η Ένωση Εθνών της Νοτιοανατολικής Ασίας (ASEAN) έκανε βήματα ώστε ο ρόλος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να είναι μεγαλύτερος στο έργο της. Όμως, η Ασία και ο Ειρηνικός παρέμεινε η μοναδική περιοχή χωρίς κάποιον μηχανισμό προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στην πράξη οι βελτιώσεις στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ήταν αποσπασματικές.

ΥΠΟΣΑΧΑΡΙΑ ΑΦΡΙΚΗ

Τα ανθρώπινα δικαιώματα σε πολλά μέρη της Αφρικής παρέμειναν σε επισφαλή θέση και το 2006. Τα υπονόμισαν οι ένοπλες συρράξεις, η υπανάπτυξη, η απόλυτη φτώχεια, η ευρύτατα διαδεδομένη διαφθορά, η άνιση διανομή των πόρων, η πολιτική καταπίεση, η περιθωριοποίηση, η εθνοτική και εμφύλια βία και η πανδημία του HIV/AIDS.

Παρ' όλο που σε γενικές γραμμές μειώθηκαν οι ένοπλες συγκρούσεις, ωστόσο συνέχισαν να πλήττουν πολλές χώρες, με αποτέλεσμα πολλά εκατομμύρια προσφύγων και εκτοπισμένοι στο εσωτερικό της χώρας τους, μεταξύ τους παιδιά και ηλικιωμένοι, να παραμένουν χωρίς ούτε ένα απλό κατάλυμα, χωρίς προστασία και χωρίς περίθαλψη.

Τα περισσότερα κράτη καταπίεσαν τη διαφορετική άποψη και την ελεύθερη έκφραση γνώμης. Κάποιες κυβερνήσεις ενέκριναν ή ανέχθηκαν τις εξωδικαστικές εκτελέσεις, τις αυθαίρετες συλλήψεις, τα βασανιστήρια και άλλες μορφές κακοποίησης ή την παρενόχληση αντιφρονούντων, υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και δημοσιογράφων. Σε ολόκληρη την περιοχή, οι ύποπτοι σε ποινικές ανακρίσεις εξακολούθησαν να διατρέχουν υψηλό κίνδυνο να βασανιστούν, τόσο εξ αιτίας της κακής εκπαίδευσης της αστυνομίας, όσο και εξ αιτίας της δημόσιας πίεσης προς την αστυνομία να αντιμετωπίσει την υψηλή εγκληματικότητα.

Για την τεράστια πλειονότητα των ανθρώπων στην υποσαχάρια Αφρική τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά δικαιώματα, όπως η τροφή, η στέγη, η υγεία και η παιδεία, παρέμειναν μακρινό όνειρο. Η παγιωμένη φτώχεια ενισχύθηκε από τη διαφθορά και τις ανεπαρκείς επενδύσεις.

ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΣΙΑ

Οι βασικές ανησυχίες για ολόκληρη την περιοχή εξακολούθησαν να είναι ζητήματα εθνικής υπόστασης, ασφάλειας και μετανάστευσης.

Το νεότερο κράτος της Ευρώπης, το Μαυροβούνιο, δημιουργήθηκε τον Ιούνιο από τη συνεχιζόμενη διάλυση της πρώην Γιουγκοσλαβίας, ενώ η απόφαση για το τελικό καθεστώς του Κοσσυφοπεδίου, που τυπικά παραμένει μέρος της Σερβίας, αναβλήθηκε για το 2007. Δεν υπήρξε καμία ουσιαστική πρόοδος για την επίλυση του προβλήματος της νομικής υπόστασης περιοχών, που δεν είναι διεθνώς αναγνωρισμένες και που βρίσκονται μέσα στα σύνορα του Αζερμπαϊτζάν, της Γεωργίας και τις Μολδαβίας, αλλά παραμένουν εκ των πραγμάτων εκτός του ελέγχου αυτών των κρατών. Η Κύπρος εξακολούθησε να είναι χωρισμένη στα δύο. Στην Ισπανία, η ένοπλη βασική ομάδα Εουσκάδι Τα Ασκατασούνα (Euskadi Ta Askatasuna, ETA) κήρυξε «μόνιμη εκεχειρία» τον Μάρτιο, αλλά ο διάλογος με την κυβέρνηση τερματίστηκε τον Δεκέμβριο μετά από βομβιστική επίθεση σε αεροδρόμιο που σκότωσε δύο άτομα. Το 2006 υπήρξε στην Τουρκία γενική αύξηση των συμπλοκών μεταξύ των δυνάμεων ασφαλείας και του ένοπλου Κόμματος Εργατών του Κουρδιστάν (PKK), καθώς και αύξηση των βομβιστικών επιθέσεων άλλων ενόπλων ομάδων εναντίον αμάχων. Σε ολόκληρη την περιοχή, συνεχίστηκε η ατιμωρησία λόγω συγκρούσεων.

Πολλές χώρες εξακολουθούν να ελκύουν σαν μαγνήτης όσους προσπαθούν να ξεφύγουν από τη φτώχεια, τη βία ή τους διωγμούς. Αλλαγές στους δρόμους μετανάστευσης από την Αφρική

οδήγησαν 30.000 ανθρώπους να καταφτάσουν στις Κανάριες Νήσους, με άγνωστο αριθμό αγνοουμένων στο θαλάσσιο ταξίδι με επικίνδυνα πλοιάρια. Παρ' όλα αυτά, τα ευρωπαϊκά κράτη συνέχισαν να αγνοούν τα δικαιώματα των προσφύγων και των μεταναστών, υιοθετώντας καταπιεστικές προσεγγίσεις προς την παράτυπη μετανάστευση, που περιλάμβαναν την αναγκαστική κράτηση και απέλαση χωρίς πρόσβαση σε δίκαιες και εξατομικευμένες διαδικασίες εξέτασης αιτήσεων ασύλου. Στο πλαίσιο του «πολέμου κατά της τρομοκρατίας», κάποιες κυβερνήσεις παραβίασαν, επίσης, τις διεθνείς υποχρεώσεις τους επιστρέφοντας ανθρώπους σε συγκεκριμένες χώρες παρά το γεγονός ότι διέτρεχαν κίνδυνο να υποβληθούν σε σοβαρές παραβιάσεις, συμπεριλαμβανομένων και βασανιστηρίων.

Δυο ακόμα χώρες –η Βουλγαρία και η Ρουμανία– έγιναν μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις αρχές του 2007. Ενώ η διεύρυνση συνεχίζει να προβάλλει τα ανθρώπινα δικαιώματα ως το βασικό σύμβολο της ετοιμότητας των υποψήφιων χωρών να γίνουν μέλη, η ιδέα ότι η ΕΕ αποτελεί φάρο και «ένωση αξιών» φάνταζε όλο και πιο αμφίσημη. Παρουσιάστηκαν νέα στοιχεία που δείχνουν την απροθυμία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης να σταθεί αντιμέτωπο με τις ΗΠΑ για τον τρόπο που διεξάγουν τον «πόλεμο κατά της τρομοκρατίας», καθώς και την παράλειψή του να «κάνει πράξη όσα κηρύσσει» σε σχέση με τη μετανάστευση. Μια μινιμαλιστική θεσμική προσέγγιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εντός των συνόρων της ΕΕ, που είχε ως αποτέλεσμα να ιδρυθεί μια Υπηρεσία Θεμελιωδών Δικαιωμάτων που σε μεγάλο βαθμό απαγορεύεται να αντιμετωπίζει παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τα κράτη μέλη, αύξησε τη διάβρωση της αξιοπιστίας της σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τόσο στο εσωτερικό της όσο και παγκοσμίως.

Ο ρατσισμός και οι διακρίσεις συνέχισαν να είναι παρόντες από το ένα άκρο της περιοχής στο άλλο. Οι ηγεσίες πολλών χωρών δεν επέδειξαν τις απαιτούμενες αρχηγικές ικανότητες ώστε να αμφισβητήσουν πειστικά τις ρατσιστικές και ξενοφοβικές ιδέες και ιδεολογίες, να εφαρμόσουν εμπειριστικά προγράμματα για την καταπολέμησή τους και να ενεργήσουν με τον οφειλόμενο ζήλο ώστε να αποτρέψουν, να ερευνήσουν και να διώξουν ποινικά τις επιθέσεις με ρατσιστικά κίνητρα. Σε ορισμένες χώρες ήταν οι ίδιες οι αρχές που έκαναν διακρίσεις κατά μειονοτήτων, παραλείποντας να προστατέψουν τα δικαιώματά τους. Συχνά οι διακρίσεις έγιναν με βάση την ταυτότητα ή τη νομική θέση –ή την έλλειψή της– και οδήγησαν σε φραγμούς στην πρόσβαση σε μια σειρά ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά δικαιώματα.

ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ/ ΒΟΡΕΙΑ ΑΦΡΙΚΗ

Το 2006, οι ένοπλες συγκρούσεις και η κληρονομιά που άφησαν παλαιότερες συγκρούσεις επισκίασαν άλλες εξελίξεις στην περιοχή της Μέσης Ανατολής και της Βορείου Αφρικής. Καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, το Ιράκ εξακολούθησε να βυθίζεται αμείλικτα στον εμφύλιο πόλεμο, καθώς χρόνιες πολιτικές, εθνοτικές και θρησκευτικές διαχωριστικές γραμμές ήρθαν όλο και περισσότερο στην επιφάνεια εν μέσω αδυσώπητης διασπαστικής βίας. Μέχρι το τέλος του έτους, η χώρα είχε παγιδευτεί σε φόνους και άλλες μορφές βίας, που προέρχονταν κυρίως από σουνιτικές και σιιτικές ομάδες και απειλούσαν τη σταθερότητα ολόκληρης της περιοχής.

Η χρόνια διαμάχη ανάμεσα στους Ισραηλινούς και τους Παλαιστίνιους στα Κατεχόμενα Εδάφη συνέχισε να προκαλεί πολλές απώλειες στον άμαχο πληθυσμό, παρά την ευρύτατη διεθνή αναγνώριση του γεγονότος ότι η σύρραξη αυτή αποτελεί μείζονα αιτία της πολιτικής αστάθειας στην περιοχή και πέρα από αυτή. Η 40ετής άλυτη διαμάχη πέρασε σε νέα φάση όταν η Χαμάς κέρδισε τις παλαιστινιακές εκλογές τον Ιανουάριο 2006, με την ήττα του κόμματος της Φατάχ του οποίου ηγείται ο Παλαιστίνιος Πρόεδρος Μαχμούτ Αμπάς. Κυρίως κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους και κυρίως στη Λωρίδα της Γάζας, οι συχνές ισραηλινές επιθέσεις αεροπορίας και πυροβολικού είχαν ως αποτέλεσμα τον θάνατο περισσότερων από 650 Παλαιστίνιων. Ταυτόχρονα, πάλι κυρίως στη Λωρίδα της Γάζας, εμφύλιες μάχες ανάμεσα σε ομάδες που συνδέονται με τα κόμματα της Χαμάς και της Φατάχ προκάλεσαν και άλλους θανάτους Παλαιστίνιων. Στο μεταξύ, οι κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες για τους Παλαιστίνιους που ζουν υπό ισραηλινή κατοχή συνέχισαν να χειροτερεύουν, καθώς οι Ισραηλινοί προχώρησαν στην κατασκευή και άλλων οικισμών και στην κατασκευή του τείχους/ φράχτη μήκους 700 χιλιομέτρων στη Δυτική Όχθη, αύξησαν ή ενίσχυσαν τους αποκλεισμούς περιοχών και τους περιορισμούς στην κίνηση των Παλαιστίνιων, και παρακρατούν τελωνειακούς δασμούς που ανήκουν στην Παλαιστινιακή Αρχή.

Η τεταμένη σχέση ανάμεσα στο Ισραήλ και στις αραβικές χώρες εξερράγη σε ανοιχτή σύγκρουση τον Ιούλιο, όταν μια επίθεση κατά Ισραηλινών στρατιωτών από μέλη της ένοπλης πτέρυγας της Χεζμπολάχ έγινε το έναυσμα για έναν πόλεμο 34 ημερών στον Λίβανο. Περίπου 1.300 άνθρωποι σκοτώθηκαν πριν οι διεθνείς διαπραγματεύσεις καταλήξουν σε εκεχειρία που τέθηκε σε ισχύ στις 14 Αυγούστου. Οι άμαχοι και από τις δυο πλευρές πλήρωσαν το μεγαλύτερο τίμημα, ιδίως στον Λίβανο, όπου περίπου 1.200 άνθρωποι, από τους οποίους 300 παιδιά, έχασαν τη ζωή τους από τις αεροπορικές επιθέσεις και τα πυρά πυροβολικού του Ισραήλ. Μεγάλο μέρος της υποδομής του Λιβάνου καταστράφηκε ή έπαθε ζημιές. Μετά το τέλος των μαχών, άμαχοι στον Νότιο Λίβανο εξακολούθησαν να σκοτώνονται ή να μένουν ανάπηροι από τα βομβίδια διασποράς, τέσσερα εκατομμύρια από τα οποία έριξαν οι ισραηλινές δυνάμεις σε αυτήν την περιοχή τις τελευταίες ημέρες του πολέμου. Τόσο οι δυνάμεις του Ισραήλ όσο και οι μαχητές της Χεζμπολάχ επέδειξαν ανεύθυνη αδιαφορία για τους αμάχους και διέπραξαν βαρύτατες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, μεταξύ αυτών και εγκλήματα πολέμου.

Η ένταση ανάμεσα στο Ιράν και τη διεθνή κοινότητα εξακολούθησε να αυξάνεται για το ζήτημα της απόφασης της κυβέρνησης του Ιράν να συνεχίσει το πρόγραμμα εμπλουτισμού ουρανίου. Τον Δεκέμβριο το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ συμφώνησε σε ένα πρόγραμμα κυρώσεων κατά του Ιράν.

Μέρος 2^ο: Παγκόσμια Θεματική Επισκόπηση

Πολιτικές εκφοβισμού διαβρώνουν τα ανθρώπινα δικαιώματα

Κυβερνήσεις με μεγάλη επιρροή, καταπιεστικά κράτη και ένοπλες ομάδες χρησιμοποιούν εσκεμμένα πολιτικές εκφοβισμού για να διαβρώσουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και να διχάσουν επικίνδυνα τον κόσμο.

Το αποτέλεσμα είναι κυβερνήσεις που καλλιεργούν και εκμεταλλεύονται το φόβο και δημιουργούν μια πραγματική δίνη καταπατήσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπου κανένα δικαίωμα δεν είναι απαραβίαστο και κανένας μας δεν είναι ουσιαστικά ασφαλής. Η εφαρμογή τέτοιων πολιτικών οδηγεί σε φθορά των πολιτικών ελευθεριών όλων μας και ιδίως κάποιων μειονοτήτων, η οποία με τη σειρά της οδηγεί στην περιθωριοποίησή τους, που δημιουργεί πρόσφορο έδαφος για την άνθηση ακραίων ιδεών.

Ο φόβος που μας καλλιεργούν χρησιμοποιείται για να πυροδοτήσει ανισότητες, διαχωρισμούς και διακρίσεις. Ο φόβος τρέφει τη δυσaréσκεια και οδηγεί σε διακρίσεις, ρατσισμό, και διώξεις εθνικών, γλωσσικών και θρησκευτικών μειονοτήτων και σε ξενοφοβικές επιθέσεις κατά αλλοδαπών.

Βία, ασφάλεια και «πόλεμος κατά της τρομοκρατίας»

Η βία και οι ένοπλες συγκρούσεις σε διάφορες περιοχές του πλανήτη, ο αυξημένος φόβος και η αντίδραση σε αυτόν με μέτρα που περιορίζουν τις ελευθερίες μας και παραβιάζουν ή αμφισβητούν θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, και ο «πόλεμος κατά της τρομοκρατίας», έβαλαν τις βάσεις για μια σειρά από παραβιάσεις και ανισότητες. Από την Αφρική ως την Ασία και από την Ευρώπη ως την Αμερική, ο «τρόμος» φαίνεται να άφησε το στίγμα του παντού.

Πόλεμος & ένοπλες συρράξεις

Τουλάχιστον 12 χώρες της Υποσαχάριας Αφρικής επλήγησαν από πολέμους και ένοπλες συρράξεις. Η περιθωριοποίηση ορισμένων κοινοτήτων, η μεγάλη διάδοση των όπλων μικρού διαμετρήματος και οι διαμάχες για τη γεωπολιτική ισχύ και τον έλεγχο φυσικών πόρων ήταν τα θεμελιώδη αίτια αυτών των συγκρούσεων.

Παρά τις πολυάριθμες ειρηνευτικές διαδικασίες και διεθνείς διαδικασίες διαμεσολάβησης, η Αιθιοπία, η Ακτή Ελεφαντοστού, η Ερυθραία, η Δημοκρατία του Κονγκό, η Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, το Μπουρούντι, η Σενεγάλη, το Σουδάν, η Σομαλία και το Τσαντ ήταν μεταξύ των χωρών που εμπλέκονταν σε ένοπλες συρράξεις ή πλήττονταν από αυτές. Σε όλες αυτές τις χώρες, οι άμαχοι συνέχισαν να υφίστανται καταπατήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με τις γυναίκες, τα παιδιά και τους ηλικιωμένους να πλήττονται περισσότερο. Υπήρξε κλιμάκωση της σύγκρουσης στην κεντρική και ανατολική Αφρική.

Ακόμα και σε χώρες όπου έχουν δρομολογηθεί ειρηνευτικές διαδικασίες, όπως η Ακτή Ελεφαντοστού, η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό και το Σουδάν, οι άμαχοι εξακολούθησαν να δέχονται επιθέσεις χωρίς να προστατεύονται επαρκώς από τις κυβερνήσεις τους.

Στο Νταρφούρ, περιοχή του Σουδάν, οι συγκρούσεις συνεχίστηκαν παρά την Ειρηνευτική Συμφωνία του Νταρφούρ. Η σουδανική κυβέρνηση παρέλειψε να αποπλίσει την ένοπλη πολιτοφυλακή γνωστή ως Τζαντζαουίντ (Janjawid), που συνεχίζει να επιτίθεται σε αμάχους στο Σουδάν και το ανατολικό Τσαντ. Δεκάδες χιλιάδες κάτοικοι του Νταρφούρ, που κατάφεραν να ξεφύγουν από τους φόνους, τους βιασμούς και τις λεηλασίες, κατέφυγαν σε καταυλισμούς προσφύγων στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία και το Τσαντ, χωρίς να μπορούν να επιστρέψουν στα χωριά τους. Έως το τέλος του 2006, τουλάχιστον 200.000 άνθρωποι είχαν σκοτωθεί και 2,5 εκατομμύρια είχαν εκτοπιστεί στο εσωτερικό της χώρας τους.

Ένοπλες αντικυβερνητικές δυνάμεις στην Ακτή Ελεφαντοστού, την Κεντροαφρικανική Δημοκρατία και το Τσαντ διέπραξαν καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, το Τσαντ και το Σουδάν συνέχισαν να επιτίθενται εναντίον των κυβερνητικών δυνάμεων των χωρών τους χρησιμοποιώντας άλλες χώρες ως εφιαλτήριο.

Στη Σομαλία, οι πολιτοφυλακές της Ένωσης Ισλαμικών Δικαστηρίων (Union of Islamic Courts), που εκδίωξαν τους οπληρχηγούς από το Μογκαντίσου τον Ιούνιο, ηττήθηκαν τον Δεκέμβριο από τις αιθιοπικές δυνάμεις που υποστηρίζουν τη Μεταβατική Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση, η οποία είναι διεθνώς αναγνωρισμένη αλλά σχεδόν ανίσχυρη. Εξακολούθησε να υπάρχει αβεβαιότητα για την ανάπτυξη υποστηρικτικών δυνάμεων της Αφρικανικής Ένωσης με στόχο την προστασία της κυβέρνησης αυτής, όπως αποφασίστηκε από το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Η διένεξη για τα σύνορα ανάμεσα στην Αιθιοπία και την Ερυθραία εξακολούθησε να αποτελεί πηγή έντασης.

Στην Αγκόλα, υπογράφηκε από την κυβέρνηση και το Φόρουμ της Καμπίντα για τον Διάλογο (Cabindan Forum for Dialogue) το Μνημόνιο Κατανόησης της Καμπίντα για την Ειρήνη και τη Συμφιλίωση, βάζοντας επίσημα τέλος στην ένοπλη σύρραξη στην Καμπίντα. Όμως, συνεχίστηκαν σποραδικές ένοπλες επιθέσεις εναντίον αμάχων και από τις δύο αντίπαλες πλευρές.

Στην Ακτή Ελεφαντοστού, παρά τις έντονες διπλωματικές προσπάθειες, ιδίως από τον ΟΗΕ και την Αφρικανική Ένωση, συνεχίστηκαν οι καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σε αυτές ενέχονται οι κυβερνητικές δυνάμεις ασφαλείας και μια συμμαχία ένοπλων ομάδων, που ελέγχουν τον βορρά της χώρας από τον Σεπτέμβριο 2002 και ονομάζονται Νέες Δυνάμεις (Forces Nouvelles). Και οι δύο πλευρές ανέβαλαν επανειλημμένα τον αφοπλισμό και την αποστράτευση, ενώ το πρόγραμμα επανένταξης συνέχισε να βρίσκεται σε αδιέξοδο λόγω διαφωνιών για το χρονοδιάγραμμα.

Παρά τις προεδρικές και κοινοβουλευτικές εκλογές του Ιουλίου και του Οκτωβρίου αντίστοιχα στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, η ειρηνευτική διαδικασία και η μελλοντική σταθερότητα της χώρας παρέμειναν σε σοβαρό κίνδυνο, κυρίως εξαιτίας της αποτυχίας στη μετατροπή του νέου εθνικού στρατού σε μια επαγγελματική και μη πολιτικοποιημένη δύναμη που να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα. Το νέο στράτευμα διέπραξε πολλές και σοβαρές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η κυβέρνηση δεν κατάφερε να αποκλείσει από τις τάξεις του τους υπόπτους ως δράστες. Ένοπλες ομάδες από το Κονγκό, καθώς και ξένες ένοπλες ομάδες από το Μπουρούντι, την Ουγκάντα και τη Ρουάντα, που βρίσκονται στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, απείλησαν επίσης την ειρήνη και διέπραξαν σοβαρές καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η έλλειψη ασφάλειας είχε ως αποτέλεσμα την περιορισμένη πρόσβαση ανθρωπιστικής βοήθειας σε πολλές περιοχές στα ανατολικά της χώρας.

Η διάδοση των όπλων μικρού διαμετρήματος εξακολούθησε να αποτελεί σοβαρό πρόβλημα, ιδίως στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, το Μπουρούντι, τη Σομαλία και το Σουδάν και ενίσχυσε το φαύλο κύκλο της βίας, της αστάθειας, των ανθρωπιστικών κρίσεων και της περιφρόνησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Στη Μέση Ανατολή, το Ιράκ, το Ισραήλ, τα Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη και ο Λίβανος ήταν περιοχές όπου υπήρξαν έντονες ένοπλες συγκρούσεις με πρώτα θύματα τους αμάχους.

Το Ιράκ συνέχιζε να κατρακυλάει προς τον εμφύλιο πόλεμο, με τον πολυκερματισμό των ενόπλων ομάδων, που έρχονται σε σύγκρουση με τον κρατικό στρατό και τις ξένες στρατιωτικές δυνάμεις, αλλά και μεταξύ τους, καθώς χρόνιες πολιτικές, εθνοτικές και θρησκευτικές αντιπαλότητες έχουν αναδυθεί στην επιφάνεια. Ο αριθμός των νεκρών το 2006 ξεπέρασε τις 36.000 καθώς το δικαίωμα στη ζωή χάνει όλο και περισσότερο την αξία του στο Ιράκ.

Μια επίθεση εναντίον Ισραηλινών στρατιωτών από μέλη της ένοπλης πτέρυγας της Χεζμπολάχ έγινε το έναυσμα για έναν πόλεμο 34 ημερών ανάμεσα στο Ισραήλ και το Λίβανο. Περίπου 1.300 άνθρωποι και από τις δύο πλευρές σκοτώθηκαν μέχρι την εκχειρία της 14^{ης} Αυγούστου, με τους κατοίκους του Λιβάνου να πληρώνουν το μεγαλύτερο τίμημα, καθώς περίπου 1.200 άνθρωποι χάθηκαν από τις εναέριες επιθέσεις και τα πυρά πυροβολικού του Ισραήλ. Ο αριθμός αυτός αυξάνεται καθώς στο Νότιο Λίβανο, βλήματα που δεν έχουν εκραγεί εξακολουθούν να παίρνουν ζωές.

Μετά από 40 χρόνια, η άλυτη διαμάχη ανάμεσα σε Ισραηλινούς και Παλαιστίνιους πέρασε σε νέα φάση όταν η Χαμάς κέρδισε τις παλαιστινιακές εκλογές. Οι ένοπλες συγκρούσεις εξακολούθησαν να προκαλούν μεγάλες απώλειες στον άμαχο πληθυσμό. Οι συχνοί βομβαρδισμοί από το Ισραήλ είχαν ως αποτέλεσμα τον θάνατο περισσότερων από 650 αμάχων, κυρίως στη Λωρίδα της Γάζας. Ταυτόχρονα, εμφύλιες μάχες ανάμεσα σε ομάδες που συνδέονται με τα κόμματα της Χαμάς και της Φατάχ είχαν ως αποτέλεσμα περαιτέρω θανάτους Παλαιστίνιων στην περιοχή αυτή.

Στο Αφγανιστάν, η κατάσταση στα νότια και τα νοτιοανατολικά επιδεινώθηκε ταχύτατα. Η εξάπλωση της ανταρσίας στη χώρα, σε συνάρτηση με την ανομία, είχε ως αποτέλεσμα αυξημένη κοινωνική αναταραχή. Η κλιμακούμενη σύγκρουση είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο και τον τραυματισμό χιλιάδων αμάχων. Όλα τα αντιμαχόμενα μέρη, όπως οι διεθνείς και οι αφγανικές δυνάμεις και οι Ταλιμπάν, διέπραξαν σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Η συνεχιζόμενη ανικανότητα της διεθνούς κοινότητας και της αφγανικής κυβέρνησης να διασφαλίσουν τη χρηστή διοίκηση και το κράτος δικαίου προστέθηκε στη νοοτροπία ατιμωρησίας και πυροδότησε ακόμη περισσότερο την αγανάκτηση των κατοίκων σε τοπικό επίπεδο. Διοικητικοί υπάλληλοι, δάσκαλοι και υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πολλοί εκ των οποίων ήταν γυναίκες, ήρθαν αντιμέτωποι με απειλές και βίαιες επιθέσεις, μερικές φορές θανατηφόρες, τόσο από τους Ταλιμπάν όσο και από τοπικούς ισχυρούς παράγοντες. Η γενική φτώχεια και η έλλειψη τροφίμων και πόσιμου νερού, που επιδεινώθηκε από την ξηρασία, προστέθηκαν στη δυστυχία των κατοίκων και ενίσχυσαν τον εκτοπισμό τους στο εσωτερικό της χώρας.

Στην αμερικανική ήπειρο εξακολουθεί η ανθρωπιστική κρίση στην Κολομβία, όπου μαίνεται μια από τις πιο δυσεπίλυτες συρράξεις στον κόσμο. Οι δυνάμεις ασφαλείας, οι παραστρατιωτικές ομάδες που υποστηρίζονται από τον στρατό και αντάρτικες ομάδες ήταν υπεύθυνες για πολλές καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που περιλαμβάνουν εγκλήματα πολέμου και εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας. Οι υποστηρικτές ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι συνδικαλιστές και οι αυτόχθονες πληθυσμοί ήταν ιδιαίτερα ευάλωτοι.

Επιπλέον, η σύγκρουση στην Κολομβία συνέχισε να πλήττει τα δικαιώματα των κατοίκων των γειτονικών χωρών που ζουν κοντά στα σύνορα. Στη Βενεζουέλα, το Εκουαδόρ και τον Παναμά, οι κάτοικοι της υπαίθρου ήταν ιδιαίτερα εκτεθειμένοι σε απειλές από ένοπλες δυνάμεις, κυβερνητικές και μη, καθώς επίσης και στον κίνδυνο της καταναγκαστικής στρατολόγησης σε ένοπλες ομάδες.

Στην περιοχή της Ασίας και του Ειρηνικού, μια πυρηνική δοκιμή από τη Βόρεια Κορέα τον Οκτώβριο αύξησε την ένταση στη νοτιοανατολική Ασία και ευρύτερα, προκαλώντας φόβους για μια κούρσα εξοπλισμών στην περιοχή, ενώ η πείνα συνέχισε να ρημάζει τις ζωές ανείπωτου αριθμού ανθρώπων στη χώρα.

Στην Ταϊλάνδη, η βία συνεχίστηκε στις κυρίως μουσουλμανικές νότιες επαρχίες. Ένοπλες ομάδες σκότωσαν με βομβιστικές επιθέσεις, αποκεφαλισμούς και πυροβόλα όπλα μουσουλμάνους και βουδιστές αμάχους, όπως μοναχούς και δασκάλους, καθώς και μέλη των δυνάμεων ασφαλείας. Όσοι προσπάθησαν να κάνουν κάτι για αυτές και άλλες καταπατήσεις αντιμετώπισαν απειλές κατά της ζωής τους και βίαιες επιθέσεις, μερικές φορές θανατηφόρες.

Όλες αυτές οι συγκρούσεις και οι πόλεμοι συμβάλλουν στη γενικότερη αποσταθεροποίηση των περιοχών αυτών και ενισχύουν μια γενικότερης αίσθησης ανασφάλειας και «τρόμου», που ξεπερνά τα σύνορα τους και εξαπλώνεται παγκοσμίως, βάζοντας σε μόνιμη αμφισβήτηση την αξία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ένοπλη βία & εγκληματικότητα

Στην αμερικανική ήπειρο, η ένοπλη βία και η υψηλή εγκληματικότητα ήταν υπεύθυνες για πολλές και σοβαρές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τα υψηλά επίπεδα βίαιης εγκληματικότητας και η έλλειψη δημόσιας ασφάλειας παρέμειναν ένα από τα βασικά ζητήματα και πηγή ανησυχίας του κοινού. Η φτώχεια, η βία και η διάδοση των όπλων μικρού διαμετρήματος ήταν καθημερινή πραγματικότητα για τους κατοίκους της περιοχής, που δημιούργησε και διατήρησε ένα περιβάλλον κατάλληλο για την άνθηση της καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οι κυβερνήσεις παραδοσιακά καταφεύγουν σε στρατηγικές καταπιεστικής εφαρμογής του νόμου για να αντιμετωπίσουν τα αποτελέσματα της αδιαφορίας του κράτους, των διακρίσεων και του

κοινωνικού αποκλεισμού. Τέτοιου είδους πολιτικές είχαν ως αποτέλεσμα την περαιτέρω βύθιση των φτωχών κοινοτήτων, κυρίως των αστικών κέντρων, στη βία και την ανασφάλεια. Σε πόλεις της Αϊτής, της Βραζιλίας, της Γουατεμάλας, του Ελ Σαλβαδόρ, της Ονδούρας και της Τζαμάικας, νεαροί και ένοπλες συμμορίες κακοποιών αποτελούσαν σοβαρή απειλή για την ασφάλεια των κατοίκων. Πολλά κράτη κατέφυγαν όλο και περισσότερο στη στρατιωτική «ανάσχεση» της βίας ώστε να παραμείνει μέσα στα όρια συγκεκριμένων γειτονιών, αφήνοντας έτσι πολλούς κατοίκους τους εκτεθειμένους στη βία, τόσο των συμμοριών που κυριαρχούν στις γειτονιές αυτές, όσο και των καταπιεστικών κρατικών δυνάμεων.

Ένα από τα πιο εμφανή αποτελέσματα των καταπιεστικών μέτρων ασφαλείας των κρατών της Αμερικής ήταν η αχαλίνωτη βία στις ξεχειλισμένες φυλακές που έχουν βγει εκτός ελέγχου. Το φαινόμενο των φυλακών τις οποίες δεν μπορούν να πλησιάσουν οι δυνάμεις ασφαλείας εξαπλώθηκε στην Κεντρική και Νότια Αμερική. Για παράδειγμα, στη Βραζιλία, μια συγκεκριμένη συμμορία που λειτουργεί στις φυλακές του Σάο Πάολο ενορχήστρωσε ταυτόχρονες εξεγέρσεις σε περίπου 70 φυλακές της πολιτείας. Την ίδια στιγμή, οι αρχηγοί της συμμορίας διέταξαν μέσα από τη φυλακή εγκληματικές επιθέσεις σε ολόκληρη την πολιτεία, που είχαν ως αποτέλεσμα τον θάνατο περισσότερων από 40 αστυνομικών και εκτεταμένες υλικές ζημιές. Η αστυνομία σκότωσε κατά τη διάρκεια της αντιπαράθεσης περισσότερους από 100 υπόπτους, ενώ πολλοί άλλοι δολοφονήθηκαν σε αντίποινα, επιθέσεις που φαίνεται να έγιναν με τον χαρακτηριστικό τρόπο των «ταγμάτων θανάτου».

«Πόλεμος κατά της τρομοκρατίας», ασφάλεια και βασανιστήρια

Παρά τις πολλαπλές αντίθετες αποφάσεις δικαστηρίων, η κυβέρνηση των ΗΠΑ επέμεινε να ακολουθεί πολιτικές και πρακτικές ασύμβατες με τα διεθνή πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Το αμερικανικό Κογκρέσο, παρά τις κάποιες θετικές πρωτοβουλίες, έδωσε την έγκρισή του στις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπράχθηκαν από τις ΗΠΑ στον «πόλεμο κατά της τρομοκρατίας» και μετέτρεψε μια κακή πολιτική της εκτελεστικής εξουσίας σε έναν κακό νόμο. Η αλλαγή στις ισορροπίες δυνάμεων στο αμερικανικό Κογκρέσο μετά τις εκλογές του Νοεμβρίου γέννησε την πιθανότητα μεγαλύτερης επίβλεψης και διερεύνησης των κυβερνητικών ενεργειών, καθώς και βελτίωσης της νομοθεσίας.

Νέα στοιχεία ήρθαν στο φως για ένα συστηματικό μοτίβο καταπατήσεων από τις ΗΠΑ και τους συμμάχους τους στο πλαίσιο του «πολέμου κατά της τρομοκρατίας», καταπατήσεων που περιλαμβάνουν μυστική κράτηση, εξαναγκασμένη εξαφάνιση, παρατεταμένη αυθαίρετη κράτηση χωρίς επαφή με τον έξω κόσμο, καθώς και βασανιστήρια ή άλλες μορφές σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης. Στο τέλος του 2006, χιλιάδες κρατούμενοι εξακολουθούσαν να κρατούνται από τις ΗΠΑ χωρίς απαγγελία κατηγοριών ή διεξαγωγή δίκης στο Αφγανιστάν, το Ιράκ και τον Κόλπο του Γουαντάναμο στην Κούβα.

Τα κύρια σύμβολα αυτού του διαβρωτικού μοτίβου ήταν το κέντρο κράτησης των ΗΠΑ στο Γουαντάναμο, όπου οι περισσότεροι κρατούμενοι προέρχονται από χώρες της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής, καθώς και οι μυστικές έκνομες μεταγωγές ανθρώπων που θεωρούνται από την κυβέρνηση των ΗΠΑ ύποπτοι τρομοκρατίας, στις οποίες ήταν συνένοχες κυβερνήσεις της Ευρώπης, της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής, μεταξύ άλλων. Τα στοιχεία, που σιγά-σιγά έρχονται στο φως για αυτήν την ομιχλώδη πολυμερή συνομωσία μυστικής κράτησης και ανάκρισης υπόπτων τρομοκρατίας και έκνομης μεταγωγής τους από τη μια χώρα στην άλλη, δείχνουν την άμεση συμμετοχή των υπηρεσιών ασφαλείας και των μυστικών υπηρεσιών της Αιγύπτου, της Ιορδανίας και της Συρίας και άλλων. Τρεις πολίτες της Υεμένης, που απελευθερώθηκαν αφού πέρασε πάνω από ένα έτος αφ' ότου επιστράφηκαν από τις ΗΠΑ στη χώρα τους, ανέφεραν ότι κρατήθηκαν επί μεγάλα χρονικά διαστήματα σε άγνωστες τοποθεσίες ως ύποπτοι του «πολέμου» των ΗΠΑ «κατά της τρομοκρατίας». Άλλοι τέτοιοι ύποπτοι, μετά από χρόνια κράτησης στο Γουαντάναμο, επιστράφηκαν στις πατρίδες τους στο Κουβέιτ, τη Λιβύη, το Μαρόκο, τη Σαουδική Αραβία, την Υεμένη και άλλες χώρες. Κάποιοι στη συνέχεια απελευθερώθηκαν, άλλοι όμως κατηγορήθηκαν στις πατρίδες τους για αδικήματα σχετικά με την τρομοκρατία.

Νέα στοιχεία ήρθαν επίσης στο φως για τη συνεργία των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων στο πρόγραμμα «έκτακτων αποδόσεων» (έκνομων μεταγωγών) των ΗΠΑ, την παράνομη πρακτική στο πλαίσιο της

οποίας πολλοί άνθρωποι έχουν παράνομα τεθεί υπό κράτηση και έχουν μεταφερθεί μυστικά αεροπορικώς σε χώρες όπου έχουν υποστεί επιπλέον εγκλήματα, όπως βασανιστήρια και εξαναγκασμένη εξαφάνιση. Έγινε όλο και πιο ξεκάθαρο, μεταξύ άλλων μέσω των ερευνών που πραγματοποίησαν ενεργά το Συμβούλιο της Ευρώπης και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ότι πολλές ευρωπαϊκές κυβερνήσεις είχαν υιοθετήσει τακτική εσκεμμένης άγνοιας όσον αφορά τη χρήση του εδάφους τους από τις πτήσεις των έκνομων μεταγωγών.

Κάποιοι από αυτές ήταν πρόθυμοι συνεργάτες της CIA, διευκολύνοντας τις καταπατήσεις. Η συνενοχή κρατών, όπως η Βοσνία-Ερζεγοβίνη, η Βρετανία, η Γερμανία, η Ιταλία, η Π.Γ.Δ. Μακεδονίας και η Σουηδία, κυμάνθηκε από την αποδοχή και την απόκρυψη των μεταγωγών, της μυστικής κράτησης και των βασανιστηρίων και άλλης κακομεταχείρισης (και τη χρήση πληροφοριών που προήλθαν από τέτοια μεταχείριση), μέχρι την άμεση ανάμειξη στις απαγωγές και στις παράνομες μεταγωγές. Υπήρξαν στοιχεία, επιπλέον, που έδειξαν ότι οι δυνάμεις ασφαλείας της Βρετανίας, της Γερμανίας και της Τουρκίας εκμεταλλεύτηκαν την κατάσταση, ανακρίνοντας άτομα που είχαν υποστεί έκνομη μεταγωγή.

Υπήρξαν όμως και άλλα δείγματα –εκτός από τις έρευνες για τις έκνομες μεταγωγές– άρνησης να γίνουν ανεκτές αυτές οι καταπατήσεις. Σε μια απόφαση ορόσημο, στην Ισπανία, το Ανώτατο Δικαστήριο ακύρωσε τον Ιούλιο ποινή εξαιτούς κάθειρξης και διέταξε την άμεση απελευθέρωση ενός άνδρα, που είχε κρατηθεί προηγουμένως στο αμερικανικό κέντρο κράτησης του Γουαντάναμο στην Κούβα, με το σκεπτικό ότι τα στοιχεία που αποσπάστηκαν όσο αυτός βρισκόταν εκεί δεν μπορούσαν να γίνουν αποδεκτά από το δικαστήριο. Το δικαστήριο αποφάσισε ότι το Γουαντάναμο αποτελεί νομικό κενό χωρίς εγγυήσεις ή δικαστικό έλεγχο και επομένως όλα τα στοιχεία και οι διαδικασίες που προέρχονται από εκεί πρέπει να θεωρηθούν άκυρα και ανίσχυρα.

Τον Νοέμβριο, ένα όργανο του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα επιβεβαίωσε ότι οι αρχές της Σουηδίας ήταν υπεύθυνες για πολλαπλές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων σχετικά με μια συνοπτική απέλαση στην Αίγυπτο. Η σουηδική κυβέρνηση αντέδρασε επαναλαμβάνοντας ότι η όποια τέτοια ετυμηγορία δεν είναι νομικά δεσμευτική και συνέχισε να αρνείται να παράσχει στα θύματα οποιαδήποτε επανόρθωση, συμπεριλαμβανομένης και της αποζημίωσης. Το Δεκέμβριο, Ιταλοί εισαγγελείς ζήτησαν από ένα δικαστή να ασκήσει δίωξη σε 26 πράκτορες της CIA που κατηγορούνται ότι απήγαγαν έναν Αιγύπτιο κληρικό στο Μιλάνο και ότι συμμετείχαν στην έκνομη μεταγωγή του στην Αίγυπτο όπου σύμφωνα με καταγγελίες βασανίστηκε.

Ο «πόλεμος κατά της τρομοκρατίας» εξακολούθησε να παίρνει ζωές και να συσχετίζεται με εξαναγκασμένες εξαφανίσεις, ιδίως στο Αφγανιστάν και στο Πακιστάν.

Στην Αυστραλία, η νέα αντιτρομοκρατική νομοθεσία προκάλεσε πολλές ανησυχίες για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενώ στην Ινδία συνεχίστηκε η δημόσια συζήτηση για την υιοθέτηση νόμου για τον «πόλεμο κατά της τρομοκρατίας».

Στην Τουρκία, ο νέος Νόμος για την Καταπολέμηση της Τρομοκρατίας περιείχε σαρωτικές και δρακόντειες διατάξεις που θα μπορούσαν στην πράξη να καταστρατηγήσουν το διεθνές δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα και να διευκολύνουν τις παραβιάσεις. Όσοι κατηγορήθηκαν με τον υπάρχοντα αντιτρομοκρατικό νόμο στην Τουρκία εξακολούθησαν να αντιμετωπίζουν ατέλειωτες δίκες, με κάποιους ανθρώπους να κρατούνται ακόμα μετά από μία δεκαετία περιμένοντας την τελική απόφαση για την υπόθεσή τους.

Στην Ταϊλάνδη, με βάση το Διάταγμα Έκτακτης Ανάγκης, δεκάδες άνθρωποι κρατήθηκαν αυθαίρετα χωρίς να τους απαγγελθούν κατηγορίες ή να περάσουν από δίκη, χωρίς να έχουν πρόσβαση σε δικηγόρο, ενώ κάποιοι βασανίστηκαν ή κακοποιήθηκαν με άλλο τρόπο κατά τη διάρκεια της ανάκρισης.

Και σε άλλους τομείς η ασφάλεια είχε το προβάδισμα έναντι των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με επιζήμια αποτελέσματα και για τα δύο. Υπήρξαν σοβαρές ανησυχίες ότι οι κυβερνήσεις του Καζακιστάν, του Κιργιστάν, της Ουκρανίας και της Ρωσίας σε συνεργασία με το Ουζμπεκιστάν, στο όνομα της ασφάλειας της περιοχής και του «πολέμου κατά της τρομοκρατίας», παραβίασαν τις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα και για τους πρόσφυγες επιστρέφοντας στο Ουζμπεκιστάν ανθρώπους ενώ διέτρεχαν κίνδυνο να αντιμετωπίσουν σοβαρές παραβιάσεις των δικαιωμάτων τους και πιθανώς βασανιστήρια.

Οι ΗΠΑ και κάποιοι από τους Ευρωπαίους συμμάχους τους συνέχισαν να είναι πρόθυμοι να συνεργαστούν με τις αρχές της Αλγερίας στο πλαίσιο του «πολέμου κατά της τρομοκρατίας», παρά

τα επαίσχυντα μέτρα αμνήστευσης και το κακό ιστορικό ανθρωπίνων δικαιωμάτων της χώρας. Η κυβέρνηση της Βρετανίας πάσχιζε να συνάψει «μνημόνιο κατανόησης» σαν αυτά που είχε συμφωνήσει προηγουμένως με τον Λίβανο, τη Λιβύη και την Ιορδανία, σύμφωνα με τα οποία ύποπτοι τρομοκρατίας που δεν έχουν δικαστεί θα μπορούσαν να απελαθούν με τη βία από τη Βρετανία, παρά τον κίνδυνο που διατρέχουν να υποβληθούν σε βασανιστήρια. Τέτοιες συμφωνίες, που δεν βασίζονται στον νόμο, αλλά σε απλές «διπλωματικές διαβεβαιώσεις» ότι ο κρατούμενος δεν θα βασανιστεί ούτε θα εκτελεστεί, ήταν συμπτώματα της προθυμίας των ΗΠΑ και κάποιων ευρωπαϊκών χωρών να διαβρώσουν σημαντικές εγγυήσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα που είχαν πρωτύτερα οι ίδιες βοηθήσει να αναπτυχθούν και στις οποίες για καιρό διακήρυτταν την αφοσίωσή τους.

Η κυβέρνηση της Βρετανίας συνέχισε να υπονομεύει την παγκόσμια απαγόρευση των βασανιστηρίων, προσπαθώντας να απελάσει ανθρώπους, που θεωρεί υπόπτους τρομοκρατίας, σε χώρες που είναι γνωστό ότι έχουν ιστορικό βασανιστηρίων και άλλης κακομεταχείρισης. Οι αρχές της Βρετανίας θέλησαν να βασιστούν στις εγγενώς αναποτελεσματικές και αναξιόπιστες 'διπλωματικές διαβεβαιώσεις', που εμπεριέχονται σε μνημόνια κατανόησης που έχουν συμφωνηθεί με κράτη για τα οποία υπάρχει καλά τεκμηριωμένο ιστορικό βασανιστηρίων.

Στο Ιράκ, η πολυεθνική δύναμη υπό τις ΗΠΑ συνέχισε να κρατεί χιλιάδες κρατούμενους χωρίς κατηγορίες ή δίκη, αν και κάθε τόσο κατά τη διάρκεια του έτους απελευθέρωνε ομάδες κρατουμένων. Μετά το σκάνδαλο για τα βασανιστήρια και άλλες παραβιάσεις στο Αμπού Γκράιμπ το 2004, υπήρξε μεγάλη ανησυχία για την τύχη όσων κρατούνται από την ιρακινή αστυνομία και άλλες δυνάμεις ασφαλείας, κάποιες από τις μονάδες των οποίων αποτελούνται από υποστηρικτές σιιτικών ένοπλων ομάδων. Υπήρχαν συνεχείς αναφορές για βασανιστήρια και κακομεταχείριση κρατουμένων που βρίσκονταν στα χέρια ορισμένων από αυτές τις δυνάμεις, ενώ η ιρακινή κυβέρνηση δεν φάνηκε να έχει ιδιαίτερη όρεξη να ερευνήσει ή να πάρει μέτρα εναντίον όσων κακομεταχειρίστηκαν φυλακισμένους.

Τα βασανιστήρια και άλλες μορφές κακομεταχείρισης συνέχισαν να είναι πολύ διαδεδομένα σε πολλές άλλες χώρες, όπως η Αίγυπτος, η Αλγερία, η Ιορδανία, το Ιράκ και το Ιράν. Τέτοιου είδους κακοποιήσεις αναφέρθηκαν επίσης στο Ισραήλ και τα Κατεχόμενα Εδάφη, το Κουβέιτ, τη Λιβύη, το Μαρόκο, τη Σαουδική Αραβία, τη Συρία, την Τυνησία και την Υεμένη.

Οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά δικαιώματα

Ο φόβος που παραλύει τη διεθνή κοινότητα δεν της επιτρέπει να δώσει λύση στις συγκρούσεις και τις ανθρωπιστικές κρίσεις. Ο φόβος οδηγεί στο διαμελισμό των κοινωνιών, που με τη σειρά του πυροδοτεί τις διακρίσεις. Ο φόβος χρησιμοποιείται για να προωθήσει και να δικαιολογήσει τη καταπίεση της αντίθετης γνώμης. Ο φόβος συσκοτίζει τις πραγματικές αιτίες της ανασφάλειας, που δημιουργείται επειδή αγνοήθηκαν οι ανισότητες της παγκοσμιοποίησης. Η φτώχεια και οι ανισότητες οδηγούν σε περιθωριοποίηση, που οδηγεί με τη σειρά της στην αποξένωση και τη μισαλλοδοξία. Οι ανθρωπιστικές κρίσεις που αγνοούνται οδηγούν σε διακρίσεις, παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αφόρητες συνθήκες ζωής, που με τη σειρά τους οδηγούν στα караβάνια των προσφύγων και μεταναστών που αναζητούν μια ζωή με ασφάλεια μακριά από τη φτώχεια.

Στην Αφρική, η πραγμάτωση των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτισμικών δικαιωμάτων παρέμεινε μακρινό όνειρο ουσιαστικά σε όλες τις χώρες. Οικονομίες που προσπαθούν να επιβιώσουν, η υπανάπτυξη, οι ανεπαρκείς επενδύσεις σε βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, η διαφθορά, καθώς και η περιθωριοποίηση κάποιων κοινοτήτων, συνέβαλαν στην έλλειψη βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην περιοχή. Σε χώρες όπως η Αγκόλα, η Δημοκρατία του Κονγκό, η Ισημερινή Γουινέα, η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, η Νιγηρία, το Σουδάν και το Τσαντ, η παρουσία πετρελαίου και άλλων ορυκτών συνέχισε να είναι κατάρα αντί να βελτιώνει τη ζωή των κατοίκων, εξ αιτίας συρράξεων, διαφθοράς και πάλης για την κατάκτηση της εξουσίας.

Εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι σε πολλές αφρικανικές χώρες εκδιώχθηκαν εσκεμμένα από τα σπίτια τους κι έμειναν άστεγοι. Με τις εξώσεις αυτές, που έγιναν χωρίς να τηρηθεί η νόμιμη διαδικασία και χωρίς την παροχή εναλλακτικής στέγης, οι κυβερνήσεις παραβίασαν το διεθνώς αναγνωρισμένο δικαίωμα των ανθρώπων στη στέγη και σε ικανοποιητικά καταλύματα.

Τέτοιου είδους εξώσεις, που συνήθως συνοδεύονταν με υπερβολική χρήση βίας και άλλες καταπατήσεις, είναι γνωστό ότι έγιναν στην Αγκόλα, την Ισημερινή Γουινέα, την Κένυα, τη Νιγηρία και το Σουδάν. Σε ένα περιστατικό τον Αύγουστο, εμφανίστηκαν απροειδοποίητα μπουλντόζες στο Νταρ-αλ-Σαλάμ (Dar al-Salam), έναν οικισμό εκτοπισμένων περίπου 43 χιλιόμετρα νότια του Χαρτούμ, στο Σουδάν, και άρχισαν να κατεδαφίζουν τα σπίτια 12.000 ανθρώπων, πολλοί από τους οποίους είχαν καταφύγει εκεί για να ξεφύγουν από την ξηρασία, την πείνα, τον εμφύλιο πόλεμο Βορρά-Νότου και πιο πρόσφατα τη σύρραξη στο Νταρφούρ. Επιπλέον, άλλες 50.000 άνθρωποι αντιμετωπίζουν εξώσεις εξαιτίας της κατασκευής του φράγματος του Μερόε (Merose). Στην περιοχή Άμρι (Amri), το 2006, συνολικά 2.723 νοικοκυριά εκδιώχθηκαν από τα σπίτια τους με προθεσμία 6 ημερών και, σύμφωνα με αναφορές, χωρίς να τους δοθεί άλλο κατάλυμα, τρόφιμα ή φάρμακα.

Η πανδημία του HIV/AIDS

Η πανδημία του HIV/AIDS συνέχισε να απειλεί εκατομμύρια Αφρικανών. Σύμφωνα με το Κοινό Πρόγραμμα του ΟΗΕ για το HIV/AIDS (UNAIDS), το 2006 ο ιός προκάλεσε τον θάνατο σε 2,1 εκατομμύρια ανθρώπους, ενώ 2,8 εκατομμύρια προσβλήθηκαν, ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό των ανθρώπων που ζουν με HIV/AIDS στην Αφρική σε 24,7 εκατομμύρια.

Οι γυναίκες και τα κορίτσια παρέμειναν το πιο ευάλωτο μέρος του πληθυσμού, καθώς έχουν 40% περισσότερες πιθανότητες να μολυνθούν απ' ό,τι οι άνδρες, ενώ ταυτόχρονα ήταν συνήθως αυτές που έφεραν το βάρος της φροντίδας των αρρώστων. Επίσης, η βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών σε ορισμένες αφρικανικές χώρες αύξησε τον κίνδυνο της μόλυνσης με τον ιό.

Οι αντιδράσεις των κρατών στην πανδημία συνέχισαν να κλιμακώνονται σε όλη την ήπειρο. Συνεχίστηκε η διανομή αντιρετροϊικών φαρμάκων, αν και ήταν ανισομερής. Τον Ιούνιο, το UNAIDS εκτίμησε ότι περισσότεροι από ένα εκατομμύριο άνθρωποι στην Αφρική έπαιρναν αυτά τα φάρμακα, αριθμός που αντιστοιχεί στο 23% αυτών που τα χρειάζονται.

Στη Νότια Αφρική, τη χώρα με τον μεγαλύτερο αριθμό ανθρώπων που ζουν με HIV/AIDS, η κυβέρνηση έδωσε σημάδια ότι είναι πιο ανοιχτή στη συμμετοχή οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην προσπάθεια να επιτευχθεί αποτελεσματικότερη ανταπόκριση στην πανδημία.

Στην Ειδική Σύνοδο Κορυφής της Αφρικανικής Ένωσης για το HIV/AIDS, τη Φυματίωση και την Ελονοσία, στην Αμπούτζα της Νιγηρίας, τον Μάιο, οι αφρικανικές κυβερνήσεις δεσμεύτηκαν για «καθολική πρόσβαση για όλους τους ανθρώπους σε θεραπεία, φροντίδα και υπηρεσίες πρόληψης μέχρι το 2010». Η ίδια έκκληση επαναλήφθηκε λίγο αργότερα, αν και με ελάχιστες απτές δεσμεύσεις, στην Αναθεωρητική Συνάντηση Υψηλού Επιπέδου για το HIV/AIDS της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ. Τα κράτη-μέλη του ΟΗΕ δεσμεύτηκαν ότι θα εργαστούν για την καθολική πρόσβαση σε θεραπεία, φροντίδα και πρόληψη μέχρι το 2010.

Η φυματίωση και η ελονοσία επίσης υπήρξαν σημαντική απειλή σε πολλές περιοχές. Στην Αφρική το 2006, περίπου 900.000 άνθρωποι, κυρίως παιδιά, πέθαναν από οξεία ελονοσία.

Παγκοσμιοποίηση: ευημερία, φτώχεια και μετανάστευση

Τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα δεν ήταν μέρος της πραγματικότητας και άλλων ανθρώπων σε άλλες περιοχές του πλανήτη, καθώς η παγκοσμιοποίηση εξακολούθησε να έχει βαθύτατες επιπτώσεις σε ορισμένες περιοχές. Η Κίνα και η Ινδία, ιδίως, είχαν αξιοζήλευτο ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης, αλλά αυτό δεν ωφέλησε όλους τους ανθρώπους. Κάποια έργα εκβιομηχάνισης και ανάπτυξης έφεραν εκτοπισμούς και καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενώ εκατομμύρια άνθρωποι που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση παρέμειναν φτωχοί, καθώς τα οφέλη της ανάπτυξης τα απόλαυσαν σε δυσανάλογο βαθμό εκείνοι που διαθέτουν καλύτερη παιδεία, στέγη και δεξιότητες. Σύμφωνα με τον ΟΗΕ, περισσότεροι από το 28% των κατοίκων της Ινδίας ζούσαν κάτω από το εθνικό όριο φτώχειας. Τα αντίστοιχα ποσοστά στο Μπαγκλαντές ήταν 50%, στη Μογγολία 40% και στο Πακιστάν 33%.

Το χάσμα ανάμεσα στην ύπαιθρο και τις πόλεις της νοτιοανατολικής Ασίας σημαίνει ότι η οικονομική ανάπτυξη δεν έχει ακόμα προσφέρει θετικά αποτελέσματα στη ζωή πολλών πληθυσμών των αγροτικών περιοχών. Για παράδειγμα στην Ινδία, το συνολικό ποσοστό ανεργίας

αυξήθηκε, παρά τη ραγδαία ανάπτυξη που έχει ο τομέας υπηρεσιών, ενώ η απελπισία που επικρατεί στις αγροτικές περιοχές αντικατοπτρίζεται στα ανησυχητικά υψηλά ποσοστά αυτοκτονιών αγροτών. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι καταγράφηκαν 16.000 αυτοκτονίες αγροτών ετησίως μεταξύ 2003 και 2006 και 100.000 κατά τη δεκαετία που προηγήθηκε.

Στην Κίνα τεράστιοι αριθμοί ανθρώπων ξέφυγαν από τη φτώχεια. Ταυτόχρονα όμως παρατηρήθηκε συγκλονιστική ανισότητα στο επίπεδο ζωής ανάμεσα στις αγροτικές και τις αστικές κοινότητες. Σε εκθέσεις του 2006 αναφέρεται ότι υπολογίζεται πως στις αστικές περιοχές το εισόδημα είναι σχεδόν 4 φορές μεγαλύτερο απ' ό,τι στις αγροτικές. Το προσδόκιμο ζωής στις αστικές περιοχές υπολογίζεται σε 10 έως 15 χρόνια μεγαλύτερο απ' ό,τι στις αγροτικές περιοχές, παρά τις φρικτές συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας πολλών εργατών σε διάφορους τομείς της βιομηχανίας.

Η οικονομική ανάπτυξη έδωσε πολλές υποσχέσεις, αλλά δεν κατάφερε να βελτιώσει τη ζωή των πολλών που ζουν στο περιθώριο ή πέφτουν θύματα διακρίσεων, όπως οι γυναίκες και οι εθνοτικές μειονότητες, καθώς οι υποκείμενες δομές της ανισότητας παραμένουν βαθιά ριζωμένες στην κοινωνία. Οι διαδικασίες δημιουργίας πλούτου ωφέλησαν περιορισμένο αριθμό ανθρώπων, καθώς τεράστιος αριθμός κατοίκων της νοτιοανατολικής Ασίας παρέμειναν φτωχοί με ελάχιστη ή καθόλου πρόσβαση σε επαρκή υγειονομική φροντίδα, εκπαίδευση ή στέγη.

Μολονότι η παγκοσμιοποίηση και η πιο ελεύθερη διασυνοριακή ροή αγαθών, υπηρεσιών και κεφαλαίων ήταν γενικά καλοδεχούμενες εξελίξεις στην Ασία, η μετανάστευση ήταν συχνά ο μόνος τρόπος που οι κάτοικοι μπορούσαν να ωφεληθούν από τις νέες ευκαιρίες εργασίας και εισοδήματος, αλλά αυτές οι μετακινήσεις παρέμειναν περιορισμένες και κυρίως επικίνδυνες. Οι μετανάστες εξακολούθησαν να πέφτουν θύματα κακής μεταχείρισης σε πολλές χώρες της Ασίας και του Ειρηνικού, καθώς οι κυβερνήσεις παρέλειψαν να προστατέψουν τα δικαιώματά τους. Παρόμοια ήταν η εικόνα σε άλλες χώρες υποδοχής μεταναστών στον πλανήτη.

Πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και μετανάστες

Οι ίδιοι λόγοι που οδηγούν τους ανθρώπους να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους στην Ασία, ισχύουν και σε άλλες περιοχές του πλανήτη. Οι πόλεμοι και οι ένοπλες συγκρούσεις, η βία, η φτώχεια, η πείνα, η ξηρασία, οι φυσικές καταστροφές και οι διαδεδομένες μορφές διακρίσεων είναι οι βασικές αιτίες ξεριζωμού. Σε αυτές, όπως είδαμε, πρέπει να προστεθούν οι εκτοπισμοί για χάρη της ανάπτυξης και του κέρδους.

Εκτός από την Αφρική, το 2006 οι ένοπλες συγκρούσεις εκτόπισαν τουλάχιστον 213.000 ανθρώπους στη Σρι Λάνκα και 16.000 στην πολιτεία Καρέν της Μιανμάρ. Περίπου 150.000 πρόσφυγες παρέμειναν στα σύνορα Ταϊλάνδης και Μιανμάρ, ενώ 100.000 Βορειοκορεάτες έχουν, σύμφωνα με αναφορές, καταφύγει στην Κίνα για να γλιτώσουν από την πείνα και περίπου 7.000 πρόσφυγες Χμονγκ από το Λάος παρέμειναν σε καταυλισμό στην Ταϊλάνδη.

Στη Μέση Ανατολή, οι συγκρούσεις στο Ιράκ και ο πόλεμος ανάμεσα στη Χεζμπολάχ και τις ισραηλινές δυνάμεις ήταν η αιτία για εκτεταμένους εκτοπισμούς πληθυσμών, τόσο στο εσωτερικό της χώρας τους όσο και ως πρόσφυγες στις γειτονικές χώρες ή ακόμη μακρύτερα.

Τόσο στο Ισραήλ όσο και στον Λίβανο, οι περισσότεροι από τους εκτοπισμένους επέστρεψαν στα χωριά και τις γειτονιές τους όταν σταμάτησαν οι μάχες, όμως πολλοί Λιβανέζοι επέστρεψαν για να βρουν τα σπίτια τους κατεστραμμένα και τα χωράφια και τους οπωρώνες τους σπαρμένους με βομβίδια διασποράς που δεν έχουν εκραγεί. Στο τέλος του έτους, περίπου 200.000 Λιβανέζοι ήταν ακόμα εκτοπισμένοι.

Η Συρία και η Ιορδανία απορρόφησαν το μεγαλύτερο μέρος των προσφύγων που έφυγαν για να γλιτώσουν από τη βία στο Ιράκ. Υπολογίζεται ότι περισσότεροι από μισό εκατομμύριο Ιρακινοί είχαν καταφύγει στη Συρία μέχρι το τέλος του 2006. Στο Λίβανο, περίπου 300.000 Παλαιστίνιοι πρόσφυγες, στις περισσότερες περιπτώσεις από την εποχή της δημιουργίας του κράτους του Ισραήλ και τον αραβοϊσραηλινό πόλεμο του 1948, συνέχισαν να ζουν μέσα στην ανασφάλεια με την ανοχή αλλά όχι την πλήρη αποδοχή των αρχών του Λιβάνου, που εξακολούθησαν να τους αρνούνται ή να τους περιορίζουν την πρόσβαση σε κάποια στοιχειώδη δικαιώματα.

Στις χώρες του Κόλπου και αλλού, οι μετανάστες εργαζόμενοι υπέστησαν παραβιάσεις των δικαιωμάτων τους εν μέσω ενός μίγματος που περιλαμβάνει ανεπαρκή νομοθεσία, εργοδότες που τους εκμεταλλεύονται και κυβερνητικό εφησυχασμό. Από την άλλη πλευρά, στο Κουβέιτ, όπου υπήρξαν διαμαρτυρίες για τον τρόπο μεταχείρισης των πολιτών χωρών της Νοτιοανατολικής Ασίας και των Φιλιππίνων, θεσπίστηκε νέα νομοθεσία για να παρασχεθεί μια κάποια προστασία στους μετανάστες οικιακούς βοηθούς. Στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, η κυβέρνηση ανακοίνωσε νέα μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής και εργασίας για τους μετανάστες εργαζόμενους. Στο Ομάν, για πρώτη φορά αναγνωρίστηκε με νόμο το δικαίωμα των εργαζομένων να σχηματίζουν συνδικάτα, αλλά οι οικιακοί βοηθοί εξαιρέθηκαν.

Στη Βόρεια Αφρική, πρόσφυγες και μετανάστες από πιο νότιες χώρες, αρκετοί εκ των οποίων επιδιώκουν να φτάσουν σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διέτρεχαν τον κίνδυνο να τεθούν υπό κράτηση και να απελαθούν με συνοπτικές διαδικασίες από τις δυνάμεις ασφαλείας του Μαρόκου, της Αλγερίας και τη Λιβύη. Τον Ιούλιο 2006 καταγράφηκαν τρεις ακόμη φόνοι μεταναστών από τις δυνάμεις ασφαλείας στο συνοριακό φράχτη μεταξύ Μαρόκου και της ισπανικής πόλης-θύλακα Μελίγια. Ακόμα και αναγνωρισμένοι πρόσφυγες συνελήφθησαν σε επιχειρήσεις-σκούπα και στη συνέχεια απελάθηκαν στο Μαρόκο από την αστυνομία, ενώ, σύμφωνα με καταγγελίες, κατά τη διαδικασία αυτή υπέστησαν κακομεταχείριση και καταλήστευση των υπάρχοντων τους. Στη Λιβύη, οι αρχές ανακοίνωσαν ότι έχουν αυξήσει τις απελάσεις μεταναστών στο δεκαπλάσιο σε σύγκριση με το 2004.

Σε χώρες υποδοχής, όπως οι ευρωπαϊκές, εξακολούθησε να υπάρχει συστηματικό μοτίβο παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που συνδέονται με την αναχαίτιση, την κράτηση και την απέλαση αλλοδαπών, ακόμα και αυτών που ζητούν διεθνή προστασία. Μετά από έναν χρόνο, δεν υπάρχει ακόμα αποτέλεσμα στις έρευνες για τους φόνους 13 μεταναστών το 2005 ενώ προσπαθούσαν να μπουν από το Μαρόκο στις ισπανικές πόλεις-θύλακες Θέουτα και Μελίγια.

Άνδρες, γυναίκες και παιδιά συνέχισαν να αντιμετωπίζουν εμπόδια στην πρόσβασή τους στις διαδικασίες ασύλου. Κάποιοι άνθρωποι στη Βρετανία, την Ελλάδα, την Ιταλία και τη Μάλτα κρατήθηκαν παράνομα, ενώ άλλοι στερήθηκαν την απαραίτητη καθοδήγηση και νομική στήριξη. Πολλοί απελάθηκαν παράνομα από χώρες όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Ιταλία και η Μάλτα, πριν μπορέσουν να εξεταστούν σωστά οι ισχυρισμοί τους. Κάποιους από αυτούς τους έστειλαν σε χώρες όπου διέτρεχαν κίνδυνο παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους.

Αντιδρώντας στις αλλαγές των μεταναστευτικών δρόμων, δημιουργήθηκαν κοινές αποστολές θαλάσσιας περιπολίας από διάφορες χώρες της ΕΕ, που συντονίζονται από την ευρωπαϊκή υπηρεσία ελέγχου των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, FRONTEX, με στόχο την αναχαίτιση των πλοίων των μεταναστών και την επιστροφή τους στις χώρες προέλευσής τους. Αυτό δημιούργησε σοβαρές ανησυχίες αναφορικά με τα θεμελιώδη δικαιώματά τους, όπως είναι το δικαίωμα να ζητούν και να απολαμβάνουν άσυλο, το δικαίωμα να φεύγει κανείς από τη χώρα του και η αρχή της μη επαναπροώθησης.

Νέα νομοθεσία σε κάποιες χώρες περιόρισε ακόμα περισσότερο τα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο και των μεταναστών. Στην Ελβετία αυτό περιλαμβάνει άρνηση στην πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου για ανθρώπους που δεν διαθέτουν εθνικά έγγραφα που να αποδεικνύουν την ταυτότητά τους. Στη Γαλλία, νέος νόμος συνέδεσε την άδεια διαμονής για τους μετανάστες με την προηγούμενη ύπαρξη συμβολαίων εργασίας, θέτοντας έτσι τους μετανάστες σε κίνδυνο εκμετάλλευσης στον χώρο εργασίας τους.

Διακρίσεις

Διακρίσεις και βίαιες συμπεριφορές δεν αντιμετωπίζουν μόνο αλλοδαποί πολίτες, αλλά και τμήματα του γηγενούς πληθυσμού της κάθε χώρας, είτε πρόκειται για γυναίκες που πέφτουν θύματα βίας και έλλειψης προστασίας ή και νομοθετημένων διακρίσεων εξαιτίας του φύλου τους, είτε πρόκειται για γηγενείς πληθυσμούς που έχουν περιθωριοποιηθεί.

Βία και διακρίσεις κατά των γυναικών και των κοριτσιών

Η βία κατά των γυναικών παρέμεινε πολύ διαδεδομένη σε πολλές περιοχές του κόσμου. Στην Αφρική, ελάχιστες μόνο χώρες εξέταζαν την υιοθέτηση νόμων που να αντιμετωπίζουν το πρόβλημα. Τα κοινοβούλια της Ζιμπάμπουε, της Κένυας, της Νιγηρίας και της Νότιας Αφρικής συνέχισαν να συζητούν νομοσχέδια για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και των σεξουαλικών αδικημάτων.

Στη Νότια Αφρική και τη Σουαζιλάνδη, ιδίως, η διάχυτη βία κατά των γυναικών και κοριτσιών συνέχισε να τις θέτει σε κίνδυνο μόλυνσης από HIV/AIDS, είτε άμεσα, είτε με την παρεμπόδιση της πρόσβασής τους στην πληροφόρηση, την πρόληψη και τη θεραπεία. Η βία που βασίζεται στο φύλο, καθώς και ο στιγματισμός και οι διακρίσεις, επηρέασαν επίσης την πρόσβαση σε θεραπεία όσων ζουν ήδη με HIV/AIDS.

Η πρακτική του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων εξακολούθησε να είναι πολύ διαδεδομένη σε μερικές χώρες, ιδίως στη Σιέρα Λεόνε, τη Σομαλία και το Σουδάν.

Στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, γυναίκες και κορίτσια βιάστηκαν από τις κυβερνητικές δυνάμεις ασφαλείας και ένοπλες ομάδες και είχαν ελάχιστη ή καθόλου πρόσβαση σε ικανοποιητική ιατρική περίθαλψη. Στο Νταρφούρ του Σουδάν, οι βιασμοί γυναικών από τις πολιτοφυλακές Τζαντζαούντ συνεχίστηκαν συστηματικά. Ο αριθμός των γυναικών που δέχθηκαν επίθεση και βιάστηκαν ενώ έψαχναν για καυσόξυλα γύρω από τον καταυλισμό εκτοπισμένων Κάλμα, που βρίσκεται κοντά στη Νυάλα, στο Νότιο Νταρφούρ, αυξήθηκε μεταξύ Ιουνίου και Αυγούστου από τρεις ή τέσσερις τον μήνα σε περίπου 200 το μήνα.

Στη Νιγηρία υπήρξαν συχνές καταγγελίες για σεξουαλική βία, μεταξύ άλλων και για βιασμούς, από κρατικούς αξιωματούχους. Οι κακοποιήσεις αυτές διαπράχθηκαν ατιμώρητα. Στην Ακτή Ελεφαντοστού συνεχίστηκαν οι καταγγελίες για σεξουαλική βία κατά των γυναικών, τόσο σε περιοχές που ελέγχονται από την κυβέρνηση, όσο και σε περιοχές που ελέγχονται από τις Νέες Δυνάμεις (Forces Nouvelles).

Στην Ευρώπη και Κεντρική Ασία, η βία στο σπίτι κατά των γυναικών και κοριτσιών παρέμεινε διάχυτη για όλες τις ηλικίες και τις κοινωνικές ομάδες. Η βία αυτή εκδηλώθηκε με διάφορες μορφές λεκτικής και ψυχολογικής κακοποίησης, σωματική και σεξουαλική βίας, έλεγχο του θύματος με οικονομικά μέσα, και φόνους. Συνήθως, μόνο μικρό ποσοστό των γυναικών κατήγγειλε την κακομεταχείριση, κυρίως εξαιτίας του φόβου αντιπαιών από τους βάνουσους συντρόφους τους, του φόβου ποινικής δίωξης για άλλα αδικήματα, της αίσθησης προσωπικής υπαιτιότητας, του φόβου μήπως «ντροπιάσουν» την οικογένειά τους, της οικονομικής ανασφάλειας, της έλλειψης καταφυγίων ή άλλων αποτελεσματικών μέτρων (όπως τα περιοριστικά μέτρα) για την ασφάλεια των ίδιων και των παιδιών τους και, τέλος, της πολύ διαδεδομένης ατιμωρησίας των δραστών. Οι γυναίκες πολύ συχνά δεν πιστεύουν ότι οι αρμόδιες αρχές θα θεωρήσουν την κακοποίησή τους ως έγκλημα και όχι ως προσωπικό ζήτημα, ώστε να την αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά. Η αποτυχία των κρατών και των κοινωνιών να γεφυρώσουν αυτό το χάσμα εμπιστοσύνης, όχι μόνο στάθηκε εμπόδιο στην απόδοση δικαιοσύνης σε ατομικές περιπτώσεις, αλλά και εμπόδισε τις προσπάθειες να αντιμετωπιστούν τέτοιου είδους κακοποιήσεις σε όλη την έκταση της κοινωνίας, καθώς αποκρύπτεται η πραγματική έκταση και φύση του προβλήματος.

Παρά την ύπαρξη κάποιων θετικών βημάτων για τη νομοθετική προστασία σε αυτόν τον τομέα, συνέχισαν να υπάρχουν άλλα, πολύ σημαντικά κενά. Αυτά περιλαμβάνουν την έλλειψη σε μερικές χώρες νομοθεσιών που να ποινικοποιούν συγκεκριμένα την ενδοοικογενειακή βία και την παράλειψη συστηματικής συλλογής εκτενών στατιστικών στοιχείων. Ενώ ο νέος νόμος για την ενδοοικογενειακή βία στη Γεωργία ήταν καλοδεχούμενος, η παράλειψη των αρχών να εγκρίνουν εθνικό σχέδιο για την ενδοοικογενειακή βία –όπως ορίζει ο νόμος– προκαλεί αμφιβολίες για την αποφασιστικότητα των αρχών να εξαλείψουν τη βία στο σπίτι. Στην Ελβετία, ένας νέος νόμος επιτρέπει την έξωση του δράστη από την κοινή στέγη εάν το ζητήσει το θύμα της ενδοοικογενειακής βίας. Όμως, παρέμειναν ευάλωτες οι μετανάστριες που ζουν στην Ελβετία λιγότερο από πέντε χρόνια, καθώς υπάρχει φόβος απέλασης εάν σταματήσουν να συγκατοικούν με τον σύντροφο, το όνομα του οποίου αναφέρεται στην άδεια παραμονής τους.

Η διακίνηση και εμπορία ανθρώπων, περιλαμβανομένων και γυναικών και κοριτσιών με στόχο να τις εκπορνεύσουν καταναγκαστικά, εξακολούθησε να ανθεί εξαιτίας της φτώχειας, της διαφθοράς, της έλλειψης παιδείας και της κατάρρευσης των κοινωνικών δομών. Η διακίνηση και εμπορία

ανθρώπων παρέμεινε πολύ διαδεδομένη τόσο προς την Ευρώπη όσο και μέσα σε αυτήν. Πολλά κράτη παρέλειψαν να διασφαλίσουν ότι πολιτικές και οι ενέργειές τους σε αυτόν τον τομέα θα έχουν ως επίκεντρο τον σεβασμό και την προστασία των δικαιωμάτων των θυμάτων διακίνησης και εμπορίας. Παρ' όλα αυτά, στο τέλος του 2006 υπήρξε θετική εξέλιξη με την επικύρωση από τρεις χώρες της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Δράση κατά της Διακίνησης και Εμπορίας Ανθρώπων, που θα τεθεί σε ισχύ όταν προσχωρήσουν σε αυτήν άλλες 10 χώρες.

Στη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική, οι γυναίκες παρέμειναν σε υποδεέστερη θέση –νομικά, πολιτικά και στην πράξη– καθώς συνέχισε να κυριαρχεί η βαθιά ριζωμένη νοοτροπία διακρίσεων λόγω φύλου. Όμως, επιτεύχθηκε κάποια πρόοδος που προσφέρει ενθάρρυνση στο αναπτυσσόμενο κίνημα για τα δικαιώματα των γυναικών.

Στο Κουβέιτ, οι γυναίκες συμμετείχαν για πρώτη φορά στις εθνικές εκλογές και στο Μπαχρέιν υπήρξαν 18 υποψήφιες βουλευτίνες, παρ' όλο που μόνο μία εξελέγη. Η κυβέρνηση του Μαρόκου ανακοίνωσε ότι θα αποσύρει τις επιφυλάξεις της για την Σύμβαση για την Εξάλειψη Κάθε Μορφής Διακρίσεων κατά των γυναικών (CEDAW) και πήρε μέτρα για να ενισχύσει τη νομοθεσία για την ενδοοικογενειακή βία, ενώ το Ομάν προσχώρησε στη Σύμβαση. Στη Σαουδική Αραβία, έγιναν κάποια βήματα για τη δημιουργία εξειδικευμένου δικαστηρίου που θα εκδικάζει υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας, αλλά οι γυναίκες εξακολούθησαν να αντιμετωπίζουν ευρύτατες διακρίσεις, που περιλαμβάνουν αυστηρότατους περιορισμούς στην ελευθερία μετακίνησης.

Τα βήματα προόδου στην περιοχή ήταν μικρά και τελικά υπογραμμίζουν πόσο περισσότερα πρέπει να γίνουν ώστε να αποκτήσει ουσιαστικό περιεχόμενο η έννοια 'δικαιώματα των γυναικών'. Οι «φόννοι τιμής» συνεχίστηκαν στην Ιορδανία, τις περιοχές που διοικούνται από την Παλαιστινιακή Αρχή, το Ιράκ, τη Συρία και άλλα κράτη, όπου οι δράστες επωφελούνται από νόμους που μειώνουν τη βαρύτητα των εγκλημάτων τους. Σε ολόκληρη την περιοχή, οι γυναίκες προστατεύονται ανεπαρκώς από την ενδοοικογενειακή βία. Υπάρχουν, επίσης, ανησυχητικές καταγγελίες για διακίνηση και εμπορία γυναικών στο Κατάρ, το Ομάν και άλλα κράτη.

Στο Ιράν, το Συμβούλιο Θεματοφυλάκων, που αποτελείται αποκλειστικά από άνδρες, έκρινε ακατάλληλες τουλάχιστον 12 γυναίκες που ήθελαν να βάλουν υποψηφιότητα για τη σημαίνουσα Συνέλευση των Εμπειρογνομόνων. Διαδηλώτριες που ζητούσαν τον τερματισμό των νομικών διακρίσεων κατά των γυναικών διαλύθηκαν βίαια από τις δυνάμεις ασφαλείας. Παρά ταύτα, οι Ιρανές ακτιβίστριες για τα δικαιώματα των γυναικών δεν το έβαλαν κάτω. Ξεκίνησαν εκστρατεία για τη συλλογή ενός εκατομμυρίου υπογραφών υποστήριξης στο αίτημα του τερματισμού των νομικών διακρίσεων.

Στην αμερικανική ήπειρο, η βία κατά των γυναικών ήταν πολύ διαδεδομένη. Οι κυβερνήσεις δεν εφάρμοσαν τους νόμους που ποινικοποιούν τη βία κατά των γυναικών στο σπίτι και την κοινότητα, ούτε παρείχαν υποστήριξη και προστασία στα θύματα της βίας αυτής. Η έλλειψη δικαστών και εισαγγελέων εξειδικευμένων σε υποθέσεις βίας βασισμένης στο φύλο, καθώς και η έλλειψη ευαισθητοποιημένων σε ζητήματα φύλου αστυνομικών μονάδων και επαρκών καταφυγίων, κατέδειξαν τη θεμελιώδη απουσία πολιτικής βούλησης για τον τερματισμό της ενδημικής βίας κατά των γυναικών.

Παρά την εθνική και διεθνή κατακραυγή, συνεχίστηκε το μοτίβο δολοφονιών γυναικών στη Γουατεμάλα, το Ελ Σαλβαδόρ, την Κολομβία, την Ονδούρα, το Μεξικό και άλλες χώρες.

Τα δικαιώματα των γυναικών, μεταξύ αυτών και τα γενετήσια και αναπαραγωγικά δικαιώματά τους, παρέμειναν ψηλά στις προτεραιότητες των πολιτικών και της κοινωνίας των πολιτών στην Αμερική. Στη Χιλή, για παράδειγμα, οι αρχές πέτυχαν δικαστική απόφαση να επιτραπεί η διανομή του 'χαπιού της επόμενης ημέρας' χωρίς γονική συναίνεση σε κορίτσια άνω των 14 ετών. Στο Περού, το Συνταγματικό Δικαστήριο αποφάσισε ότι το 'χάπι της επόμενης ημέρας' πρέπει να είναι διαθέσιμο σε όλες τις γυναίκες. Στην Κολομβία, αποποινικοποιήθηκαν οι εκτρώσεις σε ορισμένες περιπτώσεις βιασμού.

Από την άλλη πλευρά, το Συνταγματικό Δικαστήριο του Εκουαδόρ αποφάσισε ότι η αντισύλληψη έκτακτης ανάγκης δεν πρέπει να είναι διαθέσιμη και οι αρχές της Νικαράγουας ανακάλεσαν τον νόμο που επέτρεπε την έκτρωση σε ορισμένες περιπτώσεις βιασμού.

Στην περιοχή της Ασίας και του Ειρηνικού, βαθιά ριζωμένες παραδοσιακές πρακτικές, που περιορίζουν τα δικαιώματα των γυναικών και συχνά έχουν ως αποτέλεσμα να πέφτουν θύματα βίας ή ακόμα και φόνων, παρέμειναν πολύ διαδεδομένες σε ολόκληρη την περιοχή, αλλά ταυτόχρονα έμειναν συχνά στο περιθώριο του δημόσιου διαλόγου και της δημόσιας πολιτικής. Ο

βιασμός, οι εξαναγκαστικοί γάμοι, τα εγκλήματα τιμής και η κακομεταχείριση γυναικών και κοριτσιών κατά τη διάρκεια συρράξεων συνεχίστηκαν σε ολόκληρη την περιοχή. Για παράδειγμα, στην Παπούα Νέα Γουινέα, η σεξουαλική βία παρέμεινε μέρος της καθημερινότητας πολλών γυναικών, ενώ κατηγορίες για μαγεία είχαν ως αποτέλεσμα τον θάνατο και την απαγωγή τους. Παρ' όλα αυτά, οι αρχές έκαναν ελάχιστα για να σταματήσουν τέτοιου είδους εγκλήματα. Στο Αφγανιστάν, ο εξαναγκαστικός γάμος και ο γάμος σε νεαρή ηλικία, καθώς και παραδοσιακές πρακτικές όπως η ανταλλαγή κοριτσιών ως μέσο για τη διευθέτηση αντιδικιών, παρέμειναν συνεχής απειλή για την ευημερία των κοριτσιών και των γυναικών.

Σε όλη την Ασία και αλλού οι επιζήσασες του ιαπωνικού συστήματος στρατιωτικής σεξουαλικής δουλειάς –πριν και κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου– συνέχισαν με αξιοπρέπεια τις εκκλήσεις τους για δικαιοσύνη, παρά τη συνεχή μείωση του αριθμού τους και την έλλειψη πλήρους επανόρθωσης.

Ωστόσο, το έργο των ακτιβιστριών της περιοχής απέδωσε καρπούς. Στο Πακιστάν, η νομοθεσία για τα εγκλήματα του βιασμού και της σεξουαλικής κακοποίησης τροποποιήθηκε για να διασφαλιστεί ότι η καταγγελία βιασμού δεν μπορεί πλέον να μετατραπεί σε κατηγορία για μοιχεία ή παράνομη συνουσία. Στην Ινδία, θεσπίστηκε επιτέλους νόμος για τη βία κατά των γυναικών.

Ρατσισμός και διακρίσεις

Οι διακρίσεις με βάση το θρήσκευμα, την εθνότητα, τον σεξουαλικό προσανατολισμό και άλλους λόγους ήταν κυρίαρχες σε διάφορες περιοχές του κόσμου.

Παντού στην Ευρώπη και την Κεντρική Ασία ήταν πολύ διαδεδομένες οι διακρίσεις κατά των Ρομά για λόγους ταυτότητας, καθώς παρέμειναν σε μεγάλο βαθμό αποκλεισμένοι από τη δημόσια ζωή και δεν είχαν πλήρη πρόσβαση σε δικαιώματά όπως η στέγη, η εργασία και η υγεία. Σε μερικές χώρες, οι αρχές παρέλειψαν να ενσωματώσουν πλήρως τα παιδιά Ρομά στο εκπαιδευτικό σύστημα, προωθώντας ή ανεχόμενοι τη δημιουργία ειδικών τάξεων ή σχολείων, που περιλαμβάνουν σχολεία όπου διδάσκεται μειωμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Οι Ρομά ανήκουν επίσης στις ομάδες πληθυσμού, όπως και οι Εβραίοι και οι Μουσουλμάνοι, που έπεσαν θύματα εγκλημάτων μίσους από ιδιώτες. Στη Ρωσία οι βίαιες εκδηλώσεις ρατσισμού παρέμειναν πολύ διαδεδομένες.

Πολλοί άνθρωποι αντιμετώπισαν επίσης διακρίσεις εξαιτίας της νομικής τους ιδιότητας. Στο Αζερμπαϊτζάν, άνθρωποι εκτοπισμένοι από τη σύγκρουση του Ναγκόρνι Καραμπάχ δεν είχαν πολλές ευκαιρίες να ασκήσουν τα οικονομικά και κοινωνικά τους δικαιώματα, εξαιτίας για παράδειγμα της δύσκολης διαδικασίας εσωτερικής εγγραφής που συνδέει τη δυνατότητα εργασίας και πρόσβασης σε κοινωνικές υπηρεσίες με την ύπαρξη σταθερής διεύθυνσης κατοικίας. Στο Μαυροβούνιο, περισσότεροι από 16.000 εκτοπισμένοι από το Κοσσυφοπέδιο, Ρομά και Σέρβοι, εξακολούθησαν να στερούνται ατομικά, πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα επειδή δεν τους επιτρέπεται η εγγραφή στα αστικά μητρώα. Αντίστοιχα είναι τα προβλήματα για χιλιάδες ανθρώπους στη Σλοβενία –που προέρχονται όλοι από άλλες δημοκρατίες της πρώην Γιουγκοσλαβίας– που τους έχουν διαγράψει παράνομα από το μητρώο μόνιμων κατοίκων. Στην Εσθονία, τα μέλη της ρωσόφωνης μειονότητας αντιμετώπισαν περιορισμένη πρόσβαση στην αγορά εργασίας εξαιτίας περιορισμών στα γλωσσικά και μειονοτικά δικαιώματα.

Διακρίσεις υπέστησαν και άνθρωποι σε πολλές χώρες στην περιοχή της Μέσης Ανατολής και της Βορείου Αφρικής εξαιτίας της θρησκείας, της εθνότητας, του σεξουαλικού προσανατολισμού τους και άλλων λόγων, ενώ ο θρησκευτικός σεχταρισμός της σύρραξης στο Ιράκ αύξησε τις εντάσεις ανάμεσα στους Σουνίτες και τους Σίίτες. Στο Ιράν, οι μειονότητες Αράβων, Αζέρων, Κούρδων και Βαλούχων είναι όλο και πιο αναστατωμένες καθώς εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν διακρίσεις και καταπίεση, ενώ μέλη θρησκευτικών μειονοτήτων –Μπαχάι, Νεματολαχιστές Σούφι και Χριστιανοί– συνελήφθησαν και κρατήθηκαν ή παρενοχλήθηκαν εξαιτίας της πίστης τους. Οι Μπαχάι έπεσαν θύματα διακρίσεων και στην Αίγυπτο, όπου ήταν αναγκασμένοι να παριστάνουν ότι ήταν πιστοί άλλων θρησκειών για να μπορέσουν να αποκτήσουν επίσημα έγγραφα, όπως ταυτότητες και πιστοποιητικά γεννήσεως. Στη Συρία, οι διακρίσεις συνεχίστηκαν εναντίον της κούρδικης μειονότητας και χιλιάδες Κούρδοι έχουν ουσιαστικά γίνει ανιθαγενείς και έτσι στερούνται την ίση πρόσβαση σε στοιχειώδη κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα. Στο Κατάρ παρέμειναν άλυτες οι

υποθέσεις περίπου 2.000 ανθρώπων, από τους οποίους αφαιρέθηκε τα προηγούμενα χρόνια η υπηκοότητα.

Οι ισραηλινές αρχές επέβαλαν νέες διακρίσεις στους Παλαιστίνιους που ζουν υπό ισραηλινή στρατιωτική κατοχή, όπως με την ενίσχυση του συστήματος των ξεχωριστών δρόμων και των σημείων ελέγχου που επιβλήθηκαν για λογαριασμό των Ισραηλινών εποίκων που μένουν στα Κατεχόμενα Εδάφη.

Στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, αναφέρθηκαν σε ολόκληρη την Αμερική καταπατήσεις των δικαιωμάτων των Αυτοχθόνων πληθυσμών, που περιλαμβάνουν τη βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών. Οι Αυτόχθονες συνέχισαν να αντιμετωπίζουν παγιωμένο ρατσισμό και διακρίσεις. Καθώς στερούνται επαρκή προστασία του δικαιώματός τους να ζουν και να χρησιμοποιούν περιοχές ζωτικής σημασίας για την πολιτισμική τους ταυτότητα και την καθημερινή τους επιβίωση, οι Αυτόχθονες της Αμερικής έχουν οδηγηθεί συχνά σε ακραία φτώχεια και πολύ κακό επίπεδο υγείας.

Κατά τη διάρκεια του 2006 συνεχίστηκε η τάση διεκδίκησης της ενίσχυσης της ταυτότητας των Αυτοχθόνων. Στις χώρες των Άνδεων, ιδίως, αυτή η τάση εκφράστηκε με την ανάδειξη των Αυτοχθόνων πληθυσμών σε πολιτική δύναμη σε εθνικό επίπεδο, όπως στην περίπτωση της Βολιβίας, αλλά και σε τοπικό επίπεδο. Παράλληλα, οι αυξανόμενες διαχωριστικές γραμμές μεταξύ των εθνοτήτων έγιναν εμφανείς στις χώρες των Άνδεων που έχουν τα μεγαλύτερα ποσοστά Αυτοχθόνων. Στη Βολιβία, οι διαχωριστικές γραμμές μεταξύ των εθνοτήτων ενισχύθηκαν από αιτήματα για μεγαλύτερη περιφερειακή αυτονομία, από τις περιφέρειες της Σάντα Κρους, της Ταρίχα, της Μπενί και του Πάντο που έχουν κατά κύριο λόγο μη Αυτόχθονα πληθυσμό.

Η κοινότητα των λεσβιών, των ομοφυλόφιλων ανδρών, των αμφισεξουαλικών και των τρανσέξουαλ (ΛΟΑΤ) συνέχισε να στιγματίζεται σε πολλές περιοχές του κόσμου, παρόλο που σε κάποιες περιοχές έχουν κατακτήσει κάποια ορατότητα και αποδοχή, ιδίως σε μεγάλες πόλεις.

Στη Νικαράγουα, οι ομοφυλοφιλικές σχέσεις συνέχισαν να αποτελούν ποινικό αδίκημα, ενώ στις χώρες της Καραϊβικής εξακολούθησαν να ισχύουν αρκετοί νόμοι «περί σοδομισμού». Στην Πόλη του Μεξικό, με απόφαση-ορόσημο, αναγνωρίστηκε η ένωση ανθρώπων του ίδιου φύλου. Το Κογκρέσο στην Κολομβία συζήτησε νόμο που, αν εγκριθεί, θα αναγνωρίζει στα ομόφυλα ζευγάρια τα ίδια δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης που απολαμβάνουν τα ετερόφυλα.

Στην Ευρώπη, οι αρχές στη Λετονία, την Πολωνία και τη Ρωσία συνέχισαν να καλλιεργούν κλίμα μισαλλοδοξίας ενάντια στους ΛΟΑΤ, εμποδίζοντας δημόσιες εκδηλώσεις που οργανώθηκαν από ομάδες ΛΟΑΤ, σε ένα περιβάλλον ανοιχτά ομοφοβικής φρασεολογίας από ορισμένους υψηλά ιστάμενους πολιτικούς.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα των ΛΟΑΤ εξακολούθησαν να θεωρούνται ένα ευαίσθητο θέμα σε πολλές περιοχές της Ασίας και του Ειρηνικού. Ωστόσο, η δράση για τα δικαιώματά τους αυξήθηκε σε πολλές χώρες, όπως στην Ινδία, την Κίνα και τις Φιλιππίνες. Στην Ινδία, εκατό δημόσια πρόσωπα, όπως συγγραφείς, ακαδημαϊκοί και διασημότητες, υπέγραψαν ανοιχτή επιστολή που ζητούσε την κατάργηση του Άρθρου 377 του Ποινικού Κώδικα που ποινικοποιεί την ομοφυλοφιλία. Στο Χονγκ Κονγκ, ένας νεαρός ομοφυλόφιλος ακτιβιστής κατάφερε να αμφισβητήσει με επιτυχία τον νόμο που προβλέπει μεγαλύτερη νόμιμη ηλικία συναίνεσης για τα ομόφυλα ζευγάρια απ' ό,τι για τα ετερόφυλα. Στις Φιλιππίνες, ακτιβιστές άσκησαν έντονη πολιτική πίεση για την υιοθέτηση ενός νομοσχεδίου που αποσκοπεί στην πρόληψη των διακρίσεων κατά των ΛΟΑΤ.

Καταπίεση της αντίθετης γνώμης

Η καταπίεση των αντίθετων ή αντιπολιτευτικών απόψεων συνεχίστηκε σε πολλές χώρες σε ολόκληρο τον κόσμο. Μέσα στο γενικότερο κλίμα φόβου, η πολιτική του εκφοβισμού οδηγεί σε έναν πιο πολωμένο, διχασμένο και βίαιο κόσμο. Ο φόβος ενισχύει τον χωρισμό του κόσμου και των κοινοτήτων σε 'εμάς και αυτούς', στους 'καλούς και τους κακούς', στους πλούσιους και τους φτωχούς, στους ντόπιους και τους ξένους, στους Χριστιανούς και τους Μουσουλμάνους, στους Άραβες και τους Δυτικούς. Σε ένα τέτοιο κλίμα, οι πολίτες δέχονται ότι η 'ασφάλειά' τους έχει προβάδισμα έναντι της δικαιοσύνης και των προσωπικών τους ελευθεριών. Σε ένα τέτοιο κλίμα, η αντίθετη γνώμη φαντάζει συχνά απειλητική και καταπνίγεται.

Στην υποσαχάρια Αφρική, οι αρχές της Αιθιοπίας, της Ερυθραίας, της Ζιμπάμπουε, της Ρουάντα, της Ουγκάντα και του Σουδάν ήταν ανάμεσα σε αυτές που χρησιμοποίησαν ένα σύστημα αδειοδότησης και διαπίστευσης για να περιορίσουν τη δουλειά των δημοσιογράφων, με αποτέλεσμα να φιμώνεται η ελευθερία της έκφρασης. Συνεχίστηκε σε ορισμένα κράτη η θέσπιση και η χρήση αντιπρομοκρατικών νόμων και νόμων για τη δημόσια ασφάλεια με στόχο τον περιορισμό των αντίθετων φωνών και της δουλειάς των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενώ οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ήταν ιδιαίτερα ευάλωτοι στην Αιθιοπία, τη Ζιμπάμπουε, τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, το Μπουρούντι, τη Ρουάντα, τη Σομαλία και το Σουδάν.

Στην Αιθιοπία, για παράδειγμα, αρχηγοί της αντιπολίτευσης, δημοσιογράφοι και υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που ήταν κρατούμενοι συνείδησης, δικάστηκαν για αδικήματα που επισύρουν τη θανατική ποινή, όπως για προδοσία, απόπειρα γενοκτονίας και ένοπλη συνωμοσία. Στην Ερυθραία, μέλη της εκκλησίας των Ευαγγελικών, που αποτελούν μειονότητα, φυλακίστηκαν εξαιτίας της πίστης τους. Πρώην ηγετικά κυβερνητικά στελέχη, βουλευτές και δημοσιογράφοι εξακολούθησαν να κρατούνται χωρίς δίκη, ενώ υπάρχουν φόβοι για πολλούς ότι είναι νεκροί.

Στην Ευρώπη και την Κεντρική Ασία, σε πολλές περιοχές τα περιθώρια έκφρασης των ανεξάρτητων φωνών και της κοινωνίας των πολιτών συρρικνώθηκαν, καθώς συνέχισαν να δέχονται επιθέσεις η ελευθερία της έκφρασης και του συνεταιρίζεσθαι. Στην Τουρκία, ο περιοριστικός νόμος περί «σπίλωσης της τουρκικότητας» φίμωσε τις ειρηνικές αντιπολιτευτικές φωνές, με σταθερή ροή ποινικών διώξεων ατόμων που προέρχονται από όλο το πολιτικό φάσμα.

Στο Ουζμπεκιστάν, μετά τις συγκρούσεις του 2005 στο Αντιζάν όπου σκοτώθηκαν εκατοντάδες άνθρωποι, όλο και λιγότερες ανεξάρτητες ή αντιφρονούσες φωνές μπόρεσαν να εκφραστούν χωρίς φόβο αντιποίνων. Στο Αζερμπαϊτζάν, οι αρχές ενθάρρυναν ένα κλίμα ατιμωρησίας για τις σωματικές επιθέσεις εναντίον ανεξάρτητων δημοσιογράφων, φυλάκισαν άλλους με αμφίβολες κατηγορίες και παρενόχλησαν ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης μέσω μιας σειράς διοικητικών μέτρων. Στη Λευκορωσία, εξακολούθησε η καταστολή της κοινωνίας των πολιτών με αύξηση του αριθμού των ακτιβιστών που καταδικάστηκαν καθώς τέθηκαν σε ισχύ οι νομοθετικές αλλαγές που περιορίζουν την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι. Η ευθεία επίθεση σε οποιαδήποτε ειρηνική έκφραση αντίθετης άποψης εντάθηκε στο Τουρκμενιστάν, όπου άνθρωποι απολύθηκαν από τις δουλειές τους και τους απαγορεύτηκε η έξοδος από τη χώρα απλώς και μόνο επειδή είχαν σχέση με κάποιον αντιφρονούντα και όπου οι υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων έγιναν στόχος των αρχών που εμφάνισαν τις δραστηριότητές τους ως «προδοσία» και «κατασκοπεία».

Ένας αμφιλεγόμενος νέος νόμος στη Ρωσία υπονόμωσε αντί να βοηθήσει την κοινωνία των πολιτών, καθώς έδωσε στις αρχές αυξημένη εξουσία για εξονυχιστική έρευνα της χρηματοδότησης και των δραστηριοτήτων ρωσικών και ξένων μη κυβερνητικών οργανώσεων. Η νομοθεσία εισήγαγε ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που θα μπορούσε να εφαρμοστεί με αυθαίρετο τρόπο, έχει καίριες διατάξεις που δεν έχουν ακριβή νομικό ορισμό και επιβάλλει δυσανάλογες κυρώσεις. Στην Τσετσενία και την ευρύτερη περιοχή του Βόρειου Καύκασου στη Ρωσία, όσοι προσπάθησαν να βρουν το δίκιο τους αντιμετώπισαν εκφοβισμούς και απειλές κατά της ζωής τους, ενώ η δολοφονία της επιφανούς ακτιβίστριας και δημοσιογράφου ανθρωπίνων δικαιωμάτων Άννας Πολιτκόφσκαγια τον Οκτώβριο έστειλε ένα ανατριχιαστικό μήνυμα για τους κινδύνους που αντιμετωπίζει όποιος τολμήσει να μιλήσει ανοιχτά όπως έκανε εκείνη.

Όμως, παρά τις απειλές, τους εκφοβισμούς και τις κρατήσεις, οι υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην περιοχή παρέμειναν αποφασισμένοι να συνεχίσουν τη δουλειά τους, εμπνέοντας άλλους να ενωθούν μαζί τους με στόχο αλλαγές με μόνιμο χαρακτήρα και σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των ανθρώπων.

Στη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική, τα όρια της έκφρασης αντίθετης γνώμης παρέμειναν πολύ περιορισμένα σε ολόκληρη την περιοχή από κυβερνήσεις που δεν ανέχονται καμία αντιπολίτευση και από άλλες δυνάμεις που επιθυμούν διακαώς να θέσουν το διάλογο υπό τον έλεγχό τους. Στις περισσότερες χώρες, τα μέσα ενημέρωσης λειτουργούσαν με πολύ αυστηρούς περιορισμούς και υπό την απειλή ποινικής δίωξης σε περίπτωση που προσβάλουν ή θίξουν ηγετικά στελέχη της κυβέρνησης ή αξιωματούχους. Δημοσιογράφοι διώχθηκαν ποινικά για δυσφήμιση στην Αίγυπτο, την Αλγερία και το Μαρόκο, ενώ στο Ιράν συνέχισαν να κλείνουν εφημερίδες και να φυλακίζονται και να κακοποιούνται δημοσιογράφοι. Ο κρατικός έλεγχος επεκτάθηκε και στη χρήση του Διαδικτύου. Στο Μπαχρέιν, η κυβέρνηση απαγόρευσε διάφορους

δικτυακούς τόπους. Στη Συρία, οι αρχές μπλόκαραν την πρόσβαση σε δικτυακούς τόπους που παρέχουν σχόλια και ειδήσεις για τη Συρία, ενώ στην Αίγυπτο και το Ιράν φυλακίστηκαν bloggers που επέκριναν τις αρχές.

Η δημοσίευση στη Δανία γελοιογραφιών που ήταν προσβλητικές για πολλούς Μουσουλμάνους πυροδότησε βίαιες αντιδράσεις, ενώ στην Ιορδανία, τον Λίβανο και την Υεμένη αρχισυντάκτες και δημοσιογράφοι διώχθηκαν ποινικά επειδή τις αναδημοσίευσαν. Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος του Ιράν προκάλεσε αντίστοιχη προσβολή αμφισβητώντας δημόσια το Ολοκαύτωμα. Από την άλλη πλευρά, οι ιρανικές αρχές έκλεισαν αμέσως την εφημερίδα *Ιράν* μετά τη δημοσίευση γελοιογραφίας που θεωρήθηκε προσβλητική για την αζέρικη μειονότητα της χώρας.

Οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συνέχισαν να μιλούν ανοιχτά υπέρ της ανεκτικότητας σε πείσμα της μισαλλοδοξίας, καθώς και υπέρ της ελευθερίας της έκφρασης και του δικαιώματος στην αντίθετη γνώμη, παρά τις παρενοχλήσεις και τους εκφοβισμούς, τις απειλές σύλληψης και τις ποινικές διώξεις. Το έπραξαν με ιδιαίτερο προσωπικό κίνδυνο στη Δυτική Σαχάρα, το Ιράν, τη Συρία και την Τυνησία, αντιμετώπισαν όμως απειλές και εκφοβισμούς και σε άλλες χώρες, όπως η Αλγερία και ο Λίβανος.

Τέλος, σε διάφορες περιοχές της Ασίας και του Ειρηνικού συρρικνώθηκε κατά το 2006 ο χώρος όπου θα μπορούσαν να ακουστούν αντίθετες απόψεις και συνέχισε να υπάρχει ανάγκη να ενισχυθεί η προστασία των ακτιβιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Για παράδειγμα, οι πολιτικές δολοφονίες στις Φιλιππίνες δημιούργησαν εκτεταμένο φόβο στους ακτιβιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που θέλουν να μιλήσουν δημόσια κατά των παράνομων φόνων και της έλλειψης ερευνών για αυτούς.

Θανατική ποινή

Συνολικά, 69 κράτη διατηρούν και επιβάλλουν τη θανατική ποινή, αλλά ο αριθμός των κρατών που όντως εκτελούν κρατούμενους είναι πολύ μικρότερος. Στη διάρκεια του 2006, τουλάχιστον 1.591 φυλακισμένοι εκτελέστηκαν σε 25 κράτη και 3.861 άνθρωποι καταδικάστηκαν σε θάνατο σε 55 κράτη. Οι αριθμοί αυτοί περιλαμβάνουν μόνο τις περιπτώσεις που είναι γνωστές στη Διεθνή Αμνηστία. Οι πραγματικοί αριθμοί είναι ασφαλώς μεγαλύτεροι.

Αυτή η υπέρτατη μορφή σκληρής, απάνθρωπης και ταπεινωτικής τιμωρίας χρησιμοποιήθηκε ευρέως στην περιοχή της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής, παρόλο που η Αλγερία, το Μαρόκο και η Τυνησία συνέχισαν να μην πραγματοποιούν εκτελέσεις. Στο Ιράν εκτελέστηκαν τουλάχιστον 177 άνθρωποι, μεταξύ αυτών ένας ανήλικος και τρεις άλλοι, που ήταν ανήλικοι όταν διέπραξαν την αξιόποινη πράξη για την οποία καταδικάστηκαν σε θάνατο. Υπήρξαν τουλάχιστον 39 εκτελέσεις στη Σαουδική Αραβία, κυρίως αλλοδαπών. Το Μπαχρέιν πραγματοποίησε τρεις εκτελέσεις, τις πρώτες από το 1996. Και εδώ οι εκτελεσθέντες ήταν αλλοδαποί. Η εκτέλεση του Σαντάμ Χουσεΐν στο τέλος του 2006 ήταν ιδιαίτερα σημαντική και αμφιλεγόμενη, εξαιτίας της επιλογής του χρόνου πραγματοποίησής της, του ιδιαίτερα αποκρουστικού και υποτιμητικού τρόπου που έγινε και της πολύ διαδεδομένης αίσθησης στην περιοχή, αλλά και πέρα από αυτήν, ότι δεν αντιπροσωπεύει τίποτα παραπάνω από τη «δικαιοσύνη του νικητή» και μια πράξη εκδίκησης, αντί για αληθινή απονομή δικαιοσύνης και λογοδοσία.

Στην υποσαχάρια Αφρική, η χρήση της θανατικής ποινής συνέχισε να είναι πολύ διαδεδομένη και κρατούμενοι συνέχισαν να παραμένουν καταδικασμένοι σε θάνατο σε διάφορες περιοχές, συμπεριλαμβανομένων περίπου 600 ανθρώπων στη Ρουάντα. Από την άλλη, οι αρχές της Τανζανίας μετέτρεψαν το 2006 σε ποινές κάθειρξης όλες τις θανατικές καταδίκες, ενώ το κυβερνών κόμμα στη Ρουάντα συνέστησε την κατάργηση της θανατικής ποινής.

Στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό τα δικαστήρια εξακολούθησαν να καταδικάζουν σε θάνατο μετά από άδικες δίκες, όμως δεν αναφέρθηκαν κρατικές εκτελέσεις το 2006. Στην Ισημερινή Γουινέα, ένας άνθρωπος εκτελέστηκε δημόσια για φόνο.

Η περιοχή της Ασίας και Ειρηνικού δεν έκανε μεγάλα βήματα προς την κατάργηση της θανατικής ποινής. Αν και σημειώθηκε κάποια πρόοδος, είχε σκανδαλωδώς μεγάλο αριθμό εκτελέσεων. Το Βιετνάμ, η Βόρεια Κορέα, η Ιαπωνία, η Ινδία, η Κίνα, η Μαλαισία, το Πακιστάν, η Σιγκαπούρη και η Ταϊλάνδη εμφανίζονται στον ανησυχητικά μεγάλο κατάλογο των κρατών της περιοχής που

διατηρούν τη θανατική ποινή παρά τους συνεχιζόμενους αγώνες για την κατάργησή της, τόσο μέσα από την ίδια την περιοχή όσο και από το εξωτερικό. Στην Κίνα, τα στοιχεία για τις εκτελέσεις είναι κρατικό μυστικό, αλλά σύμφωνα με δημόσιες αναφορές εκτελέστηκαν γύρω στα 1.010 άτομα και άλλα 2.790 καταδικάστηκαν σε θάνατο το 2006, αν και ο πραγματικός αριθμός θεωρείται πολύ υψηλότερος. Παρ' όλα αυτά, ο αριθμός αυτός καθιστά την Κίνα την πρώτη χώρα παγκοσμίως σε αριθμό εκτελέσεων. Θετικές εξελίξεις ήταν ότι οι Φιλιππίνες κατάργησαν τη θανατική ποινή το 2006 και ότι η Νότια Κορέα πέρασε άλλον έναν χρόνο συζητώντας την κατάργησή της, ενώ διατήρησε το ανεπίσημο μορατόριουμ για τη χρήση της.

Σε ολόκληρη την περιοχή της Ευρώπης και Κεντρικής Ασίας υπήρξε σημαντική πρόοδος προς την κατάργηση της θανατικής ποινής. Τον Ιούνιο η Μολδαβία κατήργησε τη θανατική ποινή, ενώ τον Νοέμβριο το Κιργιστάν υιοθέτησε νέο σύνταγμα που δεν περιείχε τις παλαιότερες διατάξεις για τη χρήση της θανατικής ποινής.

Όταν κατέρρευσε η Σοβιετική Ένωση, όλα ανεξαιρέτως τα 15 νέα κράτη που δημιουργήθηκαν διατήρησαν τη θανατική ποινή. Στο τέλος του 2006, μόνο δύο από αυτά διατηρούσαν τη θανατική ποινή στο νόμο και στην πράξη: η Λευκορωσία και το Ουζμπεκιστάν. Και τα δύο αυτά κράτη εξακολουθούν να κρύβουν τον ετήσιο αριθμό των ανθρώπων που καταδικάζονται σε θάνατο και εκτελούνται. Το Ουζμπεκιστάν μάλιστα επέμεινε ότι δεν επιβλήθηκαν θανατικές καταδίκες τα τελευταία δύο χρόνια, παρόλο που αξιόπιστες μη κυβερνητικές οργανώσεις στη χώρα ανέφεραν τουλάχιστον οκτώ θανατικές καταδίκες.

Ενώ η Ευρώπη ακολούθησε τη γενική τάση προς την κατάργηση, ο Πρόεδρος της Πολωνίας θέλησε να την αναστρέψει, κάνοντας έκκληση τον Ιούλιο για την επαναφορά της θανατικής ποινής στην Πολωνία και στην Ευρώπη γενικότερα. Αρνητικό σημείο ήταν, επίσης, οι συνθήκες στις πτέρυγες θανατοποινιτών στην περιοχή, καθώς πιστεύεται ότι κάποιοι φυλακισμένοι κρατούνται σε πολύ σκληρές συνθήκες επί πολλά χρόνια. Επιπλέον, οι θανατοποινίτες σε χώρες (και μη αναγνωρισμένες οντότητες) με μορατόριουμ στις εκτελέσεις εξακολουθούν να ζουν με αβεβαιότητα για την τελική τύχη της ζωής τους.

Στη Βόρεια και Νότια Αμερική, γνωστές εκτελέσεις έχουν πραγματοποιήσει μόνο οι ΗΠΑ, όπου εκτελέστηκαν 53 κρατούμενοι το 2006, ανεβάζοντας στους 1.057 το συνολικό αριθμό των εκτελεσθέντων από την επαναφορά της χρήσης της θανατικής ποινής το 1977. Περίπου 3.350 κρατούμενοι είχαν καταδικαστεί σε θάνατο μέχρι την 1η Ιανουαρίου του 2007. 38 από τις 50 Πολιτείες των ΗΠΑ προβλέπουν τη θανατική ποινή στη νομοθεσία τους. Το 2004, το Ανώτατο Δικαστήριο της Νέας Υόρκης έκρινε το νόμο της Πολιτείας για τη θανατική ποινή αντισυνταγματικό. Όμως στις αρχές του 2007, ο νόμος αυτός δεν έχει αντικατασταθεί. Το 2006, το νομοθετικό σώμα του Νιου Τζέρσι επέβαλε αναστολή των εκτελέσεων στην Πολιτεία και συνέστησε επιτροπή για να εξετάσει όλες τις πτυχές της θανατικής ποινής. Στην τελική της έκθεση τον Ιανουάριο του 2007, η επιτροπή πρότεινε την κατάργηση της θανατικής ποινής.

Ατιμωρησία

Σε έναν πολωμένο και φοβισμένο κόσμο, συχνά η ατιμωρησία ανθεί. Σε όλες τις περιοχές του κόσμου οι υπαίτιοι καταπατήσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συνεχίζουν να μένουν ατιμώρητοι, ενώ ορισμένες κυβερνήσεις κάνουν ότι δεν βλέπουν. Οι αστυνομικοί και άλλα μέλη των σωμάτων ασφαλείας σε πολλές περιοχές της υποσαχάριας Αφρικής συνέχισαν να διαπράττουν χωρίς να τιμωρούνται παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως παράνομους φόνους, βασανιστήρια και άλλες μορφές κακομεταχείρισης. Παρ' όλα αυτά, υπήρξαν σημαντικές εξελίξεις στην προσπάθεια να σταματήσει η ατιμωρησία για τα εγκλήματα πολέμου και για άλλα σοβαρά εγκλήματα του διεθνούς δικαίου.

Αφ' ότου το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ παρέπεμψε στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (ΔΠΔ) την κατάσταση στο Νταρφούρ του Σουδάν, τον Μάρτιο 2005, η εισαγγελία του ΔΠΔ επισκέφτηκε το Χαρτούμ το 2006.

Συνέχισαν να βρίσκονται σε ισχύ τα εντάλματα σύλληψης που εκδόθηκαν το 2005 για ανώτερα στελέχη της ένοπλης πολιτικής ομάδας της Ουγκάντα, Στρατός Αντίστασης του Κυρίου (Lord's Resistance Army, LRA), μεταξύ άλλων για τους Τζόζεφ Κόνι, Βίνσεντ Ότι, Όκοτ Οδιάμπο και Ντόμινικ Όνγκουεν, όμως οι κατηγορούμενοι παραμένουν ασύλληπτοι. Οι αρχηγοί του LRA

υποστήριξαν ότι τα εντάλματα πρέπει να αποσυρθούν δεσμευτούν σε ειρηνευτική συμφωνία, όμως δεν συνέβη κάτι τέτοιο μέχρι το τέλος του έτους.

Στην Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό συνελήφθη ο Τόμας Λουμπάνγκα Νγκίλο, αρχηγός μιας ένοπλης ομάδας της επαρχίας Ιτούρι –της Ένωσης Κονγκολέζων Πατριωτών (Union des Patriotes Congolais)– και κατηγορήθηκε για εγκλήματα πολέμου και συγκεκριμένα για τη στρατολόγηση και χρήση σε εχθροπραξίες παιδιών κάτω των 15 ετών. Στη συνέχεια, μεταφέρθηκε στο ΔΠΔ στη Χάγη, στην Ολλανδία.

Το Μάρτιο, ο τέως Πρόεδρος της Λιβερίας Τσαρλς Τέιλορ παραδόθηκε στη Λιβερία από τις αρχές της Νιγηρίας, όπου διέμενε. Στη συνέχεια μεταφέρθηκε στο Ειδικό Δικαστήριο για τη Σιέρα Λεόνε για να δικαστεί με κατηγορίες για εγκλήματα πολέμου και εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας που διαπράχθηκαν κατά τη διάρκεια της ένοπλης σύγκρουσης στη Σιέρα Λεόνε. Επιπλέον, συνεχίστηκαν τρεις ακόμα δίκες στο Ειδικό Δικαστήριο για όσους φέρουν τη μεγαλύτερη ευθύνη για εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, εγκλήματα πολέμου και άλλες σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου που διαπράχθηκαν κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου στη Σιέρα Λεόνε μετά τις 30 Νοεμβρίου 1996.

Στην Αιθιοπία, τέλειωσε η δωδεκάχρονη δίκη του τέως Προέδρου Μενγκίστου Χαΐλεμαριάμ με την καταδίκη του για γενοκτονία, μαζικούς φόνους και άλλα εγκλήματα. Μαζί με 24 άλλα μέλη της στρατιωτικής κυβέρνησης Ντέργκε (1974-1991), δικάστηκε ερήμην ενώ βρίσκεται εξόριστος στη Ζιμπάμπουε. Ο Πρόεδρος της Ζιμπάμπουε Ρόμπερτ Μουγκάμπε είχε αρνηθεί να τον εκδώσει για να δικαστεί.

Τον Ιούλιο 2006, η Συνέλευση Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων της Αφρικανικής Ένωσης ζήτησε από τη Σενεγάλη να δικάσει τον Ισέν Αμπρέ (Hissène Habré), τέως πρόεδρο του Τσαντ, για εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας που διέπραξε όσο βρισκόταν στην εξουσία (1982-1990). Ζει στη Σενεγάλη από τότε που εκδιώχθηκε από την εξουσία. Το 2005, Βέλγος δικαστής εξέδωσε διεθνές ένταλμα σύλληψης για βασανιστήρια και άλλα εγκλήματα που διαπράχθηκαν κατά την διάρκεια της διακυβέρνησής του. Τον Νοέμβριο 2006, το Υπουργικό Συμβούλιο της Σενεγάλης υιοθέτησε σχέδιο νόμου που επέτρεπε να δικαστεί ο Ισέν Αμπρέ.

Δίκες διακεκριμένων υπόπτων για γενοκτονία συνεχίστηκαν στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για τη Ρουάντα (ICTR), όπου κρατούνταν 57 φυλακισμένοι στο τέλος του 2006. Δέκα δίκες συνεχίζονταν. Το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ ζήτησε από το ICTR να ολοκληρώσει όλες τις δίκες μέχρι το τέλος του 2008. Εντούτοις, το ICTR παρέλειψε να ασκήσει δίωξη ή να παραπέμψει σε δίκη τους ηγέτες του πρώην Πατριωτικού Μετώπου της Ρουάντα, που πιστεύεται ευρέως ότι εξουσιοδότησε, ανέχτηκε ή διέπραξε εγκλήματα πολέμου και εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας το 1994.

Στη Ρουάντα, παρέμειναν οι ανησυχίες για την αμεροληψία και τη εντιμότητα των δικαστηρίων γκακάκα (gacaca), δικαστηρίων των τοπικών κοινοτήτων που ιδρύθηκαν το 2002 στη Ρουάντα για να δικάσουν υπόπτους για εγκλήματα που διαπράχθηκαν κατά τη γενοκτονία του 1994.

Στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, πολλές χώρες της Λατινικής Αμερικής αντιμετώπισαν την οδυνηρή κληρονομιά παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων του παρελθόντος. Τα ζητήματα της αλήθειας, της δικαιοσύνης και της επανόρθωσης ήταν πολύ υψηλά στις προτεραιότητες της κοινωνίας των πολιτών, του δικαστικού σώματος και μερικών κυβερνήσεων και έγιναν ενέργειες εναντίον αρκετών υψηλόβαθμων κυβερνητικών αξιωματούχων.

Στην Αργεντινή, ο Μιγκέλ Ετσεκολάτς, πρώην Διευθυντής Ερευνών της Αστυνομίας της Επαρχίας του Μπουένος Άιρες, καταδικάστηκε τον Σεπτέμβριο σε ισόβια κάθειρξη για φόνο, βασανιστήρια και απαγωγές κατά τη διάρκεια του στρατιωτικού καθεστώτος (1976-1983). Οι τρεις δικαστές της υπόθεσης αποφάνθηκαν ότι ήταν υπεύθυνος για εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας που διαπράχθηκαν στο πλαίσιο γενοκτονίας.

Τον Μάιο, ο τέως Πρόεδρος του Περού Αλμπέρτο Φουχιμόρι αποφυλακίστηκε με περιοριστικούς όρους στη Χιλή εν αναμονή της απόφασης από το Ανώτατο Δικαστήριο της Χιλής αν θα τον εκδώσει στο Περού, όπου αντιμετωπίζει κατηγορίες για διαφθορά και παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το Ανώτατο Δικαστήριο απαγόρευσε στον Αλμπέρτο Φουχιμόρι την έξοδο από τη χώρα και τον έθεσε σε κατ' οίκον περιορισμό μέχρι να καταλήξει σε απόφαση.

Στο Μεξικό, συνεχίστηκε η κατάρρευση των ποινικών διώξεων πρώην υψηλόβαθμων αξιωματούχων που κατηγορούνται για εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας που διαπράχθηκαν στις δεκαετίες του '60, του '70 και του '80. Όμως, το Νοέμβριο, ομοσπονδιακό δικαστήριο διέταξε την εκ νέου σύλληψη του τέως Προέδρου Λουίς Ετσεβερία για να δικαστεί με την κατηγορία της γενοκτονίας σε σχέση με τις δολοφονίες φοιτητών στην Πλατεία Τλατελόλκο το 1968.

Το Νοέμβριο, ένας δικαστής στην Ουρουγουάη διέταξε την κράτηση και δίκη του τέως Προέδρου Χουάν Μαρία Μπορνταμπέρι (1971-1976) και του τέως Υπουργού Εξωτερικών Χουάν Κάρλος Μπλάνκο. Κατηγορούνται σε σχέση με τους φόνους, στην Αργεντινή το 1976, των βουλευτών Σελμάρ Μιτσελίνι και Έκτορ Γκουτιέρες Ρουίς, καθώς και των Ροσάριο Μπαρέδο και Γουίλιαμ Γουάιτλο, που ήταν μέλη της αντάρτικης ομάδας των Τουπαμάρος, Κίνηση για την Εθνική Απελευθέρωση (Movimiento de Liberación Nacional). Ασκήθηκε έφεση για τη δικαστική απόφαση.

Η ανάγκη για ταχύτερη απόδοση δικαιοσύνης φάνηκε ανάγλυφα με το θάνατο του πρώην ηγέτη της Χιλής Αουγκούστο Πινοσέτ πριν δικαστεί για τις κτηνωδίες που διαπράχθηκαν κατά τη διάρκεια της 17χρονης διακυβέρνησής του. Λίγες μόλις εβδομάδες πριν το θάνατό του απαγγέλθηκαν πρόσθετες κατηγορίες για 35 απαγωγές, μια ανθρωποκτονία και 24 περιπτώσεις βασανιστηρίων. Επίσης, ο τέως Πρόεδρος της Παραγουάης Αλφρέντο Στρέσνερ πέθανε στη Βραζιλία, όπου βρισκόταν εξόριστος χωρίς ποτέ να έχει δικαστεί για τις εκτεταμένες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπράχθηκαν κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησής του από το 1954 έως το 1989.

Η παγκόσμια δικαιοδοσία συνέχισε να παίζει σημαντικό ρόλο στη Λατινική Αμερική για την αντιμετώπιση της κληρονομιάς που έχουν αφήσει οι παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων του παρελθόντος. Δικαστής στην Ισπανία εξέδωσε εντάλματα σύλληψης για τον τέως Πρόεδρο της Γουατεμάλα Στρατηγό Εφραϊν Ρίος Μόντ και πολλούς άλλους ανώτερους πρώην στρατιωτικούς αξιωματούχους, που κατηγορούνται για γενοκτονία, βασανισμούς, τρομοκρατία και παράνομη κράτηση. Ωστόσο, ο τέως Πρόεδρος Στρατηγός Εφραϊν Ρίος Μόντ παρέμεινε ελεύθερος, καθώς οι αρχές της Γουατεμάλα εξέτασαν μόνο ένα μέρος της υπόθεσης που παρουσίασε το Εθνικό Δικαστήριο της Ισπανίας. Δύο άλλοι πρώην αξιωματούχοι κρατούνται κι ένας τρίτος καταζητείται.

Σε αντίθεση με τις θετικές εξελίξεις στη Λατινική Αμερική, συνεχίστηκε η παράλειψη των ΗΠΑ να καταστήσουν ανώτατους αμερικανούς αξιωματούχους υπόλογους για τα βασανιστήρια και την κακομεταχείριση σε βάρος κρατουμένων του «πολέμου κατά της τρομοκρατίας», παρά τα στοιχεία ότι οι κακοποιήσεις ήταν συστηματικές.

Στην περιοχή της Ευρώπης και της Κεντρικής Ασίας, παρ' όλο που έγιναν βήματα για να αντιμετωπιστεί η ατιμωρησία για εγκλήματα που διαπράχθηκαν στο έδαφος της πρώην Γιουγκοσλαβίας κατά τη διάρκεια των πολέμων της δεκαετίας του '90, η έλλειψη πλήρους συνεργασίας με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την Πρώην Γιουγκοσλαβία μαζί με τις ανεπαρκείς προσπάθειες των εγχώριων δικαστηρίων, σημαίνουν ότι πολλοί δράστες εγκλημάτων πολέμου και εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας συνέχισαν να διαφεύγουν από τη δικαιοσύνη.

Βασανιστήρια και άλλες μορφές κακομεταχείρισης, που συχνά σχετίζονται με τη φυλή του θύματος και συχνά χρησιμοποιούνται για να αποσπαστούν ομολογίες, συνέχισαν να καταγγέλλονται σε ολόκληρη την Ευρώπη και την Κεντρική Ασία, σε κάποιες χώρες τακτικά. Τα θύματα περιέγραψαν μακρύ κατάλογο κακοποιήσεων που περιλαμβάνουν εικονικές εκτελέσεις, χτυπήματα με γροθιές, μπουκάλια γεμάτα νερό, με βιβλία, με ρόπαλα και κοντάρια, πρόκληση ασφυξίας, στέρση τροφής, νερού και ύπνου, απειλές βιασμού, καθώς και ηλεκτροσόκ σε διάφορα μέρη του σώματος. Πολλά ήταν τα εμπόδια για την αντιμετώπιση της ατιμωρησίας για τέτοιες καταπατήσεις και περιλαμβάνουν την παράκαμψη των σχετικών εγγυήσεων από την αστυνομία, την έλλειψη άμεσης πρόσβασης σε δικηγόρο, το φόβο του θύματος για αντίποινα και την έλλειψη σωστά χρηματοδοτούμενου και ανεξάρτητου συστήματος ελέγχου και διερεύνησης των καταγγελιών. Ιδίως στη Ρωσία, το Ουζμπεκιστάν και την Τουρκία η μη πραγματοποίηση άμεσων, διεξοδικών και ανεξάρτητων ερευνών διαιωνίζει μια παγιωμένη κουλτούρα ατιμωρησίας. Οι παραλείψεις αυτές σε εθνικό επίπεδο σε ορισμένες χώρες είχαν αποτέλεσμα να εξακολουθούν οι άνθρωποι να αναζητούν επανόρθωση στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, προσθέτοντας κι άλλες υποθέσεις στο ήδη βεβαρημένο πρόγραμμά του.

Ο πόλεμος ανάμεσα στη Χεζμπολάχ και το Ισραήλ έγινε χωρίς να υποχρεωθεί κανείς να λογοδοτήσει. Όταν ήρθε η ειρήνη, καμία από τις δύο πλευρές δεν έλαβε μέτρα για να

λογοδοτήσουν όσοι διέπραξαν εγκλήματα πολέμου και άλλες σοβαρές παραβιάσεις κατά τη διάρκεια της σύρραξης και δεν υπήρξε σχεδόν καμία πίεση από τη διεθνή κοινότητα για να λάβουν τέτοια μέτρα. Αυτό, όμως, δεν προκαλεί έκπληξη. Αντιθέτως, αντικατοπτρίζει ένα ευρύτερο μοτίβο ατιμωρησίας που συνέχισε να είναι βαθιά ριζωμένη σε ολόκληρη την περιοχή της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής.

Σε πολλές χώρες της ίδια περιοχής, οι δυνάμεις ασφαλείας λειτουργούσαν ουσιαστικά με εξουσιοδότηση εν λευκώ να κρατούν, να εκφοβίζουν και να βασανίζουν πολιτικούς αντιπάλους και ποινικούς υπόπτους. Με την παράλειψή τους να επιβάλουν τη λογοδοσία των δυνάμεων αυτών, οι κυβερνήσεις στις οποίες αυτές αναφέρονται έδειξαν τη δική τους προθυμία να ανέχονται ή να συναινούν σε τέτοιες καταπατήσεις. Στην Αίγυπτο, την Ιορδανία, τη Συρία, την Τυνησία και την Υεμένη, πολιτικοί ύποπτοι και ύποπτοι τρομοκρατίας δικάστηκαν σε ειδικά και στρατιωτικά δικαστήρια. Σε πολλές περιπτώσεις καταδικάστηκαν με βάση αμφισβητούμενες ομολογίες και από δικαστές που σπάνια έδειξαν οποιαδήποτε διάθεση να ερευνήσουν τις καταγγελίες ότι οι κατηγορούμενοι είχαν βασανιστεί κατά την προφυλάκιση. Τα δικαστήρια αυτού του είδους θέλουν να προσδώσουν μια επίφαση νομιμότητας, αλλά τα καταχρηστικά συστήματα, των οποίων αποτελούν μέρος και τα οποία βασίζονται στις μακροχρόνιες κρατήσεις χωρίς επαφή με τον έξω κόσμο, στα βασανιστήρια και άλλες μορφές κακομεταχείρισης και στην απόσπαση ομολογιών, είναι σάπια από τη ρίζα. Επιβάλλουν καταδίκες, σε μακροχρόνιες ποινές, ακόμα και σε θάνατο, σε μερικές περιπτώσεις, αλλά δεν απονέμουν δικαιοσύνη.

Η ατιμωρησία επικράτησε και στην Αλγερία, όπου κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '90, η εμφύλια σύγκρουση υπολογίζεται ότι προκάλεσε τον θάνατο μέχρι και 200.000 ανθρώπων. Πολλοί σκοτώθηκαν από ένοπλες ομάδες ή από κυβερνητικές δυνάμεις ασφαλείας, ενώ χιλιάδες άλλοι βασανίστηκαν κατά την κράτηση ή έπεσαν θύματα εξαναγκασμένων εξαφανίσεων μετά τη σύλληψή τους. Στις περισσότερες περιπτώσεις οι δράστες παρέμειναν άγνωστοι και το 2006 υπήρξαν νέα στοιχεία ότι οι αλγερινές αρχές δεν είχαν την πρόθεση να αλλάξουν την κατάσταση. Η κυβέρνηση του Προέδρου Μπουτεφλίκα έθεσε σε ισχύ μέτρα αμνήστευσης για να παραχωρήσει νόμιμη ασυλία, τόσο στα μέλη ένοπλων ομάδων και των δυνάμεων ασφαλείας που ευθύνονται για σοβαρές καταπατήσεις, όσο και στους πολιτικούς τους αφέντες. Ταυτόχρονα, έγινε παράνομο να κατηγορεί κανείς τις δυνάμεις ασφαλείας για παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δημιουργώντας έτσι την πιθανότητα τα θύματα τέτοιων παραβιάσεων να φυλακιστούν αν απαιτήσουν δικαιοσύνη.

Στο γειτονικό Μαρόκο, η κυβέρνηση συνέχισε να αντιμετωπίζει ευθέως κάποια από τα σφάλματα του παρελθόντος. Ο βασιλιάς Μοχάμετ ο 6^{ος} ανέθεσε στη Συμβουλευτική Επιτροπή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα να συνεχίσει το πρωτοποριακό έργο που είχε αναλάβει προηγουμένως η Επιτροπή για την Ιστοιμία και τη Συμφιλίωση, η οποία είχε ερευνήσει στις εξαναγκασμένες εξαφανίσεις και άλλες κατάφωρες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπράχθηκαν μεταξύ 1956 και 1999. Η Επιτροπή άρχισε να ενημερώνει κάποιες οικογένειες για τα αποτελέσματα της έρευνας, όμως η πρόοδος ήταν απογοητευτικά αργή, παρ' όλο που η διαδικασία αποσκοπεί μόνο στο να συγκεντρώσει και να διαδώσει την αλήθεια, και όχι να επιβάλει λογοδοσία ή να απονείμει δικαιοσύνη.

Στο Ιράκ, ο πρώην Πρόεδρος Σαντάμ Χουσεΐν και επτά άλλοι δικάστηκαν για παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε σχέση με τους φόνους 148 ανθρώπων στο χωριό αλ-Ντουτζαΐλ μετά από απόπειρα δολοφονίας του Σαντάμ Χουσεΐν το 1982. Η δίκη παρουσιάστηκε ως επιχείρηση λογοδοσίας, και έτσι θα έπρεπε να είναι. Στην πραγματικότητα όμως, η δίκη ήταν άδικη και υπονομεύτηκε από πολιτικές παρεμβάσεις. Η έκβασή της ήταν προαποφασισμένη, το εφετείο του δικαστηρίου έπαιξε σχεδόν αποκλειστικά τον ρόλο της τυπικής επικύρωσης και ο Σαντάμ Χουσεΐν καταδικάστηκε σε θάνατο και εκτελέστηκε το Δεκέμβριο. Η δίκη ήταν μια ευκαιρία να αλλάξει σελίδα το Ιράκ και να εδραιώσει τη λογοδοσία μέσω της δικαιοσύνης και χωρίς να καταφεύγει στη θανατική ποινή. Ήταν μια ευκαιρία που χάθηκε πανηγυρικά.

Περιφερειακοί θεσμοί

Παρ' όλο που η ιδρυτική πράξη της Αφρικανικής Ένωσης (ΑΕ) υπογραμμίζει την κεντρική σημασία της προαγωγής και προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε ολόκληρη την ήπειρο, η ΑΕ δεν

κατάφερε να σταθεί στο ύψος της δέσμευσής της ως προς τα ανθρώπινα δικαιώματα. Συνέχισε να δείχνει βαθιά απροθυμία να επικρίνει δημόσια Αφρικανούς αρχηγούς κρατών που παραλείπουν να προστατέψουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, κυρίως στη Ζιμπάμπουε και το Σουδάν.

Ένας συνδυασμός έλλειψης πολιτικής βούλησης και δυνατοτήτων της ΑΕ να σταματήσει τις συνεχιζόμενες συγκρούσεις σε περιοχές όπως το Νταρφούρ του Σουδάν και απάθειας της διεθνούς κοινότητας, που είχε τη δυνατότητα, αλλά δεν είχε τη θέληση να δράσει, άφησε εκατομμύρια αμάχους στο έλεος πολεμοχαρών κυβερνήσεων και αδίστακτων οπληρχηγών.

Πολλοί από τους θεσμούς που αναφέρονται στην ιδρυτική πράξη της ΑΕ άρχισαν να λειτουργούν πλήρως το 2006, αλλά είχαν ελάχιστες ή καθόλου συνέπειες για τις ζωές των ανθρώπων. Ωστόσο, η εκλογή 11 δικαστών στο νεοϊδρυθέν Αφρικανικό Δικαστήριο για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και των Λαών ενίσχυσαν τις προοπτικές για τη δημιουργία μιας κουλτούρας που να σέβεται το κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα στην περιοχή. Το δικαστήριο πραγματοποίησε την πρώτη του συνεδρίαση τον Ιούλιο και οι δικαστές άρχισαν να συντάσσουν τους δικονομικούς κανόνες του Δικαστηρίου. Στο τέλος του χρόνου βρισκόταν υπό διαπραγμάτευση το προσχέδιο νομικού οργάνου που σχετίζεται με τη συγχώνευση του Αφρικανικού Δικαστηρίου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και των Λαών και του Αφρικανικού Δικαστηρίου Απονομής Δικαιοσύνης.

Ο Αφρικανικός Μηχανισμός Αλληλεξέτασης ολοκλήρωσε την εξέταση της κατάστασης στη Γκάνα, τη Νότια Αφρική και τη Ρουάντα αλλά δεν έκανε τα ευρήματά του γνωστά δημοσίως. Η Αφρικανική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και των Λαών, που παρέμεινε το μόνο λειτουργικό όργανο ανθρωπίνων δικαιωμάτων της περιοχής, εξακολούθησε να στερείται τους πολύ αναγκαίους πόρους σε ανθρωπινό δυναμικό, υλική υποδομή και χρηματοδότηση ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί πλήρως στα πολλά προβλήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην περιοχή.

Συνολικά, η εκτεταμένη και ογκώδης διαφθορά στην Αφρική εξακολούθησε να τρέφει το φαύλο κύκλο της απόλυτης φτώχειας, που εκδηλώνεται με παραβιάσεις διεθνώς αναγνωρισμένων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, κυρίως οικονομικών και κοινωνικών, με αδύναμους θεσμούς και ηγεσίες και με την περιθωριοποίηση των πιο ευάλωτων τμημάτων του πληθυσμού που περιλαμβάνουν τις γυναίκες και τα παιδιά.

Στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, η Διαμερικανική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και το Διαμερικανικό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, οι μηχανισμοί ανθρωπίνων δικαιωμάτων του Οργανισμού Αμερικανικών Κρατών εξέδωσαν μια σειρά από σημαντικές αποφάσεις. Εάν πράγματι εφαρμοστούν από τα κράτη-μέλη, δεν θα αντιμετωπιστούν μόνο συγκεκριμένες ατομικές περιπτώσεις στέρησης ή παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά θα δημιουργηθεί επίσης ένα σημαντικό προηγούμενο για συστηματικές αλλαγές σε ολόκληρη την περιοχή.

Δεν υπήρξε καμία πρόοδος στις διαπραγματεύσεις για συμφωνία ελεύθερου εμπορίου στην αμερικανική ήπειρο, καθώς πολλές χώρες βλέπουν μια τέτοια συμφωνία με επιφυλακτικότητα ή απόρριψη. Υπήρξε, όμως, πρόοδος για την ενίσχυση της εμπορικής συνεργασίας μέσα στη Λατινική Αμερική.

Στην περιοχή της Ασίας και Ειρηνικού, δέκα κράτη έγιναν μέλη του νέου Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ: η Ιαπωνία, η Ινδία, η Ινδονησία, η Κίνα, η Μαλαισία, το Μπαγκλαντές, η Νότια Κορέα, το Πακιστάν, η Σρι Λάνκα και οι Φιλιππίνες. Όλα υποσχέθηκαν να προστατέψουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, να συνεργαστούν με τους μηχανισμούς ανθρωπίνων δικαιωμάτων του ΟΗΕ και τις ειδικές διαδικασίες, να δημιουργήσουν ή να διατηρήσουν ισχυρά εθνικά πλαίσια για τα ανθρώπινα δικαιώματα και να επικυρώσουν και να τηρήσουν τα διεθνή θεσμικά κείμενα για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Όμως, πολλές από αυτές τις υποσχέσεις δεν έχουν δώσει καρπούς στην πράξη μέχρι το τέλος του 2006. Σχετικά λίγα κράτη της περιοχής, και μόνο ένα από τα νέα μέλη του Συμβουλίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του ΟΗΕ, είχαν επικυρώσει το Καταστατικό της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου. Αιτήσεις των Ειδικών Εισηγητών του ΟΗΕ να επισκεφτούν αρκετά κράτη της περιοχής παρέμειναν σε εκκρεμότητα. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι αιτήσεις αυτές βρίσκονται σε εκκρεμότητα πάνω από μία δεκαετία, όπως αυτή που υπέβαλε το 1993 ο Ειδικός Εισηγητής για τα βασανιστήρια να επισκεφτεί την Ινδία.

Το 2006, η ολέθρια κατάσταση ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Μυανμάρ μπήκε για πρώτη φορά στην ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και ο Βοηθός Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ αρμόδιος για Πολιτικά Ζητήματα, Ιμπραήμ Γκαμπάρι, επισκέφτηκε τη χώρα το Μάιο. Στο

μεταξύ, η τιμημένη με Νόμπελ Ειρήνης και αρχηγός της αντιπολίτευσης Αούνγκ Σαν Σου Κι παρέμεινε σε κατ' οίκον περιορισμό στη Μυανμάρ, ενώ συνεχίστηκαν οι συγκρούσεις, οι παρενοχλήσεις πολιτικών ακτιβιστών, η χρήση καταναγκαστικών έργων και η περιφρόνηση των αρχών για τις διεθνείς επικρίσεις, όπως από τη Ένωση Εθνών της Νοτιοανατολικής Ασίας (ASEAN).

Πρωτοβουλίες για ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων αναδείχθηκαν σε διάφορες χώρες και σε διάφορα επίπεδα σε ολόκληρη την περιοχή. Σε επίπεδο κράτους, οι Φιλιππίνες εισάκουσαν τις φωνές για την κατάργηση της θανατικής ποινής. Σε επίπεδο κοινωνίας, ο λαός του Νεπάλ ενέπνευσε όλον τον κόσμο όταν έδειξε τη δύναμή του προχωρώντας προς την ειρήνη και τον τερματισμό των παραβιάσεων που συνδέονται με την εμφύλια σύγκρουση. Οι υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που περιλαμβάνουν ακτιβιστές για τα δικαιώματα των γυναικών, για το περιβάλλον, για τα δικαιώματα των Αυτοχθόνων και πολλούς άλλους, συνέχισαν να αμφισβητούν τα ισχυρά συμφέροντα και να υπερασπίζονται βασικά ανθρώπινα δικαιώματα. Συλλογικά, οι δυνάμεις που αγωνίζονται για μεταρρυθμίσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα έδειξαν θάρρος και αποφασιστικότητα στην αντιμετώπιση των αντιστάσεων από το εσωτερικό της ίδιας τους της κοινωνίας, καθώς και των πολλαπλών μορφών κρατικής καταπίεσης. Τελικά, η περιοχή της Ασίας και του Ειρηνικού έδειξε μια ισχυρή απαίτηση και μεγάλες δυνατότητες για πρόοδο σε ολόκληρο το φάσμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ενώ πρωταρχική πρόκληση αποτελεί η πολιτική βούληση των κυβερνήσεων. Η δυναμική που ανάγκασε τα κράτη να δηλώσουν τα διαπιστευτήριά τους στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όταν υποστήριζαν την υποψηφιότητά τους για το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ το 2006, πρέπει να δρομολογήσει την εκπλήρωση όλου του φάσματος των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτισμικών καθώς και των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων.